

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۲۵

پنجشنبه ۱۴۰۰/۰۳/۲۷

آزمون‌های سراسری کاج

گزینه دروس را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

آزمون عمومی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۰۰	مدت پاسخگویی: ۷۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون عمومی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸ دقیقه
۲	زبان عربی (عمومی)	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰ دقیقه
۳	دین و زندگی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷ دقیقه
۴	زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰ دقیقه

- ۱- معنی هر دو واژه کدام گزینه درست است؟
- الف) غرفه: اتاق‌های بزرگی که در بالای اطراف سالن یا محوطه می‌سازند.
ب) بن: درختی که در برخی نقاط کوهستانی پرورش می‌دهند.
ج) گزند: اسبی یا استری که به رنگ سرخ تیره است.
د) گهر: اسبی که رنگ آن میان زرد و بور باشد.
ه) اسرا: در شب سیر کردن، هفدهمین سوره قرآن کریم
و) تموز: ماه دهم از سال رومیان، تقریباً مطابق با تیرماه شمسی
- ۱) ب - د   ۲) الف - ب   ۳) ج - ه   ۴) ه - و
- ۲- معنی چند واژه در برابر آن درست آمده است؟
- «پلاس (گلیم درشت و کلفت) / منت داشتن (احسان کسی را پذیرفتن) / غنود (دشمنان) / کمیت (اسب سرخ مایل به سیاه) / مسخرگی (لطیفه‌گویی) / شهناز (گوشه‌ای از دستگاه شور) / طبیعت (خو) / دانگ (بخش) / آوان (وقت) / بدسگال (افراد نااهل) / تکیده (افسرده) / خودرو (خودرأی)»
- ۱) هفت   ۲) شش   ۳) هشت   ۴) نه
- ۳- در معنی واژه‌های کدام گزینه اشتباه وجود دارد؟
- ۱) رضوان: بهشت / مناسک: آیین‌های دینی / تهنیت: تبریک / جرس: زنگ
۲) ارک: دژ / قلا: کمین / کذا: چنان / مَشْتَبِه: دچار اشتباه
۳) شایق: آرزومند / زقعت: یادداشت / ادبار: بدبختی و سیه‌روزی / وزر: بار سنگین
۴) آوری: شجاعت / هنر: شایستگی / ژنده: مهیب / اثر: ردپا
- ۴- در کدام عبارت غلط املایی وجود دارد؟
- ۱) از این اندیشه ناصواب در گذر و همت بر اکتساب ثواب مقصور گردان.
۲) ملک‌زاده افسانه‌ای چند همه تزویر و ترفند از بهر تشویر حال من جمع کرده است.
۳) در حفظ آن اهمال نماید تا در سوز ندامت افتد و به غرامت مأخوذ گردد.
۴) این همه خوار از گل رخسارها بردمیده است و این همه عنکبوت از تاروپود زلف‌ها بر هم تنیده.
- ۵- در چند بیت غلط املایی وجود دارد؟
- الف) اندر این شهر ثواب تو به یک‌ساله مقام
ب) از تپش عشق نو در روش مدح شاه
ج) سزد که دست بشویند از آب چشم تو «خواجو»
د) مرد باش و برگزار از هفت گردون پای خویش
ه) اگرچه علمت باشد برای خرق حجب
و) با حزم تو کوهی است گران گاه مخفف
- ۱) سه   ۲) چهار   ۳) پنج   ۴) شش
- ۶- در عبارت زیر، چند واژه با املا نادرست نوشته شده است؟
- «اگرچه به اهلیت از همه متأخر بود به رتبت قبول بر همه تقدّم داشت. روزی شخصی خوش‌محضر، پاکیزه‌منظر، نکته‌انداز، بزله‌پرداز، شیرین‌لهجه چرب‌زبان، لطیفه‌گوی به‌نشین به رغبتی صادق و شوقی غالب از کشوری دوردست بر آوازه محاسن و مکارم پادشاه به خدمت آستانه او شنافت تا مگر در پناه آن دولت جای یابد و از آسیب حوادث در جوار مأمون او محروس و مصون بماند. و صدق تمام در مصادقت او بنمود و مدت یک دو سال در ملازمت صحبت او روزگار می‌گذرانید.»
- ۱) سه   ۲) چهار   ۳) یک   ۴) دو

- ۷- ابیات زیر در معرفی یکی از آثار کدام شاعر است؟
«تایبایی عزت دنیا و دین
رو به ذکر اولیا مشغول شو
هم چو ایشان ترک کن تجرید شو
(۱) عطار نیشابوری (۲) سنایی غزنوی
- ۸- همه آرایه‌های کدام گزینه، در بیت زیر به کار رفته است؟
«سیم سیاه قلب اگر، هرگز نپالودی مژه
(۱) تناسب، ایهام، تشبیه، واج‌آرایی
(۳) ایهام تناسب، حسن تعلیل، کنایه، حس‌آمیزی
- ۹- آرایه نوشته شده مقابل کدام بیت درست است؟
(۱) نور چشمی و به مردم، نظری نسبت تو را
(۲) مردم از ناله زارم، همه با درد و ضرند
(۳) صبح پیریم، اثر کرد و شبم، روز نشد
(۴) راه بیرون شو اگر، می‌طلبی رو به درش
- ۱۰- کدام بیت، دارای آرایه‌های «تشبیه، تضاد و مجاز» و فاقد «تلمیح» است؟
(۱) غافل که فزون می‌تود آب گهر من
(۲) دل‌های مرده را ز دمی زنده کرده‌ایم
(۳) به شگرخنده گر شیرین نمی‌سازی دهانم را
(۴) آدمیت حسن گندم‌گون پسندیدن بود
- ۱۱- اگر بخواهیم ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «اسلوب معادله - مجاز - استعاره - تشبیه - ایهام تناسب - حس‌آمیزی» مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟
الف) می‌چو شد انگور، بیرون آید از زندان خم
ب) شیخ شهر از گوشه‌گیری شهره آفاق شد
ج) معنی رنگین به آسانی نمی‌آید به دست
د) مهر خاموشی کند بی‌پرده راز عشق را
ه) ز لفظ، معنی نازک برهنه‌تر گردد
و) در میان آتش سوزان نشستم تا کمر
- ۱۲- با توجه به ابیات زیر، کدام عبارت نادرست است؟
«دست بیداد فلک را زود کوتاه می‌کند
در کدامین ساعت سنگین ندانم کوه غم
(۱) در بیت هیچ نقش تبعی وجود ندارد.
(۲) نوع وابسته و بسته در ابیات یکسان است.
(۳) در ابیات دو جمله مرکب وجود دارد.
(۴) در ابیات جمله‌ای با الگوی «نهاد + مفعول - مسند - فعل» وجود دارد.
- آن گهی بر تخت سلطانی نشین
و آن گهی چون تذکره مقبول شو
دور روزی چنند از تقلید شو»
(۳) ناصر خسرو قبادیانی (۴) نظامی گنجوی
- کی نقد اشک ما روان، گشتی به بازار شما؟
(۲) کنایه، ایهام تناسب، مراعات نظیر، حس‌آمیزی
(۴) تشخیص، مراعات نظیر، حسن تعلیل، تناقض
- آفتابی و به خاکم، گذری نیست، تو را: ایهام تناسب
لله الحمد کزین دردسری نیست، تو را: تضمین
ای شب تیره مگر خود سحری نیست تو را؟: تناقض
که به غیر از، در او، هیچ دری نیست تو را: استعاره
- اخوان سیه‌دل که فکندند به چاهم
هر جا که همچو صبح قیامت دمیده‌ایم
به حرف تلخ از آن لب‌های شکر بار خربندم
هر که باشد این مذاقش در حساب آدمی است
- ۱) د - ب - ج - ه - الف - و (۲) ه - الف - ب - و - د - ح (۳) و - ه - د - الف - ح - ب (۴) الف - ب - ج - د - و - ه
- می‌برم غیرت بر آن عاقل که مجنون می‌شود
سر به جیب خاک بردن دانه را رسوا کند
در تلاش مطلعی زد غوطه در خون آفتاب
زخم صبح از بخیه انجم نمایان می‌شود
کجا به زلف شود موی آن کمر پنهان؟
تا دمی خوش در بساط خاک چون مجمر زدم
- فتنه‌ای کز قامت رعنا ای او بالا گرفت
در زمین سینه ما خاکساران جا گرفت»

۱۳- تعداد جمله‌های کدام بیت از سایر گزینه‌ها کم‌تر است؟

- (۱) درماندگی خود به که گویم خدا را
(۲) گویند که هر تیره‌شبی را سحری هست
(۳) گل در قدمت باد صبا ریزد و ترسم
(۴) از شرط وفا نیست چو آزدن عاشق

۱۴- در ابیات زیر به ترتیب چند «ترکیب اضافی» و چند «وابسته پیشین» وجود دارد؟

- «خواهم هزار جان ز خدا تا کنم نثار
مردم در انتظار که کی حلقه بر درم
چشمش هزار قلب شکست، از مژه هنوز
(۱) ۳ - ۴
(۲) ۴ - ۵
(۳) ۳ - ۵
(۴) ۴ - ۴

۱۵- «نقش دستوری» هر دو واژه مشخص شده در کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) صد شکر که جز ساده‌دلی نیست متاعی
(۲) بهتر از سیری دهن بندی نباشد شیر را
(۳) ای غم سودای تو خلوت نشین جان من
(۴) حریر سبز به تن بود، پیش از این ما را

۱۶- در کدام گزینه «وابسته وابسته» وجود دارد؟

- (۱) آب شد پیکان او تا از دل گرمم گذشت
(۲) سخت‌تر گردد گره هر گاه صائب تر شود
(۳) ناله‌ام بسیار بی‌رحمانه بر آهنگ زد
(۴) طوق قمری، سرو بستان را کمند وحدت است

۱۷- کدام گزینه مفهوم متفاوتی دارد؟

- (۱) بدر از بیماری منت هلاکی گشته است
(۲) آب حیات خضر گل آلود منت است
(۳) دیگر نکشد منت خشک از لب دریا
(۴) تا هست نمی در فدح آبله دل

۱۸- کدام گزینه با ابیات زیر تناسب مفهومی ندارد؟

- «عاقبت از خامی خود سوخته
کرد فراموش ره و رفتار خویش
(۱) کجا از هر مقلد کار ارباب بیان آید؟
(۲) طبع دود از ره تقلید به نیکان نرسد
(۳) آف بر آن سرزمین که طعنه زند
(۴) از محقق تا مقلد فرق هاست

۱۹- مفهوم کدام گزینه با عبارت «مردمی که به خانه‌های تاریک و بی‌دریچه عادت کرده‌اند، از پنجره‌های باز و نورگیر، گریزان هستند؛ آخر

چشمشان را می‌زند و خسته‌شان می‌کند.» متناسب‌تر است؟

- (۱) در کشور یاسی که سحر، خنده شام است
(۲) عنق را پروای چشم عیاجوی نقل نیست
(۳) شمس در هر دژه می‌تابد ولی خفاش را
(۴) دست کوتاه من و گردن او هیپات است

- خفاش سوی به که دهی عرض همایی
از گزند چشم خفاش، آفتاب آسوده است
ضعف دیده، پرده خورشید رخشان آمده
بال خفاش کجا، تازک خورشید کجا؟

- ۲۰- مفهوم کدام گزینه با بیت «به آن چه می‌گذرد دل منه که دجله بسی / پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد» متناسب‌تر است؟
- (۱) در قید تن نماند جانی که پاک گردد
  - (۲) نشاط روی زمین زیر آسمان صلب
  - (۳) در دیار ما که رسم بی‌کلاهی کسوت است
  - (۴) مرگ چون موی برآرد ز خمیرت آسان
- ۲۱- با توجه به روایت منطلق‌الطیر در کدام گزینه مرجع ضمیر متصل با ابیات زیر یکسان است؟
- «هدهدش گفت ای به صورت مانده باز
عشق چیززی کان زوال آرد پدید
(۱) هدهدش گفت ای ز خود گم کرده راه
گوی نزدیکی او این زان به است
(۲) هدهدش گفت ای به صورت مانده باز
شاه دنیا فی‌المثل چون آتش است
(۳) هدهدش گفت ای ز عشق گنج مست
بر سر آن گنج خود را مرده گیر
(۴) عشق روی گل بسی خار ت نهاد
خنده گل گرچه در کارت کشد
- ۲۲- مضمون کدام گزینه اندکی متفاوت است؟
- (۱) منم آن داغ که از صبح ازل پرورده است
  - (۲) نیست چون آینه حیرانی ما امروزی
  - (۳) عشق از روز ازل این همه دشوار نبود
  - (۴) امروز نیست سینه ما داغدار عشق
- ۲۳- کدام گزینه با ابیات زیر هم‌مفهوم است؟
- «خروشید کای پایمردان دیو
همه سوی دوزخ نهادید روی
(۱) در کهنسالی ندارد ظلم دست از کار خویش
(۲) چون شعله شد ضعیف ز خس یاد می‌کند
(۳) کوتاه‌اندیشی که سازد دست ظالم را دراز
(۴) مده از کف عنان جور بی‌پاکانه ای ظالم
- ۲۴- مضمون کدام گزینه متفاوت است؟
- (۱) به حرف عشق دل داغدار من زنده است
  - (۲) عالم به چشم آینه گردد سیه ز آب
  - (۳) هتی جاوید ما در نیستی پوشیده است
  - (۴) می‌دهد عشق به شمشیر صلا بسم الله
- ۲۵- مضمون کدام گزینه با ابیات زیر متناسب است؟
- «ای نسخه نامه الهی، که تویی
بیرون ز تو نیست هر چه در عالم هست
(۱) به جست‌وجوی لب آب خضر گرد جهان
(۲) چو آفتاب به گرد جهان برآمده گیر
(۳) شناسای تو بیرون از تو کس نیست
(۴) جام‌جم آینه‌دار کاسه زانوی ماست
- کی در ختاگذارند خونی که مشک تر شد؟
از آن کس است که تاج و کمر نخواست است
هر که سر از تاج می‌پیچد فریدون می‌شود
گر چو جوهر به رگ و ریشه فولاد روی
- بیش از این در عشق رعنائی مناز
کاملان را آن ملال آرد پدید»
هر که خواهد خانه‌ای از پادشاه
خانه‌ای از حضرت سلطان به است
از صفت دور و به صورت مانده باز
دور باش از وی که دوری زو خوش است
من گرفتم کامدت گنجی به دست
عمر رفته ره به سر نبرده گیر
کارگر شد بر تو و کارت نهاد
روز و شب در ناله زارت کشد
- در سرای پرده دل، عشق جوانمرد مرا
از ازل دیده ما را نگران ساخته‌اند
هر که در دل گرهی داشت بر این کار افزود
چون لاله ما ز صبح ازل دیده‌ایم
- بریده دل از ترس گیهران خدیو
سپردید دل‌ها به گفتار اوی»
رعشه تیغ از بنجه قصاب نتواند گرفت
همت ز عاجزان طلبد ظلم، وقت عزل
در حقیقت نیست یک ظالم، که چندین ظالم است
که مظلومان نمی‌دارند بر دست دعا بندی
- که آتش آب حیات است جان سوخته را
دل‌زنده را به چشمه حیوان چه حاجت است؟
در سواد فقر باشد چشمه حیوان ما
تازه کن جانی ازین آب بقا بسم الله
- وی آینه جمال شاهی، که تویی
در خود بطلب هر آن چه خواهی، که تویی»
عنان‌گسسته چو موج سراب می‌گردد
به هیچ جان‌نرسی تا ز خود سفر نکنی
چو عقل و جان تو می‌دانی تو بس نیست
ما چون طفلان هر طرف بهر تماشا می‌رویم

زبان عربی (عمومی)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٣٥ - ٢٦):

٢٦- ﴿أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ﴾

(١) آیا مردمان را به نیکی دعوت و خود را فراموش می‌کنید؟

(٢) آیا مردم را به نیکی امر می‌کنید و خودتان را فراموش ساخته‌اید؟

(٣) آیا مردمان را به نیکی فرمان می‌دهید و خودتان را فراموش می‌کنید؟

(٤) آیا مردم را به نیکی دستور می‌دهید حال آن‌که خود را فراموش می‌کنید؟

٢٧- «نَرَى أَنَّ السِّيَّاحَ مِنْ جَمِيعِ بِلْدَانِ الْعَالَمِ قَدْ أَقْبَلُوا عَلَى السَّفَرِ إِلَى بِلَادِنَا لِاحْتَوَائِهَا عَلَى مَعَالِمِ أُتْرِيَّةِ»:

(١) از تمامی کشورهای دنیا گردشگران را می‌بینیم که به کشورمان به خاطر در برداشتن آثاری باستانی سفر می‌کنند!

(٢) از همه کشورهای دنیا گردشگرانی را می‌بینیم که به مسافرت به کشورمان به خاطر آثار تاریخی آن روی آورده‌اند!

(٣) ما می‌بینیم که از همه کشورهای دنیا گردشگرانی به سفر به کشورمان روی آورده‌اند که به خاطر آثار تاریخی آن است!

(٤) می‌بینیم که گردشگران از تمامی کشورهای دنیا به خاطر در برداشتن آثاری تاریخی به مسافرت به کشورمان روی آورده‌اند!

٢٨- «كَبُرَتْ خِيَانَةُ أَنْ يَخْبِرَكَ صَدِيقُكَ بِسِرِّهِ وَاتِّقَ بِكَ وَ أَنْتَ لَا تُضْمِرُهُ فِي نَفْسِكَ»:

(١) خیانت بزرگی کرده‌ای اگر دوستت به خاطر اعتمادش به تو رازی را با تو در میان بگذارد و تو آن را در خود پنهان نکنی!

(٢) خیانت بزرگی شده است اگر دوستت با اعتماد به تو، رازی را به تو بگوید، حال آن‌که تو آن را در درون خود مخفی نمی‌کنی!

(٣) عجب خیانتی است این‌که دوستت با اعتماد به تو، راز خود را با تو در میان بگذارد، اما تو آن را در درون خود مخفی نکنی!

(٤) خیانت بزرگی است این‌که دوستت با اعتماد به تو، تو را از رازش باخبر سازد، در حالی‌که تو آن را در درونت پنهان نمی‌کنی!

٢٩- «لِلدَّلَافِينِ سِلَاحٌ أَمَامَ أَعْدَائِهَا الْمَفْتَرَسِينَ وَ هُوَ أَنْوْفُهَا فَإِذَا هَاجَمَهَا سَمَكٌ قَرَشَ تَسْتَحْدِمُهَا»:

(١) دلفین‌ها در مواجهه با دشمنان درنده سلاحی دارند و آن بینی‌های آن‌هاست؛ پس هرگاه یک کوسه به آن‌ها حمله کند، از آن استفاده می‌کنند!

(٢) سلاح دلفین‌ها در برابر دشمنان درنده‌شان بینی‌های آنان هست، پس زمانی‌که یک کوسه‌ماهی به آن‌ها حمله‌ور می‌شود، آن‌ها را به کار می‌گیرند!

(٣) برای دلفین‌ها در مقابله با دشمنان وحشی‌شان سلاحی است و آن بینی‌های آن‌هاست؛ پس هرگاه به یک کوسه‌ماهی حمله‌ور شوند، از آن‌ها استفاده می‌کنند!

(٤) دلفین‌ها در برابر دشمنان درنده‌شان سلاحی دارند و آن بینی‌های آن‌هاست؛ و هرگاه یک کوسه‌ماهی به آن‌ها حمله کند، آن‌ها را به کار می‌گیرند!

٣٥- «إِنْ اسْتَمَرَّتِ الْحَالَةُ هَكَذَا فَسَتَشَاهِدُ مَشَاكِلَ جَدِيدَةً فِي حَقُولِكَ مَشَاهِدَةً مُؤَلِّمَةً»:

(١) اگر چنین وضعیتی ادامه پیدا کند، قطعاً به شکل دردناکی مشکلات جدیدی را در کشتزارهایت مشاهده خواهی کرد!

(٢) چنان‌چه وضعیت این‌چنین ادامه یابد، در کشتزارهایت به‌گونه‌ی دردناکی مشکلات جدیدی مشاهده خواهد شد!

(٣) چنان‌چه وضعیت را به این شکل ادامه دهی، در زمین‌هایت صحنه‌های دردناکی را مشاهده خواهی کرد!

(٤) اگر چنین وضعیتی ادامه پیدا کند، در زمین‌هایت مشکلات جدید و دردناکی مشاهده خواهد شد!

٣١- «لَا يَتْرُكُ صَدِيقٌ زَلَّةً أَوْ عَيْبٌ فِيهِ لِأَنَّهُ لَا يُوجَدُ أَحَدٌ كَامِلٌ إِلَّا اللَّهُ»:

(١) هیچ دوستی نباید به خاطر یک گمراهی و عیب ترک شود، زیرا هیچ‌کس به‌جز الله کامل نیست!

(٢) یک دوست نباید به خاطر یک گمراهی و عیبی که در اوست، ترک شود؛ زیرا تنها خداوند کامل است!

(٣) نباید دوست به خاطر یک لغزش یا عیبی که دارد، رها شود؛ زیرا هیچ شخص کاملی جز الله وجود ندارد!

(٤) نباید یک دوست به خاطر یک لغزش یا عیبی که در اوست، رها شود؛ زیرا به‌جز خدا شخص کاملی وجود ندارد!

٣٢- «لَا تَفَكَّرُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ الَّتِي لَنْ تُدْرِكَهَا الْعُقُولُ بَلْ تَفَكَّرُوا فِي عَجَائِبِ مَخْلُوقَاتِهِ»:

(١) در ذات الله نیندیشید، زیرا عقل‌ها او را درک نمی‌کنند، بلکه در شگفتی‌های مخلوقات او اندیشه کنید!

(٢) در ذات الله که هیچ عقلی آن را ادراک نمی‌کند، فکر نکنید، لکن در شگفتی‌های مخلوقات او فکر کنید!

(٣) در ذات خداوند که عقل‌ها او را درک نخواهند کرد، نیندیشید، بلکه در شگفتی‌های آفریده‌های او بیندیشید!

(٤) در ذات خداوندی تفکر نکنید، چه عقل‌ها او را نخواهند فهمید، لکن در آفریده‌های شگفت‌انگیز او تفکر کنید!

۳۳- عین الخطأ:

- ۱) إذا اتحدنا معاً أصبحنا أقوىاء! هرگاه با هم متحد شویم، قوی تر می گردیم!
- ۲) الغيوم السوداء تُخبرنا عن دنو العاصفة! ابرهای سیاه ما را از نزدیک شدن طوفان باخبر می سازند!
- ۳) اقترح أحد الطلاب حطةً واثقاً بنجاحها! یکی از دانش آموزان نقشه‌ای را با اطمینان از موفقیت آن پیشنهاد کرد!
- ۴) كيف يُمكن أن لا يتساقط الثلج و نحن في منتصف الشتاء! چگونه ممکن است در حالی که در نیمه زمستان هستیم، برف نیارد!

۳۴- عین الخطأ:

- ۱) تقع مدينتنا بالقرب من شاطئٍ طوله ستون كيلومتراً! شهر ما نزدیک ساحلی قرار دارد که طول آن شصت کیلومتر است!
- ۲) شاركت طالبات الصف الثالث في المباراة الرياضية! دانش آموزان کلاس سوم در مسابقه ورزشی شرکت کردند!
- ۳) على الدولة أن تُفكر في ثروات لا تنتهي أبداً! دولت باید به ثروت‌هایی بیندیشد که هرگز تمام نمی شوند!
- ۴) قد ازداد سكان هذه المنطقة ازدياداً ملحوظاً! ساکنین این منطقه به شکل قابل توجهی زیاد شده‌اند!

۳۵- «آيا نمی دانی که خداوند پاداش نیکوکاران را تباه نمی سازد؟!»؛ عین الصحيح:

- ۱) أ لا تعلمين أن الله لا يُضِع أجر المحسنات!
- ۲) هل لا تعلم أن الله لا يُضِع للمحسنين أجراً!
- ۳) أ لا تعلم إن الله لم يُضِع أجر المحسنين!
- ۴) أ لم تعلمي إن الله لا يُضِع أجر المحسنات!

■ ■ ■ اقرأ النص التالي بدقة ثم أجب عن الأسئلة التالية بما يُناسب النص (۴۲ - ۳۶):

شجرة البرتقال شجرة دائمة الخضرة قد يصل ارتفاعها إلى عشرة أمتار و تنمو غالباً في المناطق المعتدلة الدافئة و قد تعيش ما يقارب مئة سنة إذا اهتمّ المزارع بتربيتها و ظروفها اهتماماً بالغاً. تُعدّ البرازيل الدولة الأولى في إنتاج البرتقال في العالم و تليها الولايات المتحدة الأمريكية. و أصل النبات يعود إلى الهند و الصين التي كان يُعتبر فيهما البرتقال سيد الفواكه و الأدوية!

تبدأ شجرة البرتقال بالإنتاج بعد أربع سنوات من زرعها و تُعطي كل شجرة واحدة سنوياً حوالي ألف برتقال و عمرها الإنتاجي لا يتجاوز ستين سنة. و إضافة إلى فاكهة البرتقال التي تُطرحها الشجرة في فصل الشتاء، يُستفيد الإنسان من أوراقها البيضاء في عدّة مجالات منها صناعة العطور. و سطوح الفاكهة و الأوراق مليئة بالغدد الزيتية التي تُعطي البرتقال رائحة مميزة. و أشجار البرتقال تتفتح غالباً في الربيع و على الرغم من أنها تُنتج عدداً كبيراً من الأزهار، إلا أن نسبة صغيرة فقط من هذه الزهور تتحوّل إلى ثمار ناضجة!

۳۶- مع ذهاب الشتاء .....؛ عین الصحيح:

- ۱) تُعطي أشجار البرتقال ثمارها اللذيذة!
- ۲) تبدأ أزهار شجرة البرتقال البيضاء بالتفتح!
- ۳) تُصبح أوراق شجرة البرتقال مليئة بالغدد الزيتية!
- ۴) يُستفيد الناس من أوراق شجرة البرتقال و أزهارها!

۳۷- على حسب النص .....

- ۱) عندما يأتي الربيع تُصبح أشجار البرتقال مخضرة من جديد!
- ۲) إذا توفرت لشجرة البرتقال ظروفها المناسبة ستعیش أكثر!
- ۳) لن يُمكن إنتاج البرتقال في المناطق الباردة من الأرض!
- ۴) مع مرور الزمن تُصبح أزهار شجرة البرتقال خضراء!

۳۸- إن تعيش شجرة برتقال ثلاثين سنة .....

- ۱) تُنتج ثلاثين ألف برتقال!
- ۲) يصل ارتفاعها إلى عشرة أمتار!
- ۳) لم تكن تربتها مناسبة للنمو و الإنتاج!
- ۴) يحصل منها المزارع على ستّة و عشرين ألف برتقال!

۳۹- عین الخطأ:

- ۱) تُعتبر البرازيل الدولة الأولى التي بدأت فيها زراعة البرتقال!
- ۲) يُستخدم البرتقال كدواء لعلاج الأمراض أو الوقاية منها!
- ۳) إذا نمر شجرة برتقال فسَنَسْهم روائح طيبة تنبعث منها!
- ۴) عدد أزهار شجرة البرتقال أكثر بكثير من ثمارها!

■ عین الصحيح في الإعراب و التحليل الصرفي (۴۲ - ۴۰):

۴۰ «تُعدّ»:

- ۱) للمخاطب - مجرّد ثلاثي - مجهول - معرب / فعل و نائب فاعله «البرازيل»
- ۲) فعل مضارع - للغائب - مجرّد ثلاثي - معلوم / فعل مع فاعله و الجملة فعلية
- ۳) للغائب - مجرّد ثلاثي (ماضيه: عدّ) - مجهول / فعل مع نائب فاعله و الجملة فعلية
- ۴) فعل مضارع - مزيد ثلاثي من باب إفعال (ماضيه: أعدّ) - معرب / فعل و الجملة فعلية

۴۱- «تحوّل»:

(۱) فعل مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي بزيادة حرفين اثنين - لازم / فعل و الجملة فعلية

(۲) للغائب - مزيد ثلاثي (مصدره: تحويل) - معرب / فعل مع فاعله و الجملة فعلية

(۳) فعل مضارع - مزيد ثلاثي من باب «تفعل» - متعدّد / فعل و الجملة فعلية

(۴) للغائب - مزيد ثلاثي - مجهول / فعل مع نائب فاعله و الجملة فعلية

۴۲- «بالغأ»:

(۱) مفرد مذکر - اسم فاعل من فعل مجرّد ثلاثي / صفة و منصوب بالتبعية

(۲) مفرد مذکر - اسم فاعل - نكرة - مبني / صفة و الموصوف «اهتماماً»

(۳) مفرد مذکر - اسم فاعل - معرفة - معرب / مفعول مطلق للنوع

(۴) اسم - مفرد مذکر - نكرة - معرب / مفعول مطلق للنوع

■ عيّن المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (۵۰ - ۴۳):

۴۳- عيّن الخطأ في ضبط حركات المفردات:

(۱) كان والدها يطعم المساكين و يحمي الأهل!

(۳) لم تُقدِر أن تُسافر إلى قريبتنا في السنتين الماضيتين!

۴۴- عيّن غير المناسب للفراغ:

(۱) قد ..... الحيوانات الإنسان إلى خواص الأعشاب: تُرشد

(۳) إن أكل الجور يقوّي ..... الإنسان كثيراً: ذكرة

۴۵- عيّن ما فيه التضاد:

(۱) الشمس مصدر الحرارة و الضياء لكوكب الأرض!

(۳) أيها الإنسان! داؤك و دواؤك مجتمعان فيك!

۴۶- عيّن الخطأ في مفرد الكلمات المعينة أو جمع تكسيروها:

(۱) المتلوتون هم الذين يقولون بأفواههم ما ليس في قلوبهم: فم

(۳) من يعتمد على نفسه فلن تهزمه أي مشكلة! أنفس

۴۷- عيّن ما ليست فيه جملة اسمية:

(۱) هل الجميع مستعدون للذهاب إلى السفر؟

(۳) نظر الولد للوالدين حباً لهما عبادة!

۴۸- عيّن «لا» ناهية:

(۱) لا يسخر المؤمن مؤمناً لأنّ السخرية من كبائر الذنوب!

(۳) أصدقائي! لا تُساعدوني فأنا أقدر أن أقوم بعملي هذا وحيداً!

۴۹- عيّن الخطأ عن الأفعال الناقصة:

(۱) كان ملايين الناس مجتمعين في ساحة المدينة!

(۳) ليس أخويّ منكاسلين في دروسهما!

۵۰- عيّن ما فيه جملة وصفية:

(۱) رأيت محمداً في الشارع يتكلم مع أحد المواطنين!

(۳) أخرج طالب مشاغب من الصف في الحصة الماضية!

(۲) إن الله يحبّ الذين ينشرون السلام في العالم!

(۴) من يحاول في الحياة محاولةً و يتوكّل على الله ينجح!

(۲) لا ..... أن دلفينا قد أنفذ في البحر حياة إنسان! أتصدّق

(۴) أقرضتني نقوداً و الآن تطلب مني ..... ها؟! ضعفي

(۲) لا فقر كالجهل و لا ميراث كالأدب!

(۴) لا خير في قول إلا مع الفعل!

(۲) حصل هذا الرياضي على حزام أسود في التكوندو! أحزمة

(۴) لقد كنتم أعداء فألف الله بين قلوبكم! عداوة

(۲) اختار القوم لإدارة شؤونهم ملكاً له الحكمة و الدراية!

(۴) يجب أن تُساعد بعضنا بعضاً في الأوقات الصعبة!

(۲) يجب أن لا نرفع أصواتنا بل علينا أن نرفع مستوى حديثنا!

(۴) لا يستطيع اليوم أن يدير عينيهِ ولكن يعوّض هذا النقص بإدارة رأسه!

(۲) بعد أن عملت خمس ساعات أصبحت متعباً!

(۴) إذا صارت الأوضاع الجوية هادئة فسنطلق!

(۲) زينا الغرفة بمصابيح ذات ألوان مختلفة!

(۴) أقدم لك نصيحة إن عملت بها نجحت!

دین و زندگی

۵۱- تغییر پذیری بعد روحانی انسان به کدام معنا صحیح است و انحطاط آن تا اعماق جهنم در چه صورت اتفاق می افتد؟

- ۱) کسب فضیلت‌ها و رذیلت‌های اخلاقی - اگر به رذیلت‌ها تن دهد.
- ۲) کسب فضیلت‌ها و رذیلت‌های اخلاقی - اگر مسجود فرشتگان نشود.
- ۳) تجزیه و تحلیل پذیری و فرسودگی و استهلاک - اگر به رذیلت‌ها تن دهد.
- ۴) تجزیه و تحلیل پذیری و فرسودگی و استهلاک - اگر مسجود فرشتگان نشود.

۵۲- مفهوم مستنبط از آیه شریفه «لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ» در کدام بیت روشن تر تبیین شده است؟

- ۱) به نام خداوند جان و خرد / کزین برتر اندیشه برنگذرد
- ۲) نیابد بدو نیز اندیشه راه / که او برتر از نام و از جایگاه
- ۳) به بینندگان آفریننده را / نبینی، مرنجان دو بیننده را
- ۴) خرد گر سخن برگزیند همی / همان را گزیند که بیند همی

۵۳- به ترتیب کدام عبارت شریفه با احادیث نبوی «عَلِيُّ مَعَ الْحَقِّ وَ الْحَقُّ مَعَ عَلِيٍّ» و «عَلِيُّ مَعَ الْقُرْآنِ وَ الْقُرْآنُ مَعَ عَلِيٍّ» منادی گر یک مفهوم هستند؟

- ۱) «الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ...» - «إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ ...»
- ۲) «الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ...» - «إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ ...»
- ۳) «الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ...» - «أَنْتَ مَعِيَ بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى ...»
- ۴) «الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ...» - «أَنْتَ مَعِيَ بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى ...»

۵۴- اگر معتقد باشیم که «خدا بی‌همتا است و شریکی ندارد». کدام مرتبه از توحید را بیان کرده‌ایم و التزام به جمله «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» چه چیزی را در زندگی فرد مسلمان تغییر می‌دهد؟

- ۱) حقیقت توحید - ارتباط با خدا، خویشتن، خانواده و اجتماع
- ۲) حقیقت توحید - نگاه انسان موحد را نسبت به سختی و مشکلات
- ۳) توحید در خالقیت - ارتباط با خدا، خویشتن، خانواده و اجتماع
- ۴) توحید در خالقیت - نگاه انسان موحد را نسبت به سختی و مشکلات

۵۵- با امعان نظر به کدام دسته از آیات قرآن کریم درمی‌یابیم که انسان دارای دو بعد جسمانی و روحانی است و راز ناگوار ندانستن مرگ در نگاه معتقدان به معاد چیست؟

- ۱) آیات مربوط به معاد - شجاعت و نهراسیدن از مرگ
- ۲) آیات مربوط به معاد - دل نسپردن به دنیا
- ۳) آیات مربوط به آفرینش انسان - دل نسپردن به دنیا
- ۴) آیات مربوط به آفرینش انسان - شجاعت و نهراسیدن از مرگ

۵۶- بنابر کلام رضوی، راه ورود به گناهان بزرگ، چیست و علت آن، کدام است؟

- ۱) ترویج گناهان - بر اثر استمرار گناه، قلب زیر و رو می‌شود و دل فاسد می‌گردد.
- ۲) گناهان کوچک - بر اثر استمرار گناه، قلب زیر و رو می‌شود و دل فاسد می‌گردد.
- ۳) گناهان کوچک - کسی که در [گناهان] اندک از خدا نترسد، در [گناهان] بسیار نیز نخواهد ترسید.
- ۴) ترویج گناهان - کسی که در [گناهان] اندک از خدا نترسد، در [گناهان] بسیار نیز نخواهد ترسید.

۵۷- هر کدام از عبارت‌های زیر در صدد توضیح و تشریح کدام موضوع است؟

- نسیان تدریجی تعلیمات انبیا

- لازمه ماندگاری یک پیام

- مخالف بودن اسلام با ضرر دیدن و ضرر رساندن

- ۱) تابع عدم توسعه کتابت - رشد تدریجی سطح فکر مردم - آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی
- ۲) نتیجه ابتدایی بودن سطح فرهنگ - رشد تدریجی سطح فکر مردم - پویایی و روزآمد بودن دین اسلام
- ۳) نتیجه ابتدایی بودن سطح فرهنگ - تبلیغ دائمی و مستمر و پیوسته از علل تجدید نبوت - پویایی و روزآمد بودن دین اسلام
- ۴) تابع عدم توسعه کتابت - تبلیغ دائمی و مستمر و پیوسته از علل تجدید نبوت - آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی

۵۸- آن جا که قرآن می‌فرماید: «... بگو همان خدایی که آن‌ها را برای نخستین بار آفرید و او به هر خلقتی داناست.» به کدام مرتبه توحید اشاره دارد و درباره چیست؟

(۱) خالقیت - امکان معاد، آفرینش نخستین انسان

(۲) ربوبیت - امکان معاد، آفرینش نخستین انسان

(۳) خالقیت - قدرت خداوند و زنده شدن مردگان

(۴) ربوبیت - قدرت خداوند و زنده شدن مردگان

۵۹- گام نهادن در این لغزشگاه که «اگر خداوند از قبل، سرنوشت و آینده مرا می‌داند، پس دیگر تلاش و اراده من نقشی در آینده‌ام ندارد.» نشأت گرفته از چیست؟

(۱) مقایسه کردن قدرت خداوند با قدرت خود و ناممکن دانستن امور

(۲) قدر و قضای الهی را با اختیار انسان ناسازگار دانستن و عقیده به لغو قوانین یا تقدیر الهی

(۳) مقایسه کردن علم حدای متعال با علم انسان و بی‌توجهی به هشدار قرآن در مورد آن

(۴) تقدیر را چیزی غیر از قانونمندی جهان و نظم در آن انگاشتن

۶۰- اگر بخواهیم برای آیه شریفه «أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَ لَوْ كَانِ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا» موضوعی از معجزات محتوایی قرآن کریم بیان کنیم به ترتیب کدام موضوعات با آن هم‌آوایی دارد؟

(۱) انسجام درونی در عین نزول تدریجی قرآن - انسجام درونی در عین نزول تدریجی قرآن

(۲) انسجام درونی در عین نزول تدریجی قرآن - تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت

(۳) تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت - انسجام درونی در عین نزول تدریجی قرآن

(۴) تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت - جامعیت و همه جانبه بودن قرآن کریم

۶۱- رخداد اولین حادثه‌ای که آدمیان آماده دریافت پاداش و کیفر می‌شوند در کدام عبارت قرآنی نهفته است و انسان‌های گناهکار چه حالی دارند؟

(۱) «يَوْمَ تَرْجَفُ» - همواره از ترسند دروغ بهره برده و چشم‌هایشان از ترس به زیر افکنده است.

(۲) «يَوْمَ يَبْعَثُونَ» - همواره از ترسند دروغ بهره برده و چشم‌هایشان از ترس به زیر افکنده است.

(۳) «يَوْمَ يَبْعَثُونَ» - در جست‌وجوی مفری هستند و دل‌های آنان سخت هراسان است.

(۴) «يَوْمَ تَرْجَفُ» - در جست‌وجوی مفری هستند و دل‌های آنان سخت هراسان است.

۶۲- بنا بر کلام حضرت زینب (س) در شام و در برابر یزید، پندار کافران به ترتیب در مورد «اسارت اولیای خدا» و «مهلت دادن خدا به آنان» چیست؟

(۱) نشانه کرامت و عظمت جایگاه کافران است. - به نفع کافران است.

(۲) نشانه کرامت و عظمت جایگاه کافران است. - برای افزودن گناه است.

(۳) مایه خواری و ذلت نفس کافران است. - برای افزودن گناه است.

(۴) مایه خواری و ذلت نفس کافران است. - به نفع کافران است.

۶۳- با توجه به آیه ۵۵ سوره مائده (آیه ولایت) کدام موضوع برداشت می‌گردد؟

(۱) نزول این آیه با حضور پیامبر در شرایطی بود که مردم با چشم ببینند و از زبان پیامبر بشنوند تا امکان مخفی کردن آن نباشد.

(۲) در این آیه ویژگی‌های صاحبان امر بیان شده که عبارت است از ایمان و اقامه نماز و دادن زکات هنگام رکوع.

(۳) پس از نزول این آیه پیامبر فرمود: «همانا این برادر من، وصی من و جانشین من در میان شما خواهد بود.» و بیعت امام علی (ع) را پذیرفت.

(۴) مأموریت پیامبر عظیم‌الشأن اسلام (ص) در بیان ولایت امام علی (ع) به اندازه اهمیت پایان رسالت پرفراز و نشیب ایشان است.

۶۴- به فرموده امام راحل (ره)، چرا نباید با مکر و حيله، توبه را به لحظه مرگ موکول نمود؟

(۱) دوره جوانی، دوره انعطاف‌پذیری، تحول و دگرگونی و دوره پیری، دوره کم شدن انعطاف و تثبیت خصلت‌هاست.

(۲) گناهان قوی‌تر و محکم‌تر می‌شوند و در تمام سطوح نفوذ می‌کنند، به طوری که اصلاح آن مشکل و گاه غیرممکن می‌شود.

(۳) توبه در لحظه مرگ خالص است و آن لحظه جز توبه لفظی از انسان سر نمی‌زند با شاید اجل مهلت ندهد.

(۴) در فرایندی تدریجی، انسان متوجه زشتی گناه و قبح آن نمی‌شود و چه بسا اقدام به توبه نمی‌کند.

۶۵- پاسخ هر یک از سؤالات زیر کدام است؟

- پیامبران با چه کسانی از یک در وارد می‌شوند؟

- رستگاری بزرگی که بهشتیان به آن مسرورند کدام است؟

- پاداش کسانی که به راستی ادای شهادت کنند و بر نماز مواظبت نمایند، چیست؟

- (۱) شهیدان - رضوان الهی - تملک باغ‌های بهشتی
(۲) صدیقان - خشنودی خداوند - تملک باغ‌های بهشتی
(۳) شهیدان - رضوان الهی - تکریم در باغ‌های بهشتی
(۴) صدیقان - خشنودی خداوند - تکریم در باغ‌های بهشتی

۶۶- آیات قرآن کریم بدون نگرانی را که در مقابل حرکت بر لبه پرتگاهی در حال سقوط است، بر چه بنیادی بنا نموده است؟

(۱) «الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ»

(۲) «فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ»

(۳) «أَمِنَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ»

(۴) «عَلَى تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَ رِضْوَانٍ»

۶۷- بیان امام جعفر بن محمد (ع) در مراسم حج که فرمودند: «ای مردم! رسول خدا امام و رهبر بود، پس از او علی و سپس حسن و حسین و علی بن حسین و محمد بن علی به ترتیب امام بودند و اکنون من امام هستم.» مؤید کدام یک از مسئولیت‌های امام است و علت آن کدام است؟

- (۱) اقدامات مربوط به مرجعیت دینی و حفظ سیره پیامبر (ص) - مردم بدانند تنها آنان جانشینان رسول خدا و امامان بر حق جامعه‌اند.
(۲) اقدامات مربوط به مرجعیت دینی و حفظ سیره پیامبر (ص) - تنها رسالت خویش را به نسل‌های بعدی منتقل کنند.
(۳) مجاهده در راستای ولایت ظاهری و اصول کلی امامان در مبارزه با حاکمان - تنها رسالت خویش را به نسل‌های بعدی منتقل کنند.
(۴) مجاهده در راستای ولایت ظاهری و اصول کلی امامان در مبارزه با حاکمان - مردم بدانند تنها آنان جانشینان رسول خدا و امامان بر حق جامعه‌اند.

۶۸- کدام عناوین با عبارت‌هایی که به دنبال آن می‌آید، هماهنگی دارد؟

(الف) عامل مؤثر در از بین رفتن تردیدها ← آشنایی با صفات و ویژگی‌های امام زمان (ع)

(ب) پیش از قیام امام زمان پیرو او بودن ← مقابله با طاغوت

(ج) عامل پویایی شیعه در طول تاریخ ← تقویت معرفت و محبت به امام (ع)

(د) علت غیبت امام زمان (ع) در کلام علوی ← زیاده‌روی انسان در گناه

(ه) مهم‌ترین ویژگی جامعه مهدوی ← عدالت‌گستری

(۱) «ب» - «ج» - «د» (۲) «ب» - «ج» - «ه» (۳) «الف» - «د» - «ه» (۴) «الف» - «ب» - «د»

۶۹- یکی از پایه‌های تشکیل نظام و حکومت اسلامی «مقبولیت» است این موضوع در کدام آیه تجلی دارد؟

(۱) «وَ مَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ يُنْفِرُوا كَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ ...»

(۲) «وَ لَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِن بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ»

(۳) «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَ أُنزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَ الْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ»

(۴) «ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَىٰ قَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ»

۷۰- چرا حضرت علی (ع) مالک‌اشتر نخعی را به عنوان کارگزار خود، از مشورت کردن با ترسو برحذر می‌دارد و بر رفع مشکلات طبقات محروم مأمور می‌داند؟

(۱) زیرا در لباس نصیحت ظاهر می‌شود، اما خیانتکار است. - زیرا این گروه بیش از دیگران به عدالت نیازمندند.

(۲) زیرا در لباس نصیحت ظاهر می‌شود، اما خیانتکار است. - زیرا باید با همه مردم دوست و مهربان بود.

(۳) زیرا در انجام دادن کارها، روحیه تو را سست می‌کند. - زیرا باید با همه مردم دوست و مهربان بود.

(۴) زیرا در انجام دادن کارها، روحیه تو را سست می‌کند. - زیرا این گروه بیش از دیگران به عدالت نیازمندند.

۷۱- انسانی که اثرگذاری خداوند در امور هستی و دفع خطر یا ضرر را درک می‌کند و غیر او را عامل نمی‌داند، چه عقیده و عملی را برای خود رقم می‌زند؟

(۱) «فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ»

(۲) «عَسَىٰ أَنْ تُجِيبُوا شَيْئًا وَ هُوَ سَرٌّ لَّكُمْ»

(۳) «حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ»

(۴) «أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ»

۷۲- کدام آیه شریفه مفهوم عبارت قرآنی «لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَ زِيَادَةٌ...» را مورد تأیید قرار می‌دهد؟

- (۱) «حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَ أَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ»
 (۲) «إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ تَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَ تَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ»
 (۳) «لِيَبَدِّلَهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي»
 (۴) «مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا»

۷۳- کدام یک از موارد زیر با موضوع ارائه شده خود مطابقت دارند؟

الف) به وسیله آن انسان در برابر تندروی‌ها و کندروی‌ها خود را کنترل می‌کند. ← عفاف

ب) می‌کوشد روز به روز بر توانمندی خویش بیفزاید تا اگر در شرایط گناه قرار گرفت خود را ننگه دارد. ← ایمان

ج) پوشیدن لباس‌های نامناسب یا به کار بردن کلام زشت ← نشانه ضعف روحی و ناتوانی در اثبات خود

د) در کلام امام صادق (ع) فرزندی که از روی خشم به پدر و مادر خود نگاه می‌کند. ← نماز و روزه‌اش پذیرفته نیست

- (۱) «ج» - «د» (۲) «الف» - «ج» (۳) «ب» - «د» (۴) «الف» - «ب»

۷۴- اگر فردی به شیوه‌ای غیر از شیوه‌های مطرح شده از سوی دین یعنی به «شیوه ناصحیح» به نیاز جنسی خود پاسخ دهد و این لذت آنی

برخاسته از گناه و نتیجه آن، که شکستن شخصیت آدمی است، به ترتیب در کدام عبارات قرآنی تجلی دارد؟

- (۱) «وَ الَّذِينَ كَتَبُوا الشَّيْئَاتِ...» - «تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ»
 (۲) «أَقْبَالِ الْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ...» - «لَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ»
 (۳) «وَ الَّذِينَ كَتَبُوا الشَّيْئَاتِ...» - «لَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ»
 (۴) «أَقْبَالِ الْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ...» - «تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ»

۷۵- حدیث شریف «خداوند رسیدگی به دل سوختگان و درماندگان را دوست دارد.» مؤید کدام یک از راه‌های افزایش محبت به خداست و با کدام

عبارت قرآنی هم‌آوایی دارد؟

- (۱) دوستی با دوستان خدا - «أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ»
 (۲) دوستی با دوستان خدا - «فَاتَّبِعُونِي»
 (۳) پیروی از خداوند - «أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ»
 (۴) پیروی از خداوند - «فَاتَّبِعُونِي»

سایت کنکور

Konkur.in

PART B: Cloze Test

Directions: Questions 88-92 are related to the following passage. Read the passage and decide which choice, (1), (2), (3), or (4), best fits each space. Then mark your answer sheet.

To the early pioneers of medicine, the thought of looking through the body of a living person would probably have seemed like magic. But today it is routine for doctors and dentists ...88... pictures of their patients' bones and teeth with an x-ray camera. X-rays are ...89... waves, like light or radio waves. They can travel through soft materials ...90... light passes through glass. For example, x-rays can travel through flesh and skin. But hard materials such as bone and metal stop x-rays, ...91... . X-rays have many uses: ...92... use them to probe into the molecular structure of materials such as plastics, and engineers make x-ray scans of aircraft to find cracks that could cause mechanical failure. In addition, the Sun, stars, and other objects in space produce x-rays naturally.

- 88- 1) taking   2) to taking   3) to take   4) for taking
 89- 1) invisible   2) improper   3) impossible   4) neutral
 90- 1) in case   2) so that   3) as if   4) just as
 91-
 1) but bones and metals showing up as shadows on x-ray pictures
 2) so bone and metal show up as a shadow on an x-ray picture
 3) so that bone and metal show on as a shadow on a picture of x-ray
 4) so bone and metal are shown up as a shadow on x-ray picture
 92- 1) explorers   2) nurses   3) scientists   4) programmers

PART C: Reading Comprehension

Directions: In this part of the test, you will read two passages. Each passage is followed by four questions. Answer the questions by choosing the best choice, (1), (2), (3), or (4). Then mark your answer sheet.

Passage 1:

Human activity is changing the surface and temperature of the planet. But new research shows it is also changing the sound of the Earth's oceans and seas. Scientists say the changes in the sounds of our oceans, seas, and other waterways affect many marine animals – from very small shrimp to huge whales.

Sound travels "very far underwater," Francis Juanes told the Associated Press. Juanes is an ecologist at the University of Victoria in Canada. He is also co-writer of the recent research published in the magazine, Science. "For fish," he explained, "sound is probably a better way to sense their environment than light."

However, increased noise from humans is making it harder for these animals to hear each other. The noise is coming from shipping traffic, motorized fishing ships, underwater oil and gas exploration, offshore construction, and other noisy human activity.

"For many marine species, their attempts to communicate are being masked by sounds that humans have introduced," said Carlos Duarte. The marine ecologist at the Red Sea Research Center in Saudi Arabia co-wrote the paper with Juanes.

The Red Sea, Duarte said, is one of the world's most important shipping passages. It is full of large ships traveling to Asia, Europe, and Africa. Some fish and other animals, he said, now avoid the noisiest areas.

93- What does the passage mainly discuss?

- 1) The long-term effects of human activities on the plant and animal life
 2) How animals use sounds to understand what is going on around them
 3) Why Red Sea is one of the most strategic waterways in the world
 4) How human activities are making the oceans and seas intolerably noisy for marine animals

- 94- All of the following are TRUE, according to the passage, EXCEPT .....
- 1) Red Sea plays an important role in connecting different continents by water
  - 2) sea animals are attracted to noisier places where there is more human activity
  - 3) human activity is responsible for an increase in the temperature of the earth
  - 4) fish probably depend more on sound than light to know their surrounding
- 95- It can be concluded from the passage that .....
- 1) sea animals have a more developed sense of hearing than humans
  - 2) unlike the sea animals, land animals are not annoyed by noisy human activities
  - 3) sound pollution can make big sea animals like whales angry and dangerous
  - 4) small sea animals can also sense and use sound waves around them
- 96- The word "masked" in paragraph 4 can be best replaced with .....
- 1) ignored
  - 2) handled
  - 3) covered
  - 4) imagined

Passage 2:

Zainab Amjad is a 24-year-old engineer who works on an oil rig for six weeks at a time. The rig is where companies drill deep into the ground to look for oil. Amjad said she is often asked what she is doing in the oil fields. "They tell me only men can withstand the field environment," said Amjad. "If I gave up, I'd prove them right."

Ayat Rawthan is a 24-year-old engineer working in another oil rig in Basra. She supervises a team that prepares large drill pipes used to collect information about rock formations. Most women who are petroleum engineers in Iraq work in an office. These are not usual jobs for women from conservative communities.

Petrochemical programs in the country's engineering schools are for students with the best grades. Both women were in the top 5 percent of their graduating class at Basra University in 2018. They are part of a new generation of Iraqi women who are going against traditions.

"Many times my professors laughed, 'Sure, we'll see you out there,' telling me I wouldn't be able to make it," said Rawthan. "But this only pushed me harder." Rawthan's parents supported and understood her interests. She hopes to help establish a labor rights group for Iraqi female engineers in the future.

- 97- The passage will most probably continue with .....
- 1) describing how the academic atmosphere in Iraq is against women
  - 2) explaining the difficulties that women in traditional countries face
  - 3) explaining how a labor rights movement can help some women in Iraq
  - 4) comparing and contrasting Ayat's path of success to Zainab's
- 98- Which of the following questions does the passage NOT answer?
- 1) What is Ayat's job in the oil rig in Basra?
  - 2) Who can attend the petrochemical programs in Iraq?
  - 3) How many men and women work in oil rigs in Iraq?
  - 4) How old were Zainab and Ayat when the passage was written?
- 99- It can be understood from the tone of the author that he or she thinks .....
- 1) Zainab and Ayat are brave girls, but they probably won't be able to succeed
  - 2) these jobs are only suitable for women in developed and modern countries
  - 3) working in an oil rig is not a difficult job, so women can do it too
  - 4) difficult jobs are not only for men and can be done both by men and women
- 100- Who does the underlined pronoun "you" in the last paragraph refer to?
- 1) Ayat Rawthan
  - 2) Zainab Amjad
  - 3) Zainab's professors
  - 4) Ayat's professors

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۲۵

پنجشنبه ۱۴۰۰/۰۳/۲۷

آزمون اختصاصی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۸۰	مدت پاسخگویی: ۱۶۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	شماره سوال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضی و آمار	۲۰	۱۰۱	۱۲۰	۲۵ دقیقه
۲	اقتصاد	۱۵	۱۲۱	۱۳۵	۱۰ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی	۳۰	۱۳۶	۱۶۵	۳۰ دقیقه
۴	زبان عربی (اختصاصی)	۲۰	۱۶۶	۱۸۵	۲۰ دقیقه
۵	تاریخ	۱۵	۱۸۶	۲۰۰	۲۵ دقیقه
۶	جغرافیا	۱۵	۲۰۱	۲۱۵	
۷	جامعه‌شناسی	۲۰	۲۱۶	۲۳۵	۱۵ دقیقه
۸	فلسفه و منطق	۲۵	۲۳۶	۲۶۰	۲۵ دقیقه
۹	روان‌شناسی	۲۰	۲۶۱	۲۸۰	۱۵ دقیقه

DriQ.com

ریاضیات

۱۰۱- بزرگ‌ترین مقسوم علیه مشترک دو عبارت $x^3 - 4x$ و $(x(x+2))^2$ کدام است؟

(۱) $x^2 + 2x$ (۲) $x^2 - 4x$

(۳) $x^3 + 4x^2 + 4x$ (۴) $(x-2)(x(x+2))^2$

۱۰۲- اگر $x = 3$ یکی از جواب‌های معادله درجه دوم $5x^2 - (a-2)x - 6 = 0$ باشد، مجموع ریشه‌های این معادله کدام است؟

(۱) $2/6$ (۲) $2/8$ (۳) $3/6$ (۴) $3/8$

۱۰۳- در مورد معادله $\frac{2x+3}{x-1} - \frac{2x-3}{x+1} = \frac{10}{x^2-1}$ کدام گزینه صحیح است؟

(۱) فاقد جواب است. (۲) یک جواب منفی دارد.

(۳) یک جواب مثبت دارد. (۴) دو جواب مثبت و منفی دارد.

۱۰۴- در تابع خطی f داریم $f(-1) = -2$ و $f(3) = 4$ نمودار تابع f محور x ها را با کدام طول قطع می‌کند؟

(۱) ۲ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) ۳

۱۰۵- تابع درآمد از فروش نوعی کالا به صورت $R(x) = 30x - \frac{x^2}{4}$ و تابع هزینه همان کالا به صورت $C(x) = 10x + 20$ است. ماکزیم سود از

فروش این کالا کدام است؟

(۱) ۲۲۰ (۲) ۲۸۰ (۳) ۳۲۰ (۴) ۳۸۰

۱۰۶- در داده‌های آماری ۱۵، ۱۲، ۱۲، ۱۱، ۱۱، ۱۱، ۱۰ با حذف کدام داده، میانگین جدید کم‌ترین میزان تغییر را نسبت به میانگین قدیم دارد؟

(۱) ۱۵ (۲) ۱۲ (۳) ۱۱ (۴) ۱۰

۱۰۷- هم‌ارز گزاره $p \Rightarrow (\sim(q \Rightarrow p) \vee q)$ کدام است؟

(۱) p (۲) $p \Rightarrow \sim q$ (۳) $q \Rightarrow p$ (۴) $\sim q \Rightarrow \sim p$

۱۰۸- نمودار تابع $y = \frac{x}{|x|-1}$ با دامنه $-2 \leq x \leq 2$ کدام است؟ [ ] نماد جزء صحیح است.

(۱) چهار پاره‌خط (۲) دو پاره‌خط و یک نقطه

(۳) سه پاره‌خط و یک نقطه (۴) چهار پاره‌خط و یک نقطه

۱۰۹- نمودار تابع $f(x) = \frac{|x|}{x} - |x|$ محور x ها را در چند نقطه قطع می‌کند؟

(۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۱۱۰- اگر $f = \{(4, -2), (2, 0), (1, -1), (3, 8)\}$ و $g = \{(1, 0), (3, -2), (2, 6), (-1, 4)\}$ آن‌گاه برد تابع $\frac{f+g}{g}$ کدام است؟

(۱) $\{-1, 3\}$ (۲) $\{1, -3\}$ (۳) $\{1, -1, 3\}$ (۴) $\{1, -1, -3\}$

محل انجام محاسبات

۱۱۱- نمودار زیر مربوط به بهای کالا و خدمات است. اگر هزینه پوشاک در سال ۹۶ برابر ۵/۵ میلیون تومان باشد، این هزینه در اردیبهشت ۱۴۰۰

چقدر بوده است؟

- (۱) ۱۰/۴۵۰ میلیون تومان
(۲) ۹/۶۲۵ میلیون تومان
(۳) ۸/۷۷۵ میلیون تومان
(۴) ۸/۷۲۵ میلیون تومان

۱۱۲- تعداد افراد مراجعه کننده به یک ایستگاه انتقال خون طی هفته‌های فصل زمستان طبق جدول زیر است. به روش درون‌یابی، تخمین تعداد

افراد مراجعه کننده در هفته نهم کدام است؟

هفته	۱	۵	۷	۱۰	۱۳
تعداد	۲۴۰	۱۹۰	۱۶۰	۲۲۰	۲۱۰

- (۱) ۱۸۰
(۲) ۱۹۰
(۳) ۲۰۰
(۴) ۲۱۰

۱۱۳- با استفاده از ارقام ۹, ۰, ۵, ۴, ۳ چند عدد زوج چهاررقمی می‌توان ساخت که شامل دو رقم زوج و دو رقم فرد باشند؟

- (۱) ۳۶ (۲) ۷۲ (۳) ۱۰۸ (۴) ۲۱۶

۱۱۴- در بخشی از یک اداره ۷ کارمند وجود دارند که ۳ نفر آن‌ها دوره‌های مدیریت فروش را طی کرده‌اند. اگر ۲ نفر از آنان تصادفی انتخاب

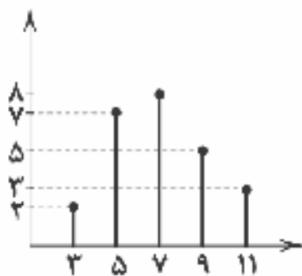
شوند، با کدام احتمال لااقل یکی از آن‌ها دوره مدیریت فروش را طی کرده است؟

- (۱) $\frac{2}{7}$ (۲) $\frac{3}{7}$ (۳) $\frac{4}{7}$ (۴) $\frac{5}{7}$

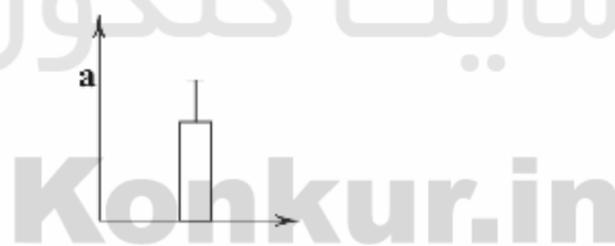
۱۱۵- در آزمایش پرتاب دو تاس با کدام احتمال مجموع اعداد رو شده بیشتر از چهار است؟

- (۱) $\frac{5}{6}$ (۲) $\frac{2}{3}$ (۳) $\frac{3}{4}$ (۴) $\frac{7}{9}$

۱۱۶- برای داده‌های یک بررسی آماری با نمودار میله‌ای مقابل،

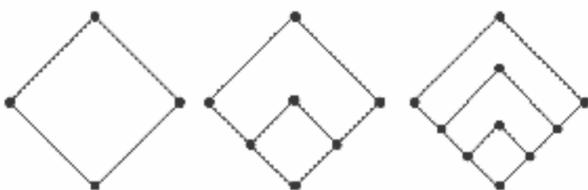

نمودار زیر رسم شده است. مقدار a کدام است؟

- (۱) ۵/۱
(۲) ۷/۶
(۳) ۹/۲
(۴) ۱۰/۸

۱۱۷- در شکل بیست و ششم الگوی زیر چند نقطه وجود دارند؟

- (۱) ۶۷
(۲) ۷۹
(۳) ۸۳
(۴) ۹۱

محل انجام محاسبات

۱۱۸- در یک مرکز تزریق واکسن علیه بیماری کرونا تعداد افرادی که به آن‌ها واکسن زده شده است، از یک دنباله حسابی پیروی می‌کند. اگر در ماه‌های سوم و چهارم ۱۰۰۰ نفر بیشتر از دو ماه اول واکسینه شده باشند و کل افراد واکسینه شده در طی این مدت ۳۹۸۰ نفر باشد، در ماه اول چند نفر توسط این مرکز واکسینه شده‌اند؟

- (۱) ۶۰۰ (۲) ۶۱۰ (۳) ۶۲۰ (۴) ۶۳۰

۱۱۹- در دنباله هندسی $\dots, b, 9, 3\sqrt{3}, 3^a$ حاصل $a^2 + b^2$ کدام است؟

- (۱) ۸۲ (۲) ۱۴۶ (۳) ۱۹۳ (۴) ۲۴۴

۱۲۰- جمعیت یک روستا سالانه ۵ درصد کاهش می‌یابد. پس از گذشت چه مدت، جمعیت این روستا نصف می‌شود؟ $(\frac{0}{95})^{27} = 0/25$

- (۱) ۱۱/۵ سال (۲) ۱۲/۵ سال
(۳) ۱۳/۵ سال (۴) ۱۴/۵ سال

۱۲۱- کدام گزینه حاوی پاسخ صحیح و کامل پرسش‌های زیر است؟

الف) کدام یک تعریفی صحیح از علم اقتصاد ارائه می‌دهد؟

ب) حجم کل پول موجود در کشور ..... آن جامعه به شمار می‌رود و مقدار آن قبل از شکل‌گیری خدمات نوین بانکی، برابر با مجموع .....

ج) کدام یک چگونگی مقایسه درآمد سرانه کشورها را به طور صحیح بیان می‌کند؟

د) سیاست‌های اقتصادی دولت‌ها چه تأثیری بر حرکت رو به رشد کشورهایشان دارد؟

ه) کدام یک مثالی از صنایع نوزاد در ایران است؟

۱) الف: دانش اقتصاد کمک می‌کند تا انسان برای رفع نیازهایش از منابع به نحو احسن استفاده کند. ب: درآمد کل - میزان تولید کل جامعه

ج: محاسبه به پول داخلی سپس تبدیل به واحد پول یکسان (دلار آمریکا) د: می‌تواند سرعت آن را کند یا تسریع کند. ه: گندم یا صنایع دفاعی

۲) الف: دانش اقتصاد کمک می‌کند تا انسان برای رفع نیازهایش از منابع به نحو احسن استفاده کند. ب: درآمد کل - میزان تولید کل جامعه

ج: محاسبه به پول خارجی سپس محاسبه به دلار رفاهی د: سیاست‌های دولت صرفاً بر روی تورم یا رکود اثر دارد نه چیز دیگری. ه: گندم یا صنایع دفاعی

۳) الف: علم اقتصاد، علم انتخاب و رابطه بین منابع و عوامل تولید کمیاب و نیازهای نامحدود بشر است و بهترین انتخاب‌ها را ارائه می‌کند.

ب: نقدینگی - ارزش اسکناس‌ها و مسکوکات داخل و خارج از گردش ج: محاسبه به پول داخلی سپس تبدیل به واحد پول یکسان (دلار آمریکا)

د: می‌تواند سرعت آن را کند یا تسریع کند. ه: فناوری‌های نوین

۴) الف: علم اقتصاد، علم انتخاب و رابطه بین منابع و عوامل تولید کمیاب و نیازهای نامحدود بشر است و بهترین انتخاب‌ها را ارائه می‌کند.

ب: نقدینگی - ارزش اسکناس‌ها و مسکوکات داخل و خارج از گردش ج: محاسبه به پول خارجی سپس محاسبه به دلار رفاهی د: سیاست‌های

دولت صرفاً بر روی رکود یا تورم اثر دارد نه چیز دیگری. ه: فناوری‌های نوین

۱۲۲- با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، نتیجه عملکرد سالیانه یک بنگاه اقتصادی با ۲۴ نفر کارمند و تولید سالیانه ۳۵۰۰ دستگاه هر

یک به ارزش ۱,۸۰۰,۰۰۰ ریال کدام است؟

(۱) ۳۶۱,۵۲۸,۰۰۰ سود

(۲) ۳۶۱,۵۲۸,۰۰۰ زیان

(۳) ۵,۳۰۸,۴۷۲,۰۰۰ سود

(۴) ۵,۳۰۸,۴۷۲,۰۰۰ زیان

۱	اجاره‌بهای ماهیانه کارگاه تولیدی	۱۶,۰۰۰,۰۰۰
۲	حقوق متوسط ماهیانه هر فرد کارمند تولیدی و اداری	۱,۲۸۰,۰۰۰
۳	خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه به ارزش	۲۶۵,۰۰۰,۰۰۰
۴	هزینه استهلاک سالیانه ماشین‌های تولیدی	معادل ۴۵٪ حقوق سالیانه

۱۲۳- کدام گزینه پاسخ پرسش‌های زیر است؟

الف) کدام عبارت در رابطه با واقعیت نادرست است؟

ب) در شرایط خلق شبه پول بانک می‌تواند به هر کس هر چقدر که بخواهد وام بدهد؛ زیرا.....

ج) ..... از نظر متوسط نرخ باسواد بزرگسالان ۵۷/۱، متوسط نرخ مرگ و میر نوزادان ۸۹/۴ و متوسط امید به زندگی در آغاز تولد ۶۰/۵ سال است.

د) در زمان حضرت علی (ع) چگونه پایه مالیاتی افزایش پیدا کرد؟

ه) عبارت «کشورها از نظر دسترسی به آب کافی یکسان نیستند» مربوط به کدام یک از علل روی آوردن ملل به تجارت است؟

۱) الف: در شرایط مازاد عرضه، مقدار عرضه از میزان تقاضا کم‌تر است. ب: این مبلغ هرگز از داخل بانک خارج نمی‌شود. ج: ۴۳ کشور با توسعه انسانی ضعیف د: با اضافه کردن اسب به موارد نه‌گانه زکات ه: یکسان نبودن منابع و عوامل تولید

۲) الف: در شرایط مازاد تقاضا، مقدار عرضه از میزان تقاضا بیشتر است. ب: این مبلغ هرگز از داخل بانک خارج نمی‌شود. ج: ۴۹ کشور با توسعه انسانی قوی د: با افزایش نرخ زکات دریافتی از مردم ه: وضعیت اقلیمی متفاوت

۳) الف: مقدار عرضه و تقاضا در قیمت تعادلی یکسان و برابر است. ب: به مقدار دلخواه خود می‌تواند شبه پول چاپ و خلق کند. ج: ۴۹ کشور با توسعه انسانی قوی د: با افزایش نرخ زکات دریافتی از مردم ه: وضعیت اقلیمی متفاوت

۴) الف: مقدار عرضه و تقاضا در قیمت تعادلی یکسان و برابر است. ب: به مقدار دلخواه خود می‌تواند شبه پول چاپ و خلق کند. ج: ۴۳ کشور با توسعه انسانی ضعیف د: با اضافه کردن اسب به موارد نه‌گانه زکات ه: یکسان نبودن منابع و عوامل تولید

۱۲۴ با توجه به اطلاعات مندرج در جدول زیر:

الف) استهلاک سرمایه ثابت

ب) تولید ناخالص داخلی

ج) تولید خالص داخلی

د) تولید خالص داخلی سرانه این جامعه چقدر است؟

۱	استهلاک سرمایه ثابت	تولید ناخالص داخلی
۲	تولید ۳۰ دستگاه ماشین‌آلات نساجی به ارزش	۳۷۰ میلیون ریال
۳	ارزش مواد غذایی	۴۰٪ ارزش تولیدات در بخش صنعت
۴	ارزش کالاهای واسطه‌ای و مواد اولیه به کار رفته در بخش صنعت و مواد غذایی	۳۶۰ میلیون ریال
۵	ارزش خدمات ارائه‌شده به وسیله بخش خصوصی	۵۰٪ مجموع ارزش بخش صنعت و مواد غذایی
۶	جمعیت	۷۵ میلیون نفر

۱) الف: ۱۹۴ ب: ۷۷۷ ج: ۱۰۲۹ د: ۱۳/۷۲ ۲) الف: ۱۹۴ ب: ۷۷۷ ج: ۵۸۳ د: ۷/۷۷

۳) الف: ۳۴۲ ب: ۱۳۷۱ ج: ۵۸۳ د: ۷/۷۷ ۴) الف: ۳۴۲ ب: ۱۳۷۱ ج: ۱۰۲۹ د: ۱۳/۷۲

۱۲۵- کدام گزینه به پرسش‌های زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟

الف) «برخی نیازها هر روزه پیش می‌آیند و برخی دیگر در طول زمان» این عبارت مربوط به کدام یک از انواع وظایف پول است؟

ب) منظور از رفتار اقتصادی چیست؟

ج) کشاورز در مقابل استفاده از زمین شخص دیگر، به صاحب زمین ..... یا ..... را می‌پردازد.

د) در کدام اصل، بر اقتصاد مردمی و رد سلطه بیگانگان تأکید شده است؟

ه) اصولاً ریل‌گذاری قانونی، تأیید و تصویب برنامه‌ها بر عهده ..... است.

۱) الف: وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش ب: به چگونگی تصمیم‌گیری و اقدام هر یک از تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان و نیز واکنش آن‌ها نسبت به تغییرات وضعیت اقتصادی گفته می‌شود. ج: اجاره - قیمت آن د: ۴۳ ه: قوه مقننه

۲) الف: وسیله پرداخت‌های آینده ب: تصمیم‌های گرفته‌شده و واکنش مردم نسبت به تغییرات کلان اقتصادی که لزوماً مناسب و مثبت نیستند. ج: اجاره - قیمت آن د: ۴۳ ه: قوه مجریه

۳) الف: وسیله پرداخت‌های آینده ب: تصمیم‌های گرفته‌شده و واکنش مردم نسبت به تغییرات کلان اقتصادی که لزوماً مناسب و مثبت نیستند. ج: حقوق - دستمزد د: ۴۴ ه: قوه مقننه

۴) الف: وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش ب: به چگونگی تصمیم‌گیری و اقدام هر یک از تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان و نیز واکنش آن‌ها نسبت به تغییرات وضعیت اقتصادی گفته می‌شود. ج: حقوق - دستمزد د: ۴۴ ه: قوه مجریه

۱۲۶- جدول زیر بیانگر اقلام درآمدی است که در طول یکسان نصیب یک جامعه فرضی شده است. چنانچه جمعیت کل جامعه ۵۰ میلیون نفر باشد، در این صورت:

الف) کدام ردیف جدول، قیمت خدمات سرمایه و کدام ردیف، اجاره‌ها یا وجوه مربوط به اجاره است؟

ردیف	اقلام	ارزش
۱	درآمد صاحبان سرمایه	۷۸۹
۲	درآمد صاحبان مشاغل آزاد	$\frac{1}{3}$ ردیف‌های ۳ و ۴
۳	سود شرکت‌ها و مؤسسات	۲۸۴
۴	دستمزدها	۶۴۳
۵	درآمد حقوق‌بگیران	$\frac{1}{4}$ ردیف ۶ و ۱
۶	درآمد صاحبان املاک و مستغلات	۳۵۵

ب) درآمد ملی این جامعه چقدر است؟

ج) درآمد سرانه آن کدام است؟

د) مفهوم و معنای سرانه چیست؟

- ۱) الف: ۶ و ۱ ب: ۳۴۷۰ ج: ۶۹/۴۰ د: سهم متوسط هر فرد در میزان درآمد و تولید آن جامعه
 ۲) الف: ۶ و ۱ ب: ۳۴۷۰ ج: ۵۳/۳۲ د: سهم متوسط هر فرد در درآمد جامعه
 ۳) الف: ۱ و ۶ ب: ۲۶۶۶ ج: ۶۹/۴۰ د: سهم متوسط هر فرد در درآمد جامعه
 ۴) الف: ۱ و ۶ ب: ۲۶۶۶ ج: ۵۳/۳۲ د: سهم متوسط هر فرد در میزان درآمد و تولید آن جامعه

۱۲۷- کدام گزینه پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر را دربر می‌گیرد؟

الف) میزان کارآفرینی برابر است با .....

ب) علت اهمیت مقدار تولید کل کدام یک است؟

ج) بورس یا تشویق مردم به پس انداز و به کارگیری پس اندازها در فعالیت‌های مفید اقتصادی در .....

د) اختلاف نظر و اشتراک نظر اقتصاددانان در مورد دولت و اقتصاد در کدام قسمت است؟

۱) الف: خطرپذیری $\times$ نوآوری ب: نشان‌دهنده قدرت و توان اقتصادی آن جامعه است. ج: جلوگیری از افزایش رکود مؤثر است. د: اختلاف نظر: حضور دولت - اشتراک نظر: مقدار حضور دولت

۲) الف: $\frac{\text{خطرپذیری}}{\text{نوآوری}}$ ب: نشان‌دهنده نتایج سیاست‌های اقتصادی آن جامعه است. ج: جلوگیری از افزایش رکود مؤثر است. د: اختلاف نظر: حضور دولت - اشتراک نظر: مقدار حضور دولت

۳) الف: $\frac{\text{خطرپذیری}}{\text{نوآوری}}$ ب: نشان‌دهنده نتایج سیاست‌های اقتصادی آن جامعه است. ج: کاهش نرخ تورم مؤثر است. د: اختلاف نظر: مقدار حضور دولت - اشتراک نظر: حضور دولت

۴) الف: خطرپذیری $\times$ نوآوری ب: نشان‌دهنده قدرت و توان اقتصادی آن جامعه است. ج: کاهش نرخ تورم مؤثر است. د: اختلاف نظر: مقدار حضور دولت - اشتراک نظر: حضور دولت

۱۲۸- چنانچه در یک جامعه فرضی، میزان تولید کل در طی سه سال متوالی به ترتیب ۳۶۷۰، ۴۵۲۰ و ۵۸۹۰ هزار میلیارد ریال باشد، با انتخاب سال اول به عنوان سال پایه، میزان تولید کل جامعه در سه سال مورد نظر برحسب قیمت‌های سال پایه به ۳۶۷۰، ۳۸۳۰ و ۴۹۹۵ تغییر می‌یابد. براساس این محاسبات به ترتیب از راست به چپ:

الف) افزایش قیمت‌ها در سال دوم و سوم کدام است؟

ب) اعداد مربوط به پدیده تورم در سال دوم و سوم کدام است؟

ج) افزایش مقدار تولید در سال دوم و سوم کدام است؟

۲) الف: ۶۹۰ - ۸۹۵ ب: ۶۹۰ - ۸۹۵ ج: ۱۶۰ - ۱۳۲۵

۱) الف: ۹۶۰ - ۵۹۸ ب: ۹۶۰ - ۵۹۸ ج: ۱۹۰ - ۱۵۳۵

۴) الف: ۹۶۰ - ۵۹۸ ب: ۹۶۰ - ۵۹۸ ج: ۱۶۰ - ۱۳۲۵

۳) الف: ۶۹۰ - ۸۹۵ ب: ۶۹۰ - ۸۹۵ ج: ۱۹۰ - ۱۵۳۵

۱۲۹- کدام گزینه حاوی پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟

الف) حدیث «من لا معاش له، لا معاد له» با کدام عبارت نزدیکی معنایی دارد؟

ب) این‌که پدر شما با ۱۷,۰۰۰ تومان یک خانه خریده است اما شما یک نوشیدنی را به این قیمت می‌خرید، نشان از چه موضوعی دارد؟

ج) در مرحله چندم، لایحه بودجه تبدیل به قانون می‌شود؟

د) کدام‌یک در رابطه با واقعیت نادرست است؟

۱) الف: اسلام فقر و گرسنگی را خطری می‌داند که اعتقادات انسان را تهدید می‌کند. ب: پول نتوانسته ارزش خود را در برابر سطح عمومی قیمت‌ها

حفظ کند. ج: مرحله سوم د: آسه‌آن با ۱۰ عضو توانسته خود را به عنوان یکی از پنج ناحیه برتر اقتصادی معرفی کند.

۲) الف: اسلام دنیا را در کنار آخرت مهم می‌داند، به همین علت به برخی رفتارهای اقتصادی رنگ عبادت می‌زند. ب: تورم و رکود تحت هر شرایطی باعث کاهش

رفاه می‌شود. ج: مرحله دوم د: آسه‌آن با تبدیل تجارت خارجی به شکل داخلی در میان کشورهای عضو توانسته خود را به عنوان قدرتی مطرح معرفی کند.

۳) الف: اسلام فقر و گرسنگی را خطری می‌داند که اعتقادات انسان را تهدید می‌کند. ب: پول نتوانسته ارزش خود را در برابر سطح عمومی قیمت‌ها حفظ کند.

ج: مرحله دوم د: آسه‌آن با تبدیل تجارت خارجی به شکل داخلی در میان کشورهای عضو توانسته خود را به عنوان قدرتی مطرح معرفی کند.

۴) الف: اسلام دنیا را در کنار آخرت مهم می‌داند، به همین علت به برخی رفتارهای اقتصادی رنگ عبادت می‌زند. ب: تورم و رکود تحت هر شرایطی

باعث کاهش رفاه می‌شود. ج: مرحله سوم د: آسه‌آن با ۱۰ عضو توانسته خود را به عنوان یکی از پنج ناحیه برتر اقتصادی مطرح کند.

۱۳۰- اطلاعات مندرج در جدول زیر مربوط به یک کشور فرضی در سه سال پیاپی (فرضی) است. اگر میزان تورم در سال دوم و سوم به ترتیب

۴۹۲ و ۱۶۸۰ هزار میلیارد ریال باشد، در این صورت:

الف) ارزش تولید کل در سال دوم و سوم کدام است؟

ب) مقدار افزایش تولید کل در سال دوم و سوم کدام است؟ (سال ۱۴۰۰ سال پایه است.)

سال	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲
تولید کل	۶۷۴۱ - ۱۳۹۱	۱۲,۳۴۲ - ۱۳۹۱	۵۰۴۲ - ۱۳۹۱
ارزش تولید کل به قیمت جاری	۶۷۴۱ - ۴۲۹	۱۲,۳۴۲ - ۴۲۹	۱۶۸۰ - ۴۲۹
ارزش تولید کل به قیمت ثابت	۵۵۹۱ - ۱۰,۹۲۲	۱۰,۹۲۲ - ۴۲۹	۱۶۸۰ - ۴۲۹
	۵۵۹۱ - ۱۰,۹۲۲	۱۰,۹۲۲ - ۱۳۹۱	۵۰۴۲ - ۱۳۹۱

۱۳۱- کدام‌یک در برگزیده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) یکی از شاخص‌های بهتری که به عنوان جایگزین شاخص توسعه معرفی شده، شاخص ..... است که ۱۱۰ عامل را در ۱۲ محور مورد

بررسی قرار می‌دهد.

ب) استقراض در چه صورت مفید و در چه صورت مضر است؟

ج) چنان‌چه انسان در نیازهای مادی خود متوقف شود، .....

۱) الف: رقابت‌پذیری ب: اگر استقراض برای هزینه‌های جاری باشد، مضر و اگر برای سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی باشد، مفید است. ج: کمال‌جویی او

به نوعی سیری‌ناپذیری تبدیل می‌شود.

۲) الف: پیشرفت ب: اگر استقراض از منابع خارجی باشد، مفید و اگر از منابع داخلی مثل بانک مرکزی و از طریق اوراق مشارکت باشد، مضر باشد.

ج: کمال‌جویی او به نوعی سیری‌ناپذیری تبدیل می‌شود.

۳) الف: رقابت‌پذیری ب: اگر استقراض برای هزینه‌های جاری باشد، مضر و اگر برای سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی باشد، مفید است. ج: این کار موجب

توقف و انحطاط انسان است مانند کسی که از آب دریا می‌نوشد.

۴) الف: پیشرفت ب: اگر استقراض از منابع خارجی باشد، مفید و اگر از منابع داخلی مثل بانک مرکزی و از طریق اوراق مشارکت باشد، مضر است.

ج: این کار موجب توقف و انحطاط انسان است مانند کسی که از آب دریا می‌نوشد.

۱۳۲- مندرجات جدول زیر، بیانگر وضعیت توزیع درآمد در کشور X در سال ۱۹۶۰ است. چنانچه تفاوت سهم دهک اول و چهارم ۵/۵، دوم و هفتم ۶/۵، پنجم و نهم ۶ و در نهایت ششم و دهم ۱۴ درصد باشد. در این صورت سهم دهک اول، دوم، نهم و دهم به ترتیب چقدر است؟

سهم دهک اول	؟
سهم دهک دوم	؟
سهم دهک سوم	۵/۵
سهم دهک چهارم	۷/۵
سهم دهک پنجم	۹
سهم دهک ششم	۱۰
سهم دهک هفتم	۱۰/۵
سهم دهک هشتم	۱۲/۵
سهم دهک نهم	؟
سهم دهک دهم	؟

(۱) دو و نیم - سه و نیم - شانزده - بیست و سه

(۲) دو - چهار - پانزده - بیست و چهار

(۳) دو و نیم - سه و نیم - پانزده - بیست و چهار

(۴) دو - چهار - شانزده - بیست و سه

۱۳۳- کدام گزینه به دو پرسش زیر، پاسخ درست و کامل می‌دهد؟

(الف) چه بسا انسان در تشخیص دقیق منافع و هزینه‌ها اشتباه کند؛ ..... اشتباه نمی‌کند.

(ب) کدام‌یک در رابطه با عقد اجاره به شرط تملیک نادرست است؟

(۱) الف: اما در مورد بررسی منافع بلندمدت یا کوتاه‌مدت برحسب دید خود ب: در واقع نوعی خرید اقساطی است که بر روی ملک انجام می‌شود.

(۲) الف: اما در ارتباط با روش انتخاب که همان روش «هزینه - فایده» است ب: در واقع نوعی خرید اقساطی است که بر روی ملک انجام می‌شود.

(۳) الف: اما در مورد بررسی منافع بلندمدت یا کوتاه‌مدت برحسب دید خود ب: بانک ملک را تهیه می‌کند و مستأجر در صورت پرداخت به موقع اجاره در نهایت صاحب ملک می‌شود.

(۴) الف: اما در ارتباط با روش انتخاب که همان روش «هزینه - فایده» است ب: بانک ملک را تهیه می‌کند و مستأجر در صورت پرداخت به موقع اجاره در نهایت صاحب ملک می‌شود.

۱۳۴- اطلاعات ارائه‌شده در جدول زیر، مربوط به یک جامعه فرضی است؛ با توجه به مندرجات جدول:

(الف) حجم پول موجود یا نقدینگی این جامعه چقدر است؟

(ب) میزان شبه پول آن چقدر است؟

(ج) میزان سپرده پس‌انداز این جامعه کدام است؟

(۱) الف: ۹۴۵۰ ب: ۶۷۹۰ ج: ۱۹۷۰

(۲) الف: ۹۴۵۰ ب: ۶۷۹۰ ج: ۱۳۹۰

(۳) الف: ۷۹۹۰ ب: ۳۸۳۰ ج: ۱۹۷۰

(۴) الف: ۷۹۹۰ ب: ۳۸۳۰ ج: ۱۳۹۰

۱	ارزش پولی حساب‌های قرض‌الحسنه	۱۹۰۰
۲	ارزش پولی مجموع اسکناس‌ها	۳۶۰۰
۳	ارزش پولی موجودی سپرده‌های دیداری و غیردیداری مردم	۲۴۰۰
۴	ارزش پولی موجود در حساب‌های جاری مردم	۴۷۰
۵	ارزش معادل مسکوکات در دست مردم	$\frac{1}{6}$ ردیف ۶
۶	موجودی سپرده‌های مدت‌دار مردم	۵۴۰

۱۳۵- کدام گزینه درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟ (به ترتیب)

(الف) معمولاً از طریق طراحی و اجرای برنامه‌های بهبود بهره‌وری و سیاست‌های جانب عرضه می‌توان مشکلات کوتاه‌مدت و اساسی جامعه را حل کرد.

(ب) امروزه تولید اغلب کالاها به ویژه تولید کالاهای الکترونیکی، انحصاری شده و عباراتی مثل «ساخت ژاپن» جان تازه‌ای گرفته‌اند.

(ج) شیب منحنی تقاضا نشان‌دهنده میزان حساسیت مقدار تقاضای فرد نسبت به قیمت است. براساس شیب و همین درجه حساسیت، کالاها به دو دسته ضروری و تجملی مستقیم می‌شوند.

(د) چه در بانک ربوی چه در بانک غیرربوی علاوه بر خدمات نقل و انتقال و تأمین امنیت پول، اعطای وام و تأمین اعتبار مورد نیاز مشتریان نیز انجام می‌شد.

(۴) ص - غ - ص - غ

(۳) غ - غ - ص - ص

(۲) غ - ص - غ - ص

(۱) ص - ص - غ - غ

علوم و فنون ادبی

۱۳۶ کدام عبارت از نظر اطلاعات ادبی نادرست است؟

- ۱) در زمان بایسنقر میرزا هنرمندان، قرآن کریم و شاهنامه فردوسی را به خط خوش نگاشتند و با تصاویری زیبا آراستند.
- ۲) ملاحسین واعظ کاشفی، کلیله و دمنه را به انشای دوره خود بازگرداند و آن را «نوارشهیلی» نامید.
- ۳) در دوره صفوی هنرهایی چون قالی بافی، سفالگری، شیشه‌سازی، نقاشی، تذهیب و خوشنویسی رشد یافتند.
- ۴) کمال‌الدین اسماعیل، مداح جلال‌الدین خوارزمشاه بود که در سال ۶۳۳ ه. ق. به دست مغولان در اصفهان کشته شد.

۱۳۷- عبارت درج شده در برابر کدام اثر نادرست است؟

- ۱) مرصادالعباد: اثری در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی که گاه نثری ساده دارد و گاه دارای سجع و موازنه است.
- ۲) المعجم: از نخستین و مهم‌ترین آثار در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر که نثرش در مقدمه، مصنوع و در اصل کتاب، ساده و عالمانه است.
- ۳) مکاتیب: مجموعه نامه‌های مولانا به قلم خود او که سبک نثر وی را بیشتر و بهتر از سایر آثار منتشرش نمودار می‌سازد.
- ۴) تاهنامه ابومنصوری: این کتاب حدود سال ۳۲۴ قمری، به دست عدای از دانشوران خراسان، نوشته شد و موضوع آن، تاریخ گذشته ایران است.

۱۳۸- کدام اثر متعلق به شخصیت ادبی معرفی شده در متن زیر است؟

«در شعر وی اگرچه اندیشه‌های نوگرایانه وجود دارد، ولی جایگاه خانوادگی (از نوادگان فتحعلی شاه قاجار) و تفکرات شخصی او، مانع از آن می‌شود که وی در ردیف شاعران آزادی‌خواه مشروطه قرار گیرد.»

- ۱) منشآت   ۲) ایده‌آل   ۳) سبک‌شناسی   ۴) قلب مادر

۱۳۹- نام پدیدآورنده چند اثر، در کمانک روبه‌روی آن نادرست ذکر شده است؟

«الهی‌نامه (عطار نیشابوری) / اخلاق‌الاشراف (عبید زاکانی) / حیدر بابایه سلام (سید محمدحسین بهجت تبریزی) / جامع‌التواریخ (شیخ بهایی) / مجالس‌المؤمنین (قاضی نورالله شوشتری) / مرزبان‌نامه (سعدالدین وراوینی) / چشم‌هایش (بزرگ علوی) / خداوندنامه (نشاط اصفهانی) / سنت و نوآوری در شعر معاصر (قیصر امین‌پور) / صدای سبز (سلمان هراتی)»

- ۱) یک   ۲) دو   ۳) سه   ۴) چهار

۱۴۰- نخستین کنگره نویسندگان و شاعران ایران در چه تاریخی تشکیل شد؟

- ۱) تیرماه ۱۳۱۶   ۲) تیرماه ۱۳۲۵   ۳) مردادماه ۱۳۳۲   ۴) شهریورماه ۱۳۲۰

۱۴۱- همه گزینه‌ها درباره «سطح فکری ادبیات معاصر تا قبل از انقلاب اسلامی» صحیح‌اند، به جز .....

- ۱) مدح و ذم در شعر این دوره بسیار کم است و لحن شاعر، صمیمانه و متواضعانه است.
- ۲) مفاهیم خصوصی، سیاسی و اجتماعی، بسیار مورد توجه شاعران قرار گرفته‌اند.
- ۳) ابهام در شعر معاصر پسندیده است و معنی‌گریزی، از ویژگی‌های شعر این دوره است.
- ۴) معشوق در ادبیات معاصر مانند دوره‌های آغازین شعر فارسی زمینی است.

۱۴۲- ویژگی‌های غالب سبک چه دوره‌ای در ابیات زیر دیده می‌شود؟

«مهربان جهان همه مردند
زیر خاک اندرون شدند آنان
از هزاران هزار نعمت و ناز
بود از نعمت آن چه پوشیدند
مرگ را سر همه فرو کردند
که همه کوشک‌ها برآوردند
نه به آخر به جز کفن بردند؟
و آن‌چه دادند و آن‌چه را خوردند»

- ۱) قرن‌های سوم و چهارم   ۲) قرن‌های هفت و هشت
۳) قرن‌های نهم و دهم   ۴) قرن‌های یازدهم و دوازدهم

۱۴۳- با توجه به ویژگی‌های سبکی ابیات زیر می‌تواند سروده کدام شاعر باشد؟

- «پوچ‌یافی‌های جا هم گر شود موی دماغ» (۱) منوچهری دامغانی
 «چینی‌ام هر چند دل باشد سفالی می‌کنم» (۲) سنایی غزنوی
 پشم‌های کنده بسیار است قالی می‌کنم (۳) بیدل دهلوی
 چینی‌ام هر چند دل باشد سفالی می‌کنم» (۴) مولانا جلال‌الدین

۱۴۴- با توجه به ویژگی‌های شعر دوره بیداری مصراع‌های زیر، می‌تواند سروده کدام شاعر باشد؟

- «اگر درد من به درمان رسد چه همیشه
 شب هجر اگر به پایان رسد چه همیشه
 اگر بار دل به منزل رسد چه گردد
 سر من اگر به سامان رسد چه همیشه
 سر من اگر به سامان رسد چه همیشه» (۱) ملک‌الشعرای بهار
 (۲) عارف قزوینی
 (۳) ادیب‌الممالک فراهانی
 (۴) صبا کاشانی

۱۴۵- چنانچه بخواهیم ابیات زیر را به لحاظ دارا بودن آرایه‌های «مجاز - جناس تام - تضاد - نغمه حروف - جناس ناقص اختلافی» مرتب کنیم، کدام ترتیب درست است؟

- (الف) آشنای تو ز بیگانه و خویشش چه خبر؟
 (ب) هدف ناوک چشم تو ز تیغش چه زیان؟
 (ج) هر که را شیر ز پیش آید و شمشیر از پس
 (د) اگر از خویش نباشد خبرم نیست غریب
 (ه) تو چنین غافل و جان داده جهانی ز غمت
 (۱) د - ج - ه - ب - الف (۲) ج - الف - ه - د - ب
 (۳) ه - د - ج - الف - ب (۴) الف - ج - د - ه - ب

۱۴۶- همه آرایه‌ها در ابیات زیر وجود دارند، به جز .....

- «جامی بده ای ساقی تا چهره برافروزم
 در چنگ تو هم چون نی می‌نالم و می‌زارم
 این ضربت بی‌قانون تا چند زنی بر من
 (۱) تشبیه - واج‌آرایی - استعاره
 (۲) ایهام تناسب - کنایه - واژه‌آرایی
 (۳) جناس ناهمسان - ایهام - تناسب
 (۴) موازنه - مجاز - اسلوب معادله

۱۴۷- در همه ابیات آرایه «تشبیه» وجود دارد؛ به جز .....

- (۱) چشمم از پرتو خورشید رخت، گیرد آب
 (۲) چشم مست تو که بر هر طرفی، می‌افتد
 (۳) به تمنای لب لعل تو گردد، بر کف
 (۴) چون تو را شمع‌صفت، با همه کس رویی هست

۱۴۸- چنانچه بخواهیم ابیات زیر را به لحاظ دارا بودن آرایه‌های «اغراق - ایهام تناسب - حسن تعلیل - استعاره مصرحه - استعاره مکنیه» مرتب کنیم، کدام ترتیب درست است؟

- (الف) اگر ز نرگس مستش چمن نشان می‌داد
 (ب) کمان ابروی آن مه چو یاد می‌کردم
 (ج) ز شوق لعل تو هر لحظه مردم چشمم
 (د) شکوفه بهر تماشای باغ عارض دوست
 (ه) دبیر از آن لب شیرین حکایتی می‌راند
 (و) فلک به یاد تن سیم‌گون مه‌رویان
 (۱) د - ج - ه - ب - الف (۲) ب - و - د - ج - ه
 (۳) ه - د - ج - ب - الف (۴) د - ج - الف - ه - و

۱۴۹- در کدام گزینه به آرایه‌های ابیات زیر اشاره شده است؟

- «باد صبا که شد به هوای تو سوی باغ
خواجو ز بس که وصف میان تو شرح داد
(۱) استعارهٔ مکنیه - ترصیع - اشتقاق
(۲) ایهام تناسب - انیهام - جناس ناهمسان

۱۵۰- آرایهٔ مقابل چند بیت درست است؟

- (الف) چشمم که هر دم می‌کند، غسلی به خوناب جگر
(ب) باری است سر بر دوش من، خواهم فکنم این بار، من
(ج) با آن که مویی شد تنم، از جور هجران و ستم
(د) ماه تابان را شبی نسبت به رویت، کرده‌ام
(ه) سست عهد و سخت دل یاری، ولی بهر دلت
(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

- چندین به بوی زلف تو در بوستان بماند
او از میان برفت و سخن در میان بماند»
(۲) جناس همسان - کنایه - لف و نشر
(۴) استعارهٔ مصرّحه - تضاد - تناسب

- با این طهارت نیستیم، زیبای دیدار شما: تناقض
باری، چو باری می‌کشیم بر دوش هم بار شما: جناس ناهمسان
حاشا که من مویی کنم، تقصیر در کار شما: اغراق
سال‌ها شد، تا خجالت دارم، از روی شما: تشبیه
کس نمی‌گوید حدیث سخت، در روی شما: تضاد
(۳) چهار (۴) پنج

۱۵۱- در کدام بیت، همهٔ آرایه‌های «جناس ناقص - نغمهٔ حروف - استعارهٔ مصرّحه - تشبیه - جناس تام - تکرار» وجود دارد؟

- (۱) یاقوت روان‌بخش تو تا قوت روان است
(۲) آن موی میان تو که سازد کمر از موی
(۳) تا پشت کمان می‌شکند ابروی شوخت
(۴) با ما به شکرخنده در آن که یقینم

۱۵۲- قافیهٔ همهٔ گزینه‌ها با الگوی «مصوّت + صامت + صامت + حرف الحاقی» مطابقت دارد، به جز .....

- (۱) چند خورشید کرم افروخته
(۲) جمله معشوق است و عاشق پرده‌ای
(۳) از کوه در آمدی چو سیلی
(۴) کز پس این پیشوا برخاستند

۱۵۳- قافیه در کدام گزینه معیوب است؟

- (۱) پراگنده بر کوه و دشتش بهره
(۲) که گر آفتاب است یک ذره نیست
(۳) تن قفس شکل است تن شد خار جان
(۴) جهان به دست تو دادند، تا ثواب کنی

۱۵۴- کدام گزینه وزن «همسان دولختی» دارد و می‌توان آن را به دو صورت رکن‌بندی کرد؟

- (۱) مرغ دل عاشق است آن که چو قصدش کنی
(۲) گه زلف برافشانند و گه جیب گشاید
(۳) بر اسب تن ملرز سبک‌تر پیاده شو
(۴) یشت فلک شکسته مهر قضاتوانت

۱۵۵- در کدام بیت هر سه اختیار «تغییر کمیت مصوّت، قلب و ابدال» به کار رفته است؟

- (۱) گر به تو پیچد جهان مییج بر خویشتن
(۲) گفت که ای هم‌نفس عتاب از این گونه بس
(۳) باد مگو ناله‌ای ز جان گیتی به در
(۴) آن‌گه کردی به تن راست سلاح سفر

- تانه ز هر سوی او زیانت آرد به جان
کمیت خود را بران سخن ولیکن مران
شکسته بغض گلو غمی کند تا بیان
کله نهادی به سر دشنه زدی بر میان

۱۵۶- در بیت زیر به ترتیب، چند اختیار «زبانی» و «وزنی» به کار رفته است؟

«ای بس که دل تو بیم دارد در پیش	عشق است که دل دو نیم دارد در پیش»
(۱) ۲ - ۶	(۳) ۲ - ۵
(۲) ۱ - ۵	(۴) ۱ - ۶

۱۵۷- وزن کدام بیت متفاوت است؟

(۱) اطللس روی تو عکس بر فلک انداخت	چهره خورشید چون ز زیر برآورد
(۲) بی لب تو دل نداشت صیر زمانی	جان به لب از خلق ناگزیر برآورد
(۳) گرچه به گاه سخن دُر بچکانم همی	سود ندارد که من عرش بسنجم به من
(۴) صحبت دنیا مرا نشاید از یراک	صحبت او اصل ننگ و مایه عار است

۱۵۸- کدام بند در «بحر متقارب» سروده شده است؟

(۱) شب خرداد به آرامی یک مرثیه از روی سر نثیه‌ها می‌گذرد / و نسیمی خنک از حاشیه سبز بتو خواب مرا می‌روبد
(۲) صدای آب می‌آید مگر در نهر تنهایی چه می‌شویند؟ / لباس لحظه‌ها پاک است. / میان آفتاب هشتم دی‌ماه
(۳) اجاق شغایق مرا گرم کرد / در این کوجهایی که تاریک هستند / من از حاصل ضرب تردید و کبریت / می‌ترسم
(۴) باز گویی در جهان دیگری هستم / های! دل / ای نخورده مست / لحظه دیدار نزدیک است

۱۵۹- کدام گزینه با بیت «هر حس معنوی را در غیب درکشید / هر مش اسعدی را هم کیمیا ببرد» هم وزن است؟

(۱) نامش ورقی بوده ملک ابد اندر وی	اسرار همه پاکان آن جا شفقی مانده‌ست
(۲) هر کس که بی‌سر آید تو دست بر سرش نه	و آن کس که با سر آید تو زخم خنجرش زن
(۳) گر دم نزنم تا حسد خلق نجنبد	دانم که نگویم نتوانم که ندانم
(۴) حیران شده زمین که جو نیمیش شد گیاه	نیمی دگر چرنده شد و زان همی چرید

۱۶۰- با توجه به بیت، کدام مورد از «نظر قواعد عروض» صحیح است؟

«ز رنج تو نرستم تا برستم من	چه چیزی تو که نه رستی و نه رستی؟»
(۱) در بیت از یک اختیار وزنی استفاده شده است.	
(۲) در بیت از اختیار تغییر مصوت بلند به کوتاه استفاده شده است.	
(۳) بیت، بر وزن «هزج مسدس سالم» سروده شده است.	
(۴) تعداد به کار رفتن «اختیار تغییر مصوت کوتاه به بلند» در هر دو مصراع یکسان است.	

۱۶۱- مفهوم کدام یک از گزینه‌ها به مفهوم بیت «مرا در منزل جانان چه امن عیش؟ چون هر دم / جوس فریاد می‌دارد که بر بندید محمل‌ها» نزدیک‌تر است؟

(۱) کار من جان‌کندن است و ناله و زاری و درد	بنگرید آخر به کارم، مرگ به زین زندگی
(۲) هست بنیادی که عمرت راست، بر کردار باد	کی بود بر باد آخر هیچ بنیاد استوار؟
(۳) چه امکان است سیل مرگ گرد حرص بنشانند؟	نرفت آخر به زیر خاک هم گنج از کف قارون
(۴) کشت ما را زندگی ای مرگ آخر همتی	کز پس یک عمر زحمت استراحت لازم است

۱۶۲- کدام گزینه با بیت «ما ز بالایم و بالا می‌رویم / ما ز دریایم و دریا می‌رویم» تناسب معنایی دارد؟

(۱) بحر کرم کرد جوش پنبه برون کن ز گوش	آن‌چه کفش داد دوش ما و تو را نوش باد
(۲) عشق همایون‌پی است خطبه به نام وی است	از سر ما کم مباد سایه این کی قباد
(۳) لاف دل از آسمان لاف تن از ریسمان	بگسلم این ریسمان باز روم در معاد
(۴) دلبر روز الست چیز دگر گفت پست	هیچ‌کسی هست گاو آرد آن را به یاد؟

۱۶۳- کدام گزینه با دو بیتی زیر تناسب معنایی دارد؟

- «تو که نوشم نه ای، نیشم چرایبی؟
تو که مرهم نه ای، زخمم دلمه را،
(۱) بی عشق مسخر نشود ملک حقیقت
(۲) گفتم از آب رفتی باز آید
(۳) گر سر نیکی نداری پایت از بدها بکش
(۴) دراز قصه نگویم حدیث جمله کنم

۱۶۴- ابیات کدام گزینه، مفهوم مشترک دارند؟

- (الف) نیست خاشاک وجود ما جدا از سیل غم
(ب) دل از غم بیش و کم تقدیر گذشته
(ج) غبار کلفت (= سختی) او چشم را زیان دارد
(د) لاله وارم، دل ز غم صد چاک شد در بی کسی
(ه) مایه آرام دل، چشم هوس بستن است

(۱) ب - د - ه (۲) الف - ج - د

۱۶۵- مضمون کدام رباعی متفاوت است؟

- (۱) هرچند که رنگ و بوی زیباست مرا
معلوم نشد که در طربخانه خاک
(۲) تاکی غم آن خورم که دارم یا نه
پر کن قدح باده که معلوم نیست
(۳) وقت سحر است خیز ای مایه ناز
کآن ها که به جابند نپایند بسی
(۴) ای دل چو زمانه می کند غمناکت
بر سبزه نشین و خوش بزی روزی چند

- تو که یازم نه ای، پیشم چرایبی؟
نمک پاش دل ریشم چرایبی؟
کان چیز که جز عشق بود عین مجاز است
ماهی مرده را چه سود کند؟
تاج را گر زر نباشی بند را آهن مباح
هر آن چه گفت نکرد و هر آن چه کشت نخورد

- ما خس و خاریم، اما کم به ساحل می رویم
وز نیک و بد عالم دلگیر گذشته
جهان به دیده پوشیده می توان دیدن
هیچ کس ننهاده غیر از داغ، دستی بر دلم
از تپش آسوده است، باز نظر دوخته

(۳) ب - ج - ه (۴) الف - ب - د

- چون لاله، رخ و جو سرو، بالاست مرا
نقش ازل بهر چه آراست مرا؟
وین عمر به خوش دلی گذارم یا نه
کاین دم که فروبرم برآرم یا نه!
نرمک نرمک باده خور و چنگ نواز
و آن ها که شدند کس نمی آید باز
ناگه برود ز تن، روان پاکت
زان پیش که سبزه برمد از خاکت

■ عین الأنسب في الجواب للترجمة من أو إلى العربية أو المفردات أو المفهوم (۱۷۴ - ۱۶۶):

۱۶۶- ﴿شَبَّحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى﴾:

- (۱) منزّه است خدایی که در شبی بنده اش را از مسجد الحرام به مسجد الأقصى به صورت سزای برد
(۲) منزّه است کسی که شبانگاه بنده اش را از مسجد الحرام به سوی مسجد الأقصى حرکت داد
(۳) منزّه است خدایی که شب هنگام بنده اش را از مسجد الحرام به مسجد الأقصى روانه کرد
(۴) منزّه است آن که مخفیانه در شب بنده خود را از مسجد الحرام به مسجد الأقصى برد

۱۶۷- «كَلَّا الْجَمَاعَتِينَ إِلَىٰ خَيْرٍ أَمَّا هَؤُلَاءِ فَيَتَعَلَّمُونَ وَ يَفْقَهُونَ الْجَاهِلِ هَؤُلَاءِ أَفْضَلُ»:

- (۱) هر کدام از این دو جماعت رو به سوی خیر هستند، اما اینان یاد می گیرند و نادان را دانا می سازند. اینان بهترند!
(۲) هر یک از این دو گروه به سوی خوبی هستند، ولی اینان که یاد می دهند و نادان را دانا می سازند، بهترند!
(۳) هر دو جماعت رو به سوی خیر هستند، ولی اینان که یاد می دهند و نادان را آگاه می سازند، برترند!
(۴) هر دو گروه به سوی خوبی هستند، اما اینان می آموزند و نادان را آگاه می کنند. اینان برتر هستند!

۱۶۸- «الحاسد ليس لحسراته انتهاء و لا یرجى لداته شفاء»:

- ۱) حسود اندوه‌هایش انتهایی ندارد و برای بیماری‌اش امید شفایی نمی‌رود!
- ۲) حسود اندوه‌هایش تمامی ندارد و برای بیماری‌اش امید هیچ شفایی نمی‌رود!
- ۳) حسود هیچ‌گاه اندوهش تمام نمی‌شود و برای بیماری‌اش درمانی وجود ندارد!
- ۴) حسود برای اندوهش انتهایی وجود ندارد و برای بیماری خود امید شفایی ندارد!

۱۶۹- «لا قيمة إلا لمن إذا قام بعمل أحسنه و لن يبقى للمرء إلا العمل الصالح»:

- ۱) هیچ ارزشی نیست مگر برای آن‌که کار را به نیکی انجام دهد و برای آدمی تنها کار نیکش باقی خواهد ماند!
- ۲) کسی ارزشمند است که اگر کاری می‌کند، آن را به نحو احسن انجام می‌دهد و برای آدمی جز کار نیک باقی نمی‌ماند!
- ۳) فقط کسی ارزش دارد که هرگاه به کاری اقدام کند، آن را به نیکی انجام دهد و برای آدمی تنها کار نیک باقی خواهد ماند!
- ۴) هیچ ارزشی نیست مگر برای کسی که هنگام انجام کاری آن را به خوبی انجام دهد و برای آدمی تنها کار نیک باقی می‌ماند!

۱۷۰- «كان الإنسان منذ زمن بعيد يحصل على النفط حصولاً سهلاً و يستعين به في معالجة الأمراض الجلدية»:

- ۱) انسان در زمانی دور به آسانی به نفت دست یافته بود و از آن در درمان بیماران پوستی استفاده می‌کرد!
- ۲) انسان از دیرباز به آسانی نفت را به دست می‌آورد و در درمان بیماری‌های پوست از آن استفاده می‌کرد!
- ۳) انسان از دیرباز به راحتی به نفت دست پیدا می‌کرد و در درمان بیماری‌های پوستی از آن کمک می‌گرفت!
- ۴) انسان از زمان قدیم می‌توانست به راحتی به نفت دست یابد و از آن در درمان بیماری‌های پوستی کمک بگیرد!

۱۷۱- عین الصحیح:

- ۱) إلهي! أبيتُ بلك في حاجة فلا تُردني خائباً؛ بارالها! به درگهت با حاجتی آمده‌ام، پس مرا نومید برنگردان!
- ۲) إني رأيتُ في هؤلاء الرجال خصالاً تُعجبني! من در این مردان ویژگی‌هایی را می‌بینم که خوشم می‌آید!
- ۳) من صفات المؤمنین نشر السلام و إعانة المظلومين؛ نشر صلح و یاری رساندن به ستم‌دیدگان از ویژگی مؤمنین است!
- ۴) رجعت سفانة إلى أخيها و هي تدعو قومها إلى الإسلام؛ سغانه به سوی برادرانش بازگشت، در حالی‌که قومش را به اسلام فرا می‌خواند!

۱۷۲- «برای پدر و آموزگارت از جای خود برخیز اگرچه فرمانروا باشی!»: عین الصحیح:

- ۱) إن كنت أميراً فقم عن مكانك للأب و معلّمك!
- ۲) للأب و معلّمك قم عن المكان و إن تكن أميراً!
- ۳) قم عن مجلسك لأبيك و معلّمك و إن كنت أميراً!
- ۴) إن تكن أميراً فلتقم عن مجلسك لأبيك و معلّمك!

۱۷۳- عین الترجمة المناسبة للفراغات:

«كلما أريد أن أكذب على الناس أتذكر قصة فتى كاذب بهللكه! ..... می‌خواهم به مردم دروغ بگویم، داستان جوانی را ..... که دروغش .....»

- ۱) هرگاه - به یاد می‌آوردم - او را هلاک می‌کرد
- ۲) هنگامی‌که - یادآوری می‌کنم - نزدیک بود او را نابود کند
- ۳) هر بار - یادآوری می‌کنم - او را هلاک می‌کرد
- ۴) هرگاه - به خاطر می‌آورم - نزدیک بود او را نابود کند

۱۷۴- «أدب المرء خير من ذهبه!»: عین ما یناسب مفهوم العبارة:

- ۱) تن از گنج دنیا می‌توانی به رنج / از نیکی و نام نگو ساز گنج
- ۲) بر مال و جمال خویش غزه مشو / کان را به شبی برند و این را به تبی
- ۳) بی حرمت و ادب نرسد مرد هیچ‌جا / هر جا کسی رسید ز راه ادب رسید
- ۴) کسی که نام بزرگی طلب کند نه شگفت / که کوه زر به بر چشم او نماید گاه

■ عین الصحیح في الإعراب و التحليل الصرفي (۱۷۷ - ۱۷۵):

۱۷۵- «و يقول الكافر يا ليتني كنت تراباً»:

- ۱) يقول: فعل مضارع - لتغائب - مجرّد ثلاثي - لازم / فعل مع فاعله و الجملة فعلية
- ۲) الكافر: اسم - مفرد مذکر - اسم فاعل من فعل مجرّد ثلاثي / فاعل و مرفوع
- ۳) ليت: حرف من الحروف المشبهة بالفعل / منادى و «يا» حرف نداء
- ۴) تراباً: جمع تكسير - نكرة - معرب / خبر «كان» و منصوب بالفتحة

۱۷۶- ﴿أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمْ يَوْمَ لَا يَبِيعُ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ﴾:

- (۱) أَنْفِقُوا: فعل أمر - للمخاطبين - مزيد ثلاثي بزيادة حرف واحد - متعدّد / فعل مع فاعله و الجملة فعلية
- (۲) رَزَقْنَا: فعل ماضي - للمتكلم وحده - مجرّد ثلاثي (مصدره: رَزَقَ) - مبنيّ / فعل مع فاعله و الجملة فعلية
- (۳) يَأْتِي: فعل مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي (مصدره: إِتْيَان) - لازم - معرب / فعل و فاعله «يَوْمٌ»
- (۴) يَبِيعُ: اسم - مفرد مذكّر - مصدر لفعل «بَاعَ» - نكرة - معرب / اسم «لَا» النافية للجنس و خبره «فيه»

۱۷۷- «طَلَبَ الْحَاجَةَ مِنْ غَيْرِ أَهْلِهَا أَشَدُّ مِنَ الْمَوْتِ»:

- (۱) طَلَبَ: فعل ماضي - للغائب - مجرّد ثلاثي - متعدّد / فعل و الجملة فعلية
- (۲) أَهْلٌ: اسم - مفرد مذكّر (جمعه: أَهَالٍ) - معرب / مضاف إليه و المضاف «غیر»
- (۳) أَشَدُّ: اسم - مفرد مذكّر - اسم تفضيل على وزن «أَفْعَلٌ» - معرفة / خبر و مرفوع بالضمّة
- (۴) الْمَوْتِ: اسم - مفرد مؤنث - معرّف بأل - معرب / مجرور بحرف الجرّ و علامة جزه الكسرة

■ عيّن المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (۱۸۵ - ۱۷۸):

۱۷۸- عيّن الخطأ في ضبط حركات المفردات:

- (۱) ما أعطاني الصّيدليّ الحبوب المهدّنة
- (۲) السّعب العالم شعب ناجح
- (۳) يصدّق الإنسان القويّ و يكذب الإنسان الضّعيف
- (۴) اللّون الأبيض يُسبّب الهدوء

۱۷۹- عيّن المناسب للفراغات:

«يجب أن نعلم أنّ الحياة لا ..... كما ..... و علينا أن نكون ..... لمواجهة المشاكل و الصعاب!»

- (۱) تجرّي - نشتهي - جاهزين
- (۲) تجرّي - نرغب - متشاقمين
- (۳) تجرّي - نشتهي - مستعدين
- (۴) تجرّي - نشتهي - جاهزين

۱۸۰- عيّن ما فيه اسم متنى:

- (۱) لكلّ إنسان فكاً أسنان!
- (۲) تبدأ المراسيم عندما يصل الإخوان إليها!
- (۳) شاهدت معلّمين في الصفّ و سلّمّت عليهم!
- (۴) تقوم الفئران بقضم المحاصيل الزراعيّة و الخضراوات!

۱۸۱- عيّن ما لا يمكن أن يتحوّل إلى المجهول:

- (۱) الخير في ما وقع
- (۲) يضمّ هذا الكتاب جميع المفردات المعرّبة!
- (۳) أكلتم تمرّي و عصيتم أمرّي!
- (۴) أحبّ النّاس إلى الله من ينفع النّاس!

۱۸۲- عيّن ما فيه «لا» النافية للجنس:

- (۱) لا أنسى نصائح والدي القيّمة!
- (۲) لا المال يجلب السعادة و لا الشهرة!
- (۳) أيّام العطلة ليس في المدرسة طالب و لا معلّم!
- (۴) طلب متّي صديقي الذهاب إلى السينما فقلت له: لا بأس!

۱۸۳- عيّن فعلاً تبيّنت كفيّته وقوعه:

- (۱) شارك الإيرانيون في قيام الدولة العباسيّة مشاركة!
- (۲) علينا أن نعيش في هذه الحياة عيش الأحرار!
- (۳) يصيد هذا الحيوان الفرائس و له طريقة صيد خاصّة!
- (۴) وافق التلميذ على أن يكون سلوكه وفقاً لقوانين الصفّ!

۱۸۴- عيّن المنادى اسم فاعل:

- (۱) أيّها الفاجر بالنسب: اعلم أنّ الناس من أب و أمّ سواء!
- (۲) يا سّار العيوب: أعني على التخلّص من العيوب!
- (۳) يا معلّمي المدرسة: نحن نقدر جهودكم تقديراً!
- (۴) يا مظلومي العالم: اتحدوا و خذوا حقكم من الظلمة!

۱۸۵- «إنّ حياة الإنسان وحيداً على وجه الأرض تبدو مستحيلّة!»: عيّن الصحيح في إعراب ما تحته خطّ:

- (۱) اسم إنّ و منصوب - حال - حال
- (۲) مضاف - حال - مفعول به
- (۳) اسم الحرف المشبّه بالفعل - صفة - حال
- (۴) اسم إنّ و مرفوع - صفة - حال

DriQ.com

تاریخ

۱۸۶- کدام گزینه، از وقایع دوران پادشاهی داریوش یکم هخامنشی بوده است؟

- (۱) جنگ مارتن (۲) فتح آسیای صغیر (۳) تسخیر مصر (۴) نبرد سالامیس

۱۸۷- جنگ معروف «حران» در دوره حکومت کدام سلسله و کدام پادشاه، بین ایران و روم به وقوع پیوست؟

- (۱) ساسانیان - شاپور دوم (۲) اشکانیان - ارد دوم (۳) ساسانیان - شاپور یکم (۴) اشکانیان - مهرداد یکم

۱۸۸- کدام گزینه، از زبان‌های ایرانی دوره میانه است که در مناطق شمال و شمال شرق ایران متداول بود؟

- (۱) فارسی باستان (۲) فارسی میانه (۳) اوستایی (۴) پهلوی اشکانی

۱۸۹- کدام مورد، از ویژگی‌های تاریخ‌نگاری نوین است که آن را از تاریخ‌نویسی و وقایع‌نگاری‌های قبلی متمایز می‌سازد؟

- (۱) تنظیم، ثبت و نگارش وقایع به وظیفه اصلی مورخ تبدیل شده است.
 (۲) به عنوان یک منبع معتبر برای کسب شناخت و تفکر مورد استفاده قرار می‌گیرد.
 (۳) همه ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، هنری و ... جوامع گذشته را دربر می‌گیرد.
 (۴) تمرکز مورخان بر بیان حوادث سیاسی و نظامی و شرح حال فرمانروایان است.

۱۹۰- کدام گزینه، درباره روابط پادشاهی ایلام با همسایگان خود درست است؟

- (۱) حکومت ایلام، سرانجام بر اثر یورش ویرانگر سومری‌ها، دچار انحطاط و فروپاشی شد.
 (۲) پادشاهان ایلام هرگاه فرصتی به دست می‌آوردند، به بین‌النهرین لشکرکشی می‌کردند.
 (۳) ایلام با سایر تمدن‌ها مانند هند و آسیای صغیر روابط تجاری داشت، اما این روابط دین و فرهنگ ایلام را تحت تأثیر قرار نداد.
 (۴) مردمان تمدن سند و مناطق جنوبی خلیج فارس، به دلیل نیاز به منابع طبیعی و معدنی فلات ایران، به سرزمین ایلام هجوم می‌آوردند.

۱۹۱- کدام گزینه، از خصوصیات کتاب مشهور «تاریخ طبری» است؟

- (۱) از کهن‌ترین منظومه‌های حماسی و تاریخی است.
 (۲) از تاریخ‌های عمومی به شمار می‌رود.
 (۳) شیوه تاریخ‌نگاری آن، ترکیبی است.
 (۴) در دوره صفوی به نگارش درآمده است.

۱۹۲- آثاری مانند «شهرک رشیدیه» و «زبج رشیدی»، در دوران حکومت کدام سلسله ساخته شدند؟

- (۱) ایلخانان (۲) سلجوقیان (۳) تیموریان (۴) صفویان

۱۹۳- علاوه بر امام حسین (ع)، کدام یک از بزرگان مکه و مدینه، علی‌رغم فشارهای حاکم دست‌نشانده معاویه، حاضر به بیعت با یزید نشد؟

- (۱) مختار ثقفی (۲) زیدبن علی (۳) عبدالله بن زبیر (۴) حجر بن عدی

۱۹۴- کدام گزینه از نتایج تهاجم اقوام ژرمن به امپراتوری روم غربی بود؟

- (۱) زندگی روستانشینی در اروپای غربی گسترش یافت.
 (۲) تولید کشاورزی دچار افول شد و مهاجرت به شهرها افزایش یافت.
 (۳) روند گسترش مسیحیت در اروپا برای قرن‌ها متوقف شد.
 (۴) به دلیل افزایش جنگ و خونریزی، صنایع نظامی رونق گرفت.

۱۹۵- کدام گزینه از اقدامات «تکش» سلطان سلسله خوارزمشاهیان است؟

- (۱) غوریان، قراختایان و ملوک مازندران را برانداخت و بر کرمان نیز مسلط شد.
 (۲) با شکست دادن طغرل سوم، آخرین سلطان سلجوقی، بر بخش وسیعی از ایران تسلط یافت.
 (۳) پس از آن‌که حکومت سلجوقی دچار ضعف و انحطاط شد، ادعای استقلال کرد.
 (۴) برای مقابله با عباسیان، یکی از سادات حسینی را به عنوان خلیفه اعلام کرد و به سوی بغداد لشکر کشید.

۱۹۶- در ابتدای جنگ تحمیلی، شورای امنیت سازمان ملل در مقابل یورش آشکار نیروهای رژیم بعثی عراق به خاک ایران، چه واکنشی نشان داد؟

- (۱) رسماً رژیم بعثی عراق را به عنوان متجاوز و آغازکننده جنگ معرفی کرد.
 (۲) با صدور بیانیه‌ای به دو خواسته ایران، یعنی عقب‌نشینی به مرزها و تعیین متجاوز، توجه کرد.
 (۳) بدون محکومیت متجاوز، تنها دو کشور را به خودداری از ادامه جنگ فراخواند.
 (۴) آشکارا از تجاوز ارتش صدام به خاک ایران حمایت کرد.

۱۹۷- در سال‌های پس از جنگ جهانی اول، قیمومیت سرزمین فلسطین به کدام کشور واگذار شد؟

- (۱) عثمانی (۲) فرانسه (۳) انگلستان (۴) مصر

۱۹۸- «سید عبدالله بهبهانی» عالم بزرگ و از رهبران نهضت مشروطه، چه سرنوشتی یافت؟

- (۱) در جریان به توپ بستن مجلس، به دست عوامل محمدعلی شاه به شهادت رسید.
(۲) پس از پایان استبداد صغیر، به دست مشروطه‌خواهان و به جرم «مشروع‌خواهی» اعدام شد.
(۳) در جنگ جهانی اول، رهبری قوای مردمی در مقابله با بیگانگان را به دست گرفت و به دست نظامیان انگلیسی به شهادت رسید.
(۴) در پی شدت گرفتن اختلاف بین اعتدالیون و دمکرات‌ها در مجلس دوم شورای ملی، توسط دمکرات‌ها ترور شد.

۱۹۹- در آستانه محرم ۱۳۸۳ق/۱۳۴۲ش امام خمینی (ره) به سخنرانان مذهبی چه سفارشی کردند؟

- (۱) به قانون استعماری کاپیتولاسیون اعتراض کنند.
(۲) از تسلط آمریکا بر دولت ایران پرده بردارند.
(۳) عزاداری سیدالشهدا را دوباره احیا کنند.
(۴) خطر اسرائیل را برای مردم توضیح دهند.

۲۰۰- کدام گزینه درباره شیوه تولید در روستاهای ایران در عصر قاجار درست است؟

- (۱) روستاییان بی‌زمین در ازای بهره‌برداری از ملک ارباب، دو سوم محصول را به‌عنوان بهره مالکانه به او تحویل می‌دادند.
(۲) شیوه تولید خرده‌کالایی دولتی و خصوصی ویژه اقتصاد روستایی بود.
(۳) مهم‌ترین تولیدات روستاییان در این دوران، گوشت، پوست، پشم، گنیم و لبنیات بود.
(۴) روستاییان بی‌زمین، بخشی از محصول را به عنوان مالیات به دولت می‌پرداختند.

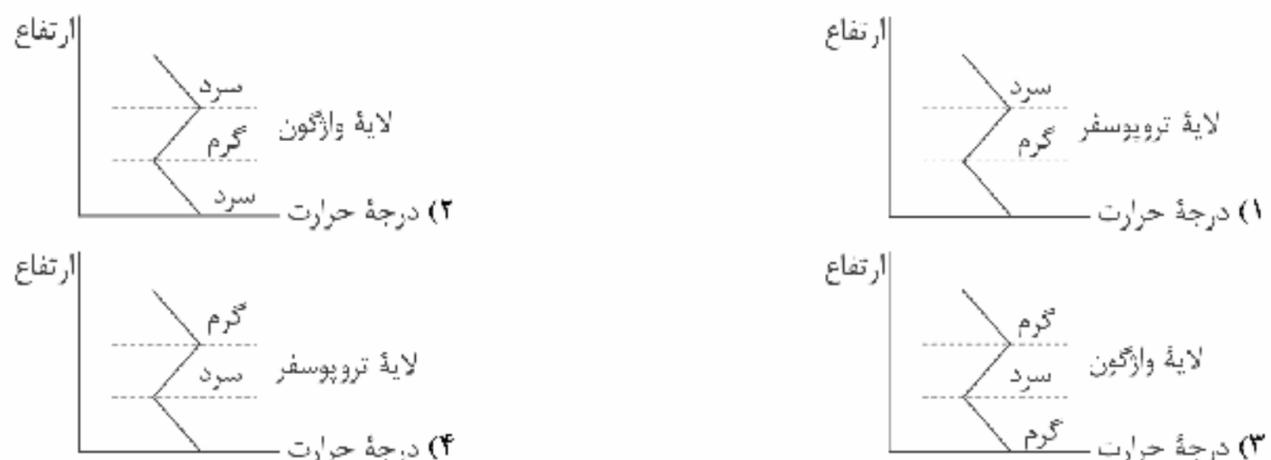
۲۰۱- شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی بدون ..... ممکن نیست؛ پس جغرافیا علمی برای ..... است.

- (۱) محیط جغرافیایی - رفع نیازها
(۲) علم جغرافیا - تغییر در جمعیت
(۳) محیط طبیعی - تعادل در محیط زندگی
(۴) دانش جغرافیا - زندگی بهتر

۲۰۲- کدام گزینه مربوط به زیبایی‌های کوه‌های شرق و جنوب شرقی ایران است؟

- (۱) گردنه آوج - رشته‌کوه بشاگرد
(۲) ناهمواری مریخی - گیل فشان
(۳) قلّه کوه بزمان - کرانه ساحلی بندر چاه‌بهار
(۴) گنبد‌های نمکی - کوه‌های مینیاتوری

۲۰۳- کدام گزینه مربوط به وارونگی دما است؟

۲۰۴- کشور مصر در سال ۲۰۲۱ میلادی، حدود ۱۰۰ میلیون جمعیت دارد، اگر میزان مرگ و میر آن ۲۰۰,۰۰۰ و میزان تولد آن ۲,۲۰۰,۰۰۰ باشد،

جمعیت این کشور در چند سال آینده دو برابر می‌شود؟

- (۱) ۲۵ (۲) ۴۵ (۳) ۲۵ (۴) ۶۵

۲۰۵- با توجه به نقشه، کدام نواحی در ایران دارای ذخایر و مواد اولیه غنی هستند، ولی به دلیل این که به صورت محدود مورد بهره‌برداری قرار گرفته‌اند، با رشد صنعتی روبه‌رو نبوده‌اند؟

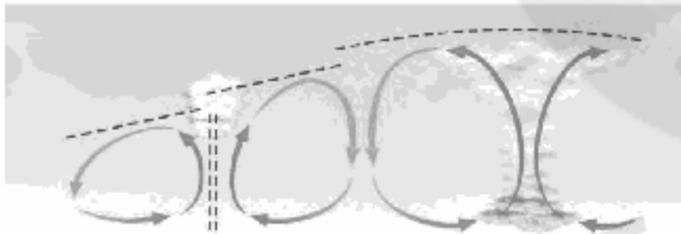
- (۱) الف
(۲) ب
(۳) ج
(۴) د

۲۰۶- به ترتیب بیان کنید مهم‌ترین نواحی صنعتی اروپا، در کدام قسمت این قاره قرار دارند و ناحیه صنعتی بوهیمیا در کدام کشور قرار دارد؟

- (۱) الف - جمهوری چک
(۲) ب - اتریش
(۳) ج - جمهوری چک
(۴) د - اتریش

۲۰۷- کدام شکل مربوط به بارندگی همرفتی و بارش‌های بهاری است؟

۲۰۸- عبارت‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام نواحی مختلف جهان هستند؟

- (الف) سکونت ۱۰٪ جمعیت جهان
(ب) سکونت ۴۰٪ جمعیت جهان
(۱) کوهستانی - ساحلی
(۲) کوهستانی - معتدل
(۳) بیابانی - ساحلی
(۴) بیابانی - معتدل

۲۰۹- کدام گزینه مربوط به نظریه «آلفرد ماهان» است؟

- (۱) بخش عمده خشکی جهان، سه قاره به هم چسبیده آسیا، اروپا و آفریقا است.
(۲) فضاهای دریایی و اقیانوسی در شکل‌گیری قدرت جهانی و کنترل و محاصره قدرت خشکی مؤثر هستند.
(۳) شرق اروپا، منبع بزرگ قدرت است و هر کس بر منابع آن مسلط شود، می‌تواند بر کل جهان فرمان براند.
(۴) کشورهای کوچک برای جمعیت خود فضای کافی ندارند و اگر درصد توسعه سرزمین‌های خود برنمایند، نابود می‌شوند.

۲۱۰- با توجه به نقشه زیر، کدام گزینه به ترتیب موقعیت جغرافیایی اتحادیه‌های منطقه‌ای «آسه‌آن»، «اِکو» و «نفتا» را به درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) ب - الف - ج
(۲) ج - الف - ب
(۳) ب - ج - الف
(۴) ج - ب - الف

۲۱۱- کدام گزینه در تعریف «هسته اولیه» درست است؟

- ۱) مکان اصلی و دقیق یک سکونتگاه را می‌گویند.
  - ۲) مردم برحسب نیاز، آن را برای زندگی انتخاب کرده و به اشغال درآورده‌اند.
  - ۳) وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون خود را می‌گویند.
  - ۴) محل استقرار یک سکونتگاه بر روی زمین یا جایگاه اصلی و دقیق در یک مکان را می‌گویند.
- ۲۱۲- کدام گزینه درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را در مورد «مدیریت شهرها» به درستی نشان می‌دهد؟
- الف) هدف اصلی مدیران و برنامه‌ریزان شهری، چگونگی استفاده از زمین در شهرهایی است که در آن‌ها کاربری‌ها وسعت بیشتری دارند.
- ب) شهر پایدار دارای سه رکن «اقتصادی»، «محیط زیست» و «اجتماعی - فرهنگی» می‌باشد.
- ج) شهر پایدار نباید منافع نسل‌های آینده را به خطر بیندازد و باید کم‌ترین اثر نامطلوب را بر محیط زیست داشته باشد.
- د) پایداری شهر حد و حصر و نقطه انتهایی دارد و مدیران شهری تلاش می‌کنند که به درجاتی از پایداری برسند.

۱) غ - ص - ص - غ   ۲) ص - ص - غ - غ   ۳) غ - ص - ص - ص   ۴) ص - غ - ص - غ

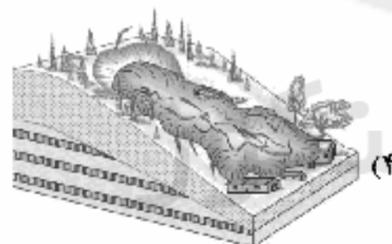
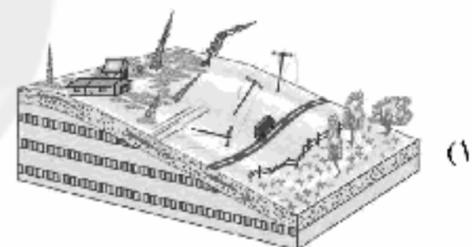
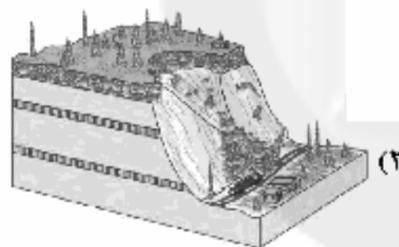
۲۱۳- حمل و نقل بر ..... و ..... تأثیر می‌گذارد.

- ۱) محیط جغرافیایی - فضای جغرافیایی
- ۲) زمین - آب و هوا
- ۳) موقعیت مکانی - دسترسی به کانال‌های انحرافی
- ۴) تنگه‌ها - بنادر

۲۱۴- خط روزگردان در برخی از نقاط انحراف پیدا کرده است .....

- ۱) تا بتوانیم نصف‌النهار را به دو قسمت غرب و شرق تا ۱۸ درجه به طور مساوی تقسیم کنیم.
- ۲) زیرا طلوع و غروب خورشید از آن‌جا انجام می‌شود، این تغییر طلوع و غروب را به طور دقیق اصلاح می‌کند.
- ۳) زیرا ساعت هماهنگ جهانی (UTC) با مشکل روبه‌رو می‌شد، این انحراف ساعت جهانی را از تغییر ساعت نجات داد.
- ۴) تا از مشکلات روز تقویمی در مکان‌های مختلف کشورها یا جزایری که خط از آن‌ها عبور می‌کند، جلوگیری شود.

۲۱۵- کدام گزینه «جریان یافتن رسوبات ریزدانه اشباع شده از آب به صورت گل و لای» می‌باشد؟

۲۱۶- به ترتیب مفاهیم جامعه‌شناسی مشخص شده در متن زیر با کدام گزینه مرتبط است؟

«با شروع کار جهاد سازندگی در سال ۵۸ به روستاها رفتیم که برای خدا بیل بزنیم، بعدها ضرورت‌های موجود، رفته‌رفته ما را به فیلم سازی برای جهاد سازندگی کشاند. در سال ۵۹ به تلویزیون آمدم و در گروه جهاد سازندگی سازمان، مشغول به کار شدیم. حقیر هیچ کاری را مستقلاً انجام نداده‌ام که بتوانم نام ببرم. در همه فیلم‌هایی که در گروه جهاد سازندگی ساخته شده است، سهم کوچکی نیز - اگر خدا قبول کند - به این حقیر می‌رسد و اگر خدا قبول نکند که هیچ. به هر تقدیر، من فعالیت تجاری نداشته‌ام، آرشیفتکت هستم. از سال ۵۸ و ۵۹ تاکنون بیش از یک‌صد فیلم ساخته‌ام، یک ترم نیز در دانشکده سینما تدریس کرده‌ام که از ادامه تدریس در دانشگاه صرف‌نظر کردم.» (سید مرتضی آوینی)

- ۱) پدیده اجتماعی - خرد و عینی - پدیده اجتماعی - بعد اجتماعی و نفسانی - نهاد فرهنگی - پدیده تکوینی - پدیده اعتباری
- ۲) کلان و عینی - پدیده اجتماعی - تبلیغ و اقناع - رسانه - اجتماعی، ثابت، اکتسابی - الزامات اجتماعی - کنش اجتماعی
- ۳) نهاد اجتماعی - خرد و عینی - کنش اجتماعی - نهاد فرهنگی - اجتماعی، متغیر، اکتسابی - نهاد فرهنگی - کنش اجتماعی
- ۴) نامحسوس و کلان - عینی و کلان - کنش اجتماعی - نهاد اجتماعی - تعامل ابعاد مختلف هویت - فرصت‌ها و محدودیت‌ها - پدیده اجتماعی

۲۱۷- عبارت‌های زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول زیر مرتبط هستند؟

عامل اصلی هویت‌یابی جوامع غربی	شعارهای انقلابی	(الف)	جمعیت
(ج)	(ب)	تأمین هزینه‌های آموزش و بهداشت به کمک درآمدهای نفتی	(د)

- سرمایه‌داری
- از عینی‌ترین ابعاد هویت جامعه
- دولت بزرگ
- تبلور تحولات هویتی

(۴) ج - د - ب - الف

(۳) ج - الف - د - ب

(۲) ج - د - الف - ب

(۱) د - ج - الف - ب

۲۱۸- به ترتیب هر عبارت به کدام یک از معانی انواع عقل و عقلانیت اشاره می‌کند؟

- در سخن گفتن با دیگری، از زبان خود برای شناخت یک‌دیگر، تفاهم و تعامل استفاده می‌کنیم.
- رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن، برای تسلط بر طبیعت و جامعه

- هرگز جامعه‌ای بدون تأمین میزانی از عفت، شجاعت، حکمت و عدالت روی سعادت دنیوی و اخروی را نخواهد دید.

- در تولید دانش علمی درباره محیط فرهنگی و اجتماعی نقش محوری دارد ولی همه عرصه‌های علمی را به تنهایی سامان نمی‌دهد.

- (۱) عقل تفسیری - عقل ابزاری - عقل عملی - عقلانیت جهان اسلام
(۲) عقل انتقادی - عقل ذاتی - عقل تفسیری - عقلانیت ذاتی
(۳) عقل تفسیری - عقل تجربی - عقل عملی - عقلانیت جهان منجدد
(۴) عقل نظری - عقل عملی - عقل انتقادی - عقلانیت جهان اسلام

۲۱۹- کدام گزینه به ترتیب در رابطه با «الگوی هویتی مطلوب قرآنی» و «پیامدهای لیبرالیسم قرون ۱۸ و ۱۹» درست و نادرست است؟

(۱) در مقابل الگوی تنازع و به معنای شناخت متقابل هویت‌هاست - روابط ارباب، رعیتی را درهم ریخت و کشاورزان را از بردگی رها کرد و به آن‌ها اجازه مهاجرت داد و آن‌ها را تبدیل به کارگرانی کرد که سرمایه وجود خود را به صاحبان ثروت و صنعت می‌فروختند.

(۲) علت رشد و شکوفایی جهان اسلام از قرن سوم و چهارم بود - رویکردی فردی و اقتصادی داشت و موانع پیشین مانند غیرقابل فروش بودن زمین را در مقابل صاحبان ثروت تشدید کرد و به کشاورزان اجازه داد که درباره شیوه زندگی خود تصمیم بگیرند.

(۳) به معنای وحدت یا کثرت هویت‌هاست که به بهتر شدن روابط افراد منجر می‌شود - سرمایه‌داران، آزادانه به بهره‌کشی از کارگران پرداختند و کارگران، بردگان جدیدی بودند که ظاهراً از همه قید و بندهای پیشین، آزاد شده بودند.

(۴) تکثر و تنوع زبانی، نژادی و قومی را مانع وحدت و همدلی نمی‌داند - بیشتر رویکرد فردی و اقتصادی داشت و به حمایت و دستگیری از فقرا قائل نبود و مخالف هر نوع مداخله دولت در اقتصاد بود.

۲۲۰- کدام گزینه به ترتیب به سوالات زیر پاسخ می‌دهد؟

- پوزیتیویسم به معنای چیست؟

- انتقال برخی صنایع وابسته به کشورهای استعمارزده پیامد چیست؟

- پیامدهای جهان‌های اجتماعی که دچار از خودبیگانگی حقیقی شده‌اند، کدام‌اند؟

- چرا وبر «تفهم» را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌دانست؟

(۱) به معنای وحدت روش علوم است - استقلال کشورهای استعمارزده - عدم تناخت و تفسیر صحیح از عالم و آدم - جامعه‌شناسی خود را تفهیمی، تبیینی نامید و معتقد بود تفهم مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی است، می‌باشد.

(۲) همان جامعه‌شناسی تبیینی است - تعدیل جهانی ثروت - گرفتار شدن انسان‌ها در اضطراب و تشویش - فهمیدن را برای ادراک معنای پدیده‌های اجتماعی ضروری می‌دانست اما از آن‌جا که هنوز علم را به علم تجربی محدود می‌دانست، معتقد بود که آنچه جامعه‌شناسان از مطالعه پدیده‌ها می‌فهمند، باید با روش تفسیری اثبات شود.

(۳) در همه دانش‌های علمی، روش مطالعه، یکسان است و آن هم روش تجربی است - اقتضای بازار مصرف - ارائه تصویری از انسان که سرایی از حقیقت است - علم را به علم تجربی محدود می‌دانست و معتقد بود آنچه جامعه‌شناسان از مطالعه پدیده‌ها می‌فهمند، باید با روش تجربی اثبات شود وگرنه ارزش علمی ندارد.

(۴) چرایی یک پدیده یا نشان دادن علت ایجاد یا زوال آن است - منافع بیشتر کشورهای استعمارگر - عصیان و اعتراض انسان‌ها - جامعه‌شناس نه تنها می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند بلکه می‌تواند درباره آرمان‌ها و ارزش‌ها که پدیده‌های نامحسوس و غیرتجربی‌اند، داوری علمی کند.

۲۲۱- به ترتیب، موارد زیر، ویژگی کدام نوع جامعه و فرهنگ است؟

- مردم حقیقت و عدالت را می‌شناسند یا امکان شناخت آن را دارند، ولی براساس آن عمل نمی‌کنند.
- جهان صرفاً از مواد و موجودات خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند، به وسیله او به کار گرفته می‌شوند، دگرگون می‌شوند و به مصرف می‌رسند و هیچ‌گونه قداستی ندارند.
- افراد هواهای نفسانی خود را به صورت آشکار و رسمی اظهار نمی‌کنند.
- فلسفه دکارت

(۱) مدینه فاسقه - جهان متجدد - فرهنگ دینی - فرهنگ غرب جدید

(۲) مدینه ضاله - جهان دنیوی - فرهنگ اساطیری - فرهنگ مدرن

(۳) مدینه فاسقه - جهان سکولار - فرهنگ معنوی - فرهنگ غرب قبل از ظهور غرب جدید

(۴) مدینه غیرفاضله - جهان مدرن - فرهنگ دینی - فرهنگ قرون وسطی

۲۲۲- کدام گزینه در رابطه با بحران معرفتی جدید جهان غرب نادرست است؟

- (۱) در نیمه اول قرن بیستم، با روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی، از داوری‌های ارزشی دست برداشت و به امور طبیعی محدود شد.
- (۲) فرهنگی که توان معرفتی لازم برای دفاع از ابعاد گسترده اقتصادی و سیاسی خویش را نداشته باشد، به حیوان فرتوتی می‌ماند که با وجود جثه عظیم خود، زمین‌گیر و آسیب‌پذیر شده است.
- (۳) تردید درباره مبانی علوم تجربی غربی، در حقیقت تردید درباره بنیان‌های هویتی فرهنگ غرب یعنی لایه‌های عمیق یا همان فلسفه روشنگری بود.
- (۴) در نیمه دوم قرن بیستم، با روشن شدن این‌که علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است، علم مدرن زیر سؤال رفت و آشکار شد که اندیشه‌های پسامدرن ظرفیت علمی توجیه حضور جهانی فرهنگ غرب را دارند.

۲۲۳- به ترتیب «رفتار عادلانه را به کسانی تحمیل می‌کرد که با معیارهای الهی به قدرت نرسیده بودند»، «درهایی که جهان اجتماعی به روی ما می‌گشاید و درهایی که می‌بندد»، «با استفاده از قدرت نرم رسانه‌ها درصد براندازی حکومت‌های مخالف غرب برآمدند» و «درباره کل زندگی انسان و در مورد تمام پدیده‌های اجتماعی مطرح است»، با کدام مفاهیم و موضوع‌ها مرتبط‌اند؟

(۱) مشکل عدالتخانه - حقوق و نکالیف - انقلاب‌های آزادی‌بخش - مسئله معنا

(۲) استبداد استعماری - فرصت‌ها و محدودیت‌ها - انقلاب‌های رنگین - پرسش از معنای زندگی

(۳) مشکل عدالتخانه - پیامدهای جهان اجتماعی - انقلاب‌های رنگین - مسئله معنا

(۴) مشکل عدالتخانه - پیامدهای عدالتخانه - سلطه هژمونیک - مسئله هویت

۲۲۴ علت پیدایش هر یک از موارد زیر به ترتیب چیست؟

- شکل‌گیری دو انقلاب اجتماعی در یک قرن در جامعه ایران

- داوری درباره ارزش‌ها و انتقاد از آن‌ها از سوی جامعه‌شناسان

- پرسش «چرا چنین کاری کردی» را از هر کنشگری می‌توان پرسید.

- شکل‌گیری سازمان کنفرانس اسلامی، اتحادیه عرب و جنبش عدم تعهد

- (۱) مقبولیت و مرجعیت علم فقه در فرهنگ عمومی - فاصله میان وضعیت موجود و وضعیت مطلوب جهان اجتماعی - فعالیت انسان با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود - مقاومت در برابر سیاست جهانی‌سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی
- (۲) شرایط اجتماعی آغاز قرن بیستم و واقعیت‌های اجتماعی ایران - عدم محدودیت علم به معنای حسی و تجربی - اغلب اهداف کنشگران نامحسوس و غیرقابل مشاهده‌اند - شکل‌گیری نظم نوین جهانی که تجارت و تولید بین‌الملل آن را به پیش می‌راند.
- (۳) نقش مهم فقه شیعه در تعیین نوع رابطه مردم در قدرت‌های داخلی و خارجی - جست‌وجوی معیارهایی برای داوری و انتقاد از وضعیت موجود - تمامی پدیده‌های اجتماعی بُعد ذهنی دارند - فرآیند جهانی شدن، اعتنایی به مرزهای ملی ندارد و از طریق سازمان‌های بین‌المللی صورت می‌گیرد.
- (۴) شرایط اجتماعی پایان قرن بیستم و تبیین نظام مطلوب و آرمانی فقه شیعه - ترسیم تصویری از وضعیت مطلوب - فعالیت انسان با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود - مقاومت در برابر سیاست جهانی‌سازی فرهنگی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی

۲۲۵- کدام گزینه، به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) حرکت جوامع به سوی نظامی که فارغ از قدرت‌های قومی و قبیله‌ای براساس فقاقت و عدالت سازمان می‌یابند، پیامد تحقق بیداری اسلامی در جوامع اسلامی خواهد بود.

(ب) پاسخ سلام فرد سلام‌کننده، پیامد ارادی کنش اوست که به اراده جواب‌دهنده سلام، وابسته است.

(ج) هیچ‌یک از دو جنگ جهانی ذاتی نبودند، بلکه عارضی و تحمیلی آغاز شدند و این مسئله خطا بودن نظریه کنت را نشان دادند.

(د) از نظر اندیشمندان مسلمان تبیین، تفسیر و تجویز، استدلال‌های ویژه خود را دارند و در هر سه سطح، پژوهشگر اجتماعی به دنبال کشف واقعیت‌ها و حقایق است.

(۱) غ - ص - ص - ص (۲) ص - ص - غ - ص (۳) ص - ص - ص - غ (۴) ص - غ - غ - ص

۲۲۶- عبارت درست در رابطه با مقایسه ویژگی‌های علوم اجتماعی جهان اسلام با علوم اجتماعی جهان متجدد کدام است؟

(۱) عقلانیت جهان اسلام در تولید دانش علمی درباره محیط فرهنگی و اجتماعی نقش محوری دارد و همه عرصه‌های علمی را به تنهایی سامان می‌دهد و متناسب با معنای علم در جهان است.

(۲) عقلانیت جهان اسلام با وجود تعامل با فرهنگ و سنت‌های تاریخی محیط خود، ارزش‌ها و اعتبار روشنگرانه خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان نمی‌گیرد بلکه عاملان با استفاده از این عقلانیت به گونه‌ای مستقل به ارزیابی فرهنگ و تاریخ مربوط به خود می‌پردازند.

(۳) علوم اجتماعی جهان اسلام، تفسیر را نوعی تبیین و استدلال عقلانی می‌شمارد و تفسیر و تبیین را در تقابل با هم قرار می‌دهد زیرا تفسیر را هم نیازمند استدلال می‌دانند.

(۴) علوم اجتماعی جهان اسلام از منابع و ابزارهای غربی برای توصیف و تبیین و ارزیابی مسائل جهان اجتماعی استفاده خواهد کرد و برای برون‌رفت از بحران‌هایی مانند بحران آگاهی و بحران معنا راه‌حل ارائه دهند.

۲۲۷- به ترتیب در ارتباط با فرآیند پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت، از مراحل تکوین نظام نوین جهانی کدام گزینه درست است؟

(۱) نیاز دولت‌ها به سرمایه و پول بازرگانان برای افزایش قدرت ← نیاز بازرگانان به حمایت نظامی دولتمردان برای افزایش تجارت و سود ← جایگاه بالاتر بازرگانان نسبت به زمین‌داران ← انتقال ثروت از مزارع آفریقایی به جوامع آمریکایی ← رشد تجارت و برده‌داری ← پیوند قدرت با تجارت و سرمایه و صنعت

(۲) رشد تجارت و برده‌داری ← انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع اروپایی ← انتقال ثروت به جوامع آمریکایی ← جایگاه بالاتر زمین‌داران نسبت به بازرگانان ← نیاز دولت‌ها به سرمایه و پول بازرگانان برای تجارت و سود ← نیاز بازرگانان به حمایت نظامی دولتمردان برای

افزایش قدرت ← پیوند قدرت با ثروت و تجارت ← انباشت ثروت سرمایه‌داران توسط صنعت

(۳) سرعت بخشیدن به انباشت ثروت سرمایه‌داران ← جایگاه برتر بازرگانان نسبت به زمین‌داران ← نیاز دولت‌ها برای افزایش قدرت خود به پول بازرگانان ←

نیاز بازرگانان به حمایت نظامی دولتمردان ← نیاز بازرگانان برای تجارت و سود به حمایت مالی دولتمردان ← پیوند قدرت با ثروت و تجارت و صنعت

(۴) رشد تجارت و برده‌داری ← انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکایی ← انتقال ثروت به جوامع اروپایی ← بازرگانان نسبت به زمین‌داران جایگاه برتری پیدا کردند ← نیاز دولت‌ها به سرمایه بازرگانان برای افزایش قدرت خود ← نیاز بازرگانان به حمایت نظامی دولتمردان برای

تجارت و سود ← پیوند قدرت با ثروت و تجارت ← سرعت بخشیدن به انباشت ثروت سرمایه‌داران توسط صنعت

۲۲۸- به ترتیب هر یک از این موارد، نتیجه کدام چالش و بحران است؟

- با دو اقتصاد و سیاست متفاوت، جهان را به دو قطب اصلی تقسیم کرده بود.

- نزاع میان کشورهای فقیر و ثروتمند را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی آن نیز توجه دارند.

- برخی از نخبگان جهان غرب را به جست‌وجوی سنت‌های قدسی واداشت.

- سرمایه‌داران با وجود آسیب‌هایی که می‌بینند، با استفاده از ابزارهایی که دارند، فشار را به افشار ضعیف منتقل می‌کنند.

(۱) بلوک شرق و بلوک غرب - استعمارگر و استعمارزده - معنویت - اقتصادی

(۲) شمال و جنوب - جهان اول، دوم و سوم - معرفتی - فقر و غنا

(۳) بلوک شرق و بلوک غرب - شمال و جنوب - معنویت - فقر و غنا

(۴) فقر و غنا - استعمارگر و استعمارزده - گریز و رویگردانی از سکولاریسم - اقتصادی

۲۲۹- هر یک از مصادیق زیر مربوط به کدام جریان فکری و اجتماعی، فرهنگ، دوره تاریخی و نوع قدرت اجتماعی است؟ (به ترتیب)

- امیرکبیر و میرزای شیرازی

- محصول انحراف بشر از توحید است و مانع شکوفایی فطرت آدمی می‌شود.

- عقاید و ارزش‌های جهانی اسلام، فارغ از عملکرد قدرت‌های سیاسی و با تلاش و کوشش عالمان مسلمان، از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف عبور کرد.

- به کارگیری اسلام‌هراسی، به عنوان شیوه‌ای برای بسط هژمونی آمریکا

(۱) نخستین بیدارگران اسلامی - معنوی - عصر نبوی - مقبول

(۲) نسل اول روشنفکران - اساطیری - خلافت - قدرت نرم

(۳) نخستین بیدارگران اسلامی - اساطیری - خلافت - قدرت نرم

(۴) نخستین بیدارگران اسلامی - سکولار - خلافت - مشروع

۲۳۰- موارد زیر به ترتیب از چه طریقی محقق می‌شوند؟

- شناخت قانون علیت در فلسفه

- تزلزل فرهنگی

- ابطال نظریه پایان تاریخ

- بازگشت دعاوی تجویزی به علوم اجتماعی

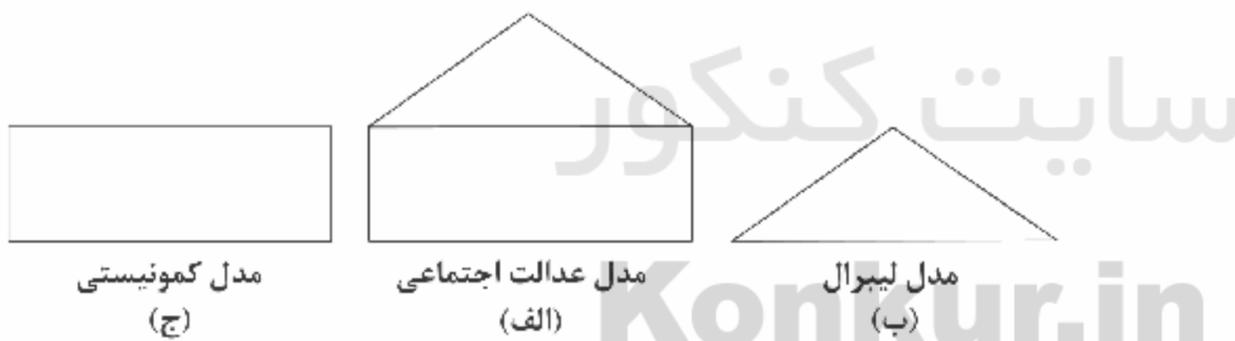
(۱) عقل عملی - رسیدن ناسازگاری فرهنگی از سطح رفتارها و هنجارها به سطوح عمیق‌تر یعنی عقاید و ارزش‌ها - شکل‌گیری قطب‌بندی جدید فرهنگی و تمدنی - غلبه رویکرد تفسیری و به حاشیه رفتن رویکرد تبیینی

(۲) عقل نظری - عدم توان جهان اجتماعی در سامان دادن کنش‌های اجتماعی براساس فرهنگ خود - موفقیت انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای جهانی آن - غلبه رویکرد تفسیری و به حاشیه رفتن رویکرد تبیینی

(۳) عقل خاص - عدم توان دفاع جهان اجتماعی از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود - شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد - پیوند دانش و ارزش و شکل‌گیری دانش انتقادی

(۴) عقل نظری - مورد تردید قرار گرفتن عقاید و ارزش‌ها و آرمان‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند - نادیده گرفتن جایگاه مهم و منحصر به فرد انقلاب و فرهنگ اسلامی - غلبه رویکرد تبیینی و به حاشیه رفتن رویکرد تفسیری

۲۳۱- کدام گزینه به ترتیب با مدل‌های زیر مرتبط است؟

(۱) دخالت دولت را نمی‌پذیرد و اجرای عدالت را به دست نامرئی بازار نمی‌سپارد - نابرابری اجتماعی را برای جامعه ضروری می‌دانند و از نظر آنان نابرابری اجتماعی از تفاوت‌ها با نابرابری‌های طبیعی ناشی می‌شود - افراد توانمند به اندازه استحقاقی که دارند، از مزایای اجتماعی برخوردار نمی‌شوند و انگیزه رقابت میان آنان نادیده گرفته می‌شود.

(۲) گمان می‌کنند اگر مالکیت خصوصی از بین برود، دیگر طبقه پایین نخواهیم داشت و همگان شرایطی یکسان خواهند داشت - نیازهای ضروری همه افراد مانند خوراک، پوشاک و مسکن را تأمین می‌کنند و همگان می‌توانند از امکانات اولیه پیشرفت بهره‌مند شوند - نه با رهاسازی مطلق موافق است و نه با کنترل مطلق.

(۳) اجرای عدالت را به دست نامرئی بازار نمی‌سپارد و دخالت همه‌جانبه دولت را نمی‌پذیرد - با تأکید بر کارکردهای قشریندی، آن را تأیید و تثبیت می‌کنند و نقش انسان‌ها و جوامع در پدید آمدن و ادامه یافتن آن را نادیده می‌گیرند - نابرابری اجتماعی پیامد روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌ها است و باید با آن مبارزه کرد و اینان عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند.

(۴) گمان می‌کنند که نابرابری‌های اجتماعی نتیجه تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی نیستند - نقطه شروع رقابت‌ها را یکسان می‌کنند و با ایجاد انگیزه رقابت، راه پیشرفت مادی را بسط می‌دهند - قشریندی توسط انسان‌ها پدید آمده است و تداوم یا تغییر آن نیز به دست آن‌ها است.

۲۳۲- داوری آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی از دیدگاه «رویکرد تفسیری»، «ماکس وبر» و «جامعه‌شناسان انتقادی» چگونه است؟ (به ترتیب)

(۱) به دنبال ملاک‌هایی برای داوری علمی درباره پدیده‌های اجتماعی است - جامعه‌شناس می‌تواند درباره درست و غلط بودن عقاید و ارزش‌ها داوری کند و به نقد و اصلاح آن‌ها پردازد - حقیقت یا فضیلت را کشف نمی‌کند تا براساس این حقایق و فضایل به نقد کنش‌ها و روابط میان انسان‌ها و جوامع پردازد.

(۲) ظرفیت داوری را برای علوم اجتماعی نگه می‌دارد - پدیده‌های معنادار را می‌توان همانند پدیده‌های طبیعی از طریق حواس مطالعه کرد و داوری و ارزیابی را ضروری می‌داندست - همواره به سرکوبی که از طریق قدرت و ثروت صورت می‌گیرد، حساس بود و به نقد و افشای سلطه ارزش‌های ثروتمندان و قدرتمندان می‌پردازد.

(۳) درست و غلط دانستن و خوب و بد کردن امور را سلطه‌گری می‌داند - جامعه‌شناس نه تنها عقاید و ارزش‌ها را توصیف می‌کند و می‌فهمد بلکه می‌تواند درباره درست و غلط بودن این عقاید و ارزش‌ها داوری کند - سرنوشت ارزش‌ها و ارزیابی آنان را به مناسبات قدرت و ثروت می‌سپارد و با افشای سلطه در مناسبات انسانی به رهایی انسان کمک می‌کند.

(۴) در بیرون علم جست‌وجو می‌کند نه از درون علم - با این کار، جامعه‌شناس از دایره علم خارج می‌شود و یا با نام علم، کار غیرعلمی می‌کند - به دنبال ملاک‌هایی برای داوری علمی درباره ارزش‌ها و منجرها است و این نقش را در نقد روابط و مناسبات میان افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها می‌بیند.

۲۳۳- به ترتیب کدام گزینه در رابطه با «روش‌های شناخت پدیده‌های اجتماعی که در مقابل روش‌های کمی قرار می‌گیرند» و «بیداری اسلامی» درست است؟

(۱) پژوهشگر براساس مشاهده مشارکتی به دنبال پرده برداشتن از معنایی است که در کنش‌ها نهفته‌اند - مهم‌ترین عامل ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی جدید است که پیکره جهان قدیم دگرگون شد و جهانی جدید سر برآورد.

(۲) در مطالعه موردی یک ده، موقعیت جغرافیایی، اوضاع جمعیتی، اقتصادی، فرهنگی و به طور کلی جزئیات زندگی مردم ده بررسی می‌شود - در جهان امروز، از سطح نخبگان به مردم و فرهنگ عمومی جهان اسلام منتقل شده است و الگوی جدیدی است که انقلاب اسلامی ایران در برابر امت اسلامی قرار داده است.

(۳) در قوم‌نگاری، پژوهشگر خود را در شرایط فرهنگی قوم مورد نظر قرار می‌دهد تا کنش‌هاشان را تجربه کند و آن‌ها را بهتر بشناسد و جزئیات زندگی آنان را با روش‌های کمی مطالعه می‌کند - امت اسلامی با الهام از انقلاب اسلامی و بازگشت به سوی هویت الهی خود، مرحله جدیدی را در گسترش فرهنگ جهانی اسلام آغاز کرده است.

(۴) گافمن از جامعه‌شناسانی بود که برای تحقیق درباره بیمارستان روانی به عنوان یک نهاد اجتماعی و اثر آن بر بیماران، ماه‌ها به عنوان کارمند در یک بیمارستان روانی مشغول به کار شد و از طریق مشاهده مشارکتی به تحقیق پرداخت - جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود که هویتی مستقل، فعال و اثرگذار است و جهان اسلام به صورت فلب تپنده بیداری اسلامی درآمد و ایران به عنوان یک قطب فرهنگی جدید ظاهر می‌گردد.

۲۳۴- به ترتیب عبارات‌های «آدمی در گرو عمل خویش است»، «آمیخته شدن مسیحیت با رویکردهای اساطیری»، «عبور از دانش عملی و عمومی و نزدیک شدن به پیچیدگی و عمق موقعیت اجتماعی» و «ارائه راه حل برای برون رفت از بحران‌هایی مانند بحران آگاهی و بحران معنا» با چه موضوعاتی مرتبط‌اند؟

(۱) پیامدهای نامطلوب کنش - پیامد تحریفات در مسیحیت قرون وسطی در سطح زندگی و عمل - عادت‌زدایی - پیامدهای تمرکز بر مشاهده و نادیده گرفتن معنا

(۲) کنش - پیامد تحریفات در مسیحیت قرون وسطی در سطح اندیشه و نظر - هنر آشنایی‌زدایی - پیامدهای نادیده گرفتن ویژگی‌های کنش

(۳) پیامدهای کنش - پیامد تحریفات در مسیحیت قرون وسطی در سطح زندگی و عمل - عادت‌زدایی - پیامد تعامل عالمان مسلمان با علوم اجتماعی جهان متجدد

(۴) پیامدهای کنش - پیامد تحریفات در مسیحیت قرون وسطی در سطح اندیشه و نظر - هنر آشنایی‌زدایی - پیامد تعامل عالمان مسلمان با علوم اجتماعی جهان متجدد

۲۳۵- به ترتیب «اشتراک علوم اجتماعی تبیینی، تفسیری و تجویزی»، «اشتراک مدل همانندسازی و مدل تکترگرا»، «افتراق دموکراسی و جمهوری» و «اشتراک کالون و لوتر» را کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟

(۱) استفاده از عقل در معنای عام - سیاست هویت - تعداد حاکمان - تفسیر پروتستانی از دین

(۲) به کارگیری نوع متفاوتی از عقلانیت - سیاست‌گذاری هویتی - روش حکومت - گسترش فرهنگ سکولار در فرهنگ عمومی غرب

(۳) استفاده از عقل در معنای عام - سیاست‌گذاری هویتی - روش حکومت - انتقال سکولاریسم از لایه‌های سطحی به لایه‌های عمیق فرهنگ غرب

(۴) به کارگیری نوع متفاوتی از عقل - سیاست هویت - تعداد افراد تأثیرگذار و تصمیم‌گیرنده - پدید آوردن فرهنگ معاصر

فلسفه و منطق

۲۳۶- به ترتیب در هر یک از موارد زیر چه مغالطه‌ای روی داده است؟

الف) شخصی وصیت کرد که: «تمام دارایی و اموال را برای برادرم می‌گذارم نه برای خواهرم». خواهرش وصیت‌نامه را تغییر داد که: «تمام دارایی و اموال را برای برادرم می‌گذارم؟ نه، برای خواهرم.»

ب) جریان این مسئله چیه محمد؟ محمد: هیچی. جریان مقدار الکتریسیته‌ای است که از سیم عبور می‌کند.

ج) رانندگی بدون زنجیرچرخ در جاده‌های کوهستانی در فصل زمستان خطرناک است. سه سال گذشته دو نفر در اثر سرما جان باختند.

د) اگر امسال دانش‌آموزان در کنکور رتبه‌های زیر ۱۰۰ را کسب کنند، از طرف دبیرستان جوایز نفیسی به آن‌ها اهدا خواهد شد.

۱) توسل به احساسات - نگارشی کلمات - تمثیل ناروا - تعمیم شتاب‌زده

۲) نگارشی کلمات - اشتراک لفظ - تعمیم شتاب‌زده - توسل به احساسات

۳) توسل به معنای ظاهری - اشتراک لفظ - تعمیم شتاب‌زده - بزرگ‌نمایی

۴) نگارشی کلمات - اشتراک لفظ - تمثیل ناروا - توسل به احساسات

۲۳۷- کدام یک از دلالت‌های زیر التزامی نیست؟

۲) شخص خفت و خرس می‌راندش مگس

۱) نیست یک دم شکند خواب به چشم کس

۴) خواب در چشم ترم می‌شکند

۳) دل می‌رود ز دستم صاحب‌دلان خدا را

۲۳۸- هر یک از قضایای «بعضی الف ب است» و «بعضی الف ب نیست» به ترتیب می‌تواند بیانگر کدام یک از نسبت‌های چهارگانه باشد؟

۱) تساوی و عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص من‌وجه و عموم و خصوص مطلق و تباین

۲) عموم و خصوص مطلق و عموم و خصوص من‌وجه - عموم و خصوص مطلق و عموم و خصوص من‌وجه

۳) عموم و خصوص من‌وجه و تساوی - تباین و عموم و خصوص من‌وجه

۴) عموم و خصوص مطلق، عموم و خصوص من‌وجه و تساوی - عموم و خصوص مطلق، عموم و خصوص من‌وجه و تباین

۲۳۹- اگر در تعریف یک مفهوم (فقط شرط جامع و مانع را در نظر بگیریم)، «هر الف ب است» صادق باشد اما «هر ب الف است» صادق نباشد، کدام یک از شرایط تعریف رعایت نشده است؟

۲) تعریف مانع است اما جامع نیست.

۱) تعریف نه جامع است و نه مانع.

۴) تعریف جامع است اما مانع نیست.

۳) یا تعریف جامع نیست و یا مانع نیست.

۲۴۰- در کدام یک از استدلال‌های زیر، نتیجه قطعی است؟

الف) کتابی که در دست دارم، رمان خوبی است چون در بررسی کتاب‌های کتابخانه متوجه شدم تمام کتاب‌ها مفیدند.

ب) تمامی مهره‌داران در هنگام جویدن غذا، فک پایینی خود را حرکت می‌دهند، زیرا نمونه‌هایی که تا به حال دیده‌ایم، این‌گونه بوده‌اند.

ج) با توجه به تحقیقات زیادی که دربارهٔ سیارهٔ مریخ صورت گرفته است، دانشمندان به این نتیجه رسیده‌اند که احتمالاً در این سیاره موجودات زنده وجود داشته باشند.

د) مس شبیه آهن است از لحاظ فلز بودن، در نتیجه مانند آهن رسانای الکتریسیته است.

۴) الف - د

۳) ج - د

۲) الف - ب

۱) ب - ج

۲۴۱- با توجه به تقسیم قضایا به دو دستهٔ محصوره و شخصیه، موضوع کدام قضیه ممکن است علامت (+) نگیرد؟

۲) «بهار» متشکل از حروف است.

۱) بهار کلمه است.

۴) بهار خیلی سرسبز است.

۳) بهار دو بخش است.

۲۴۲- با فرض صادق بودن قضیهٔ «هر الف ب است»، به ترتیب وضعیت قضایای «هیچ ب الف نیست» و «بعضی الف ب است» از نظر صدق و کذب چگونه است؟

۴) کاذب - کاذب

۳) صادق - کاذب

۲) صادق - صادق

۱) کاذب - صادق

۲۴۳- اگر از مقدمات زیر، قیاسی معتبر تشکیل دهیم، نتیجه کدام یک دارای عکس مستوی لازم‌الصدق نیست؟

- (الف) هر الف ب است. هر ب ج است.
 (ب) هر الف ب است. هیچ ج الف نیست.
 (ج) هر ب الف است. هر ج ب است.
 (د) هر الف ب است. هیچ الف ج نیست.
- (۱) ب - ج   (۲) ب - د   (۳) الف - د   (۴) ج - د

۲۴۴ با فرض این که بین «الف» و «ب» منفصل حقیقی باشد و بین «ج» و «د» منفصل مانع‌الرفع باشد، به ترتیب کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) اگر الف است پس ب نیست - اگر ج است پس د نیست.
 (۲) اگر الف نیست پس ب است - اگر ج نیست پس د است.
 (۳) اگر ب نیست پس الف هم نیست - اگر د نیست پس ج است.
 (۴) اگر ب است پس الف نیست - اگر د است پس ج نیست.

۲۴۵- کدام عبارت در مورد فطرت ثانی درست نیست؟

- (۱) ورود به آن به معنای نفی و کنار گذاشتن مسائل مربوط به فطرت اول است.
 (۲) آدمی را به تکاپو وامی‌دارد که با گذر از محسوسات به معقولات برسد.
 (۳) این نوع از فطرت سبب شکل‌گیری هویت واقعی در انسان خواهد شد.
 (۴) مسائلی برای انسان ایجاد می‌کند که از جنس مسئله‌های همه‌روزه نیست.

۲۴۶- کدام گزینه، بیانگر هدف اصلی و نهایی افلاطون از بیان «تمثیل غار» است؟

- (۱) رهایی از عادات
 (۲) دوری از مغالطه‌ها
 (۳) رسیدن به آزاداندیشی حقیقی
 (۴) ورود به دنیای فلسفه‌ورزی

۲۴۷ با توجه به نظرات سقراط، درستی کدام عبارت را می‌توان نتیجه گرفت؟

- (۱) دانای حقیقی خداست و فقط آن چه خدا می‌گوید، درست است و نباید از فرمان او سرپیچی کرد.
 (۲) از ثروت است که فضیلت و هر چه که برای فرد و جامعه سودمند است، به دست می‌آید.
 (۳) چون مال و ثروت و کمال جسم نمی‌تواند سعادت حقیقی انسان را تأمین کند؛ نباید به آن بها داد.
 (۴) هر کسی که به علت هراس داشتن از خطر، کار درست را رها کند، سزای سرزنش خواهد بود.

۲۴۸- مطابق نظر سوفیست‌ها ..... و عبارت «چیزی وجود ندارد» مُهر قبولی است از سوی ..... برای .....

- (۱) انسان توانایی رسیدن به نسبیت حقیقت را ندارد - پروتاگوراس - اثبات نسبیت حقیقت
 (۲) انسان نمی‌تواند به علمی که مطابق با واقع باشد، برسد - گرگیاس - انکار شناخت
 (۳) انسان توانایی رسیدن به مطلقیت حقیقت را ندارد - گرگیاس - انکار نسبیت حقیقت
 (۴) انسان نمی‌تواند به علمی که مطابق با واقع باشد، برسد - پروتاگوراس - انکار شناخت

۲۴۹- مشرب فکری پروتاگوراس به کدام جریان فکری در دوره جدید اروپا شباهت دارد و براساس دیدگاه این جریان فکری مشابه با مشرب فکری پروتاگوراس، کدام عبارت درست است؟

- (۱) نسبی‌گرایی - به طور مطلق می‌توان گفت: «فلز بر اثر حرارت انبساط پیدا می‌کند».
 (۲) پراگماتیسم - حداکثر می‌توان گفت: «من در این وضعیت، فکر می‌کنم فلز بر اثر حرارت منبسط می‌شود».
 (۳) نسبی‌گرایی - حداکثر می‌توان گفت: «من در این وضعیت، فکر می‌کنم فلز بر اثر حرارت منبسط می‌شود».
 (۴) پراگماتیسم - به طور مطلق نمی‌توان گفت: «فلز بر اثر حرارت انبساط پیدا می‌کند».

۲۵۰- کدام گزینه به دیدگاه انسان‌شناسانه دکارت اشاره می‌کند؟

- (۱) حقیقت انسان تنها همان نفس یا روح اوست.
 (۲) حقیقت انسان، ترکیبی از نفس و بدن اوست.
 (۳) روح و بدن وحدتی حقیقی دارند.
 (۴) انسان ماشینی پیچیده است که به طور خودکار فعالیت می‌کند.

۲۵۱- سهروردی ..... بی‌قراری و اشتیاق روح برای رسیدن به جایگاه و موطن اصلی‌اش را با ..... شرح داده است.

- (۱) مانند ابن‌سینا - بیانی تمثیلی
 (۲) برخلاف ابن‌سینا - بیانی استدلالی
 (۳) برخلاف ابن‌سینا - بیانی تمثیلی
 (۴) مانند ابن‌سینا - بیانی استدلالی

۲۵۲- کدام نظر درباره فعل اخلاقی، با نظرات کانت و فیلسوفان طبیعت‌گرا ناسازگار است؟

- ۱) کانت معیار فعل اخلاقی را در «وجدان آدمی» جست‌وجو می‌کند، در حالی‌که فیلسوفان طبیعت‌گرا آن را در رفتار طبیعی انسان، جست‌وجو می‌کنند.
- ۲) قواعد اخلاقی نزد فیلسوفان طبیعت‌گرا، ناشی از ضرورت‌های اجتماعی‌اند؛ اما نزد کانت، امری مطلق، کلی و عمومی هستند.
- ۳) نزد فیلسوفان طبیعت‌گرا، منفعت شخصی، معیار خوبی و بدی یک فعل است؛ اما کانت، خوبی و بدی را ذاتی فعل می‌داند.
- ۴) کانت بین فعل اخلاقی و فعل طبیعی تفاوت و تمایز قائل است، اما فیلسوفان طبیعت‌گرا، اصلاً به چنین تمایزی معتقد نیستند.

۲۵۳- قضیه «قله دماوند مرتفع است» با کدام گزاره قابل مقایسه نیست؟

- ۱) موجودات جهان فانی هستند.
- ۲) جسم دارای ابعاد است.
- ۳) انسان دارای حس جمال‌خواهی است.
- ۴) مثلث قائم‌الزاویه است.

۲۵۴- مبنای دیدگاه تجربه‌گرایان و هیوم ..... هم‌چنین می‌توان گفت .....

- ۱) مشترک است - هر دو، علیت را امری واقعی و خارجی تلقی می‌کنند.
- ۲) متفاوت است - هیوم، علیت را امری واقعی ولی تجربه‌گرایان، غیرواقعی می‌دانند.
- ۳) مشترک است - هیوم، علیت را امری غیرواقعی ولی تجربه‌گرایان، واقعی می‌دانند.
- ۴) متفاوت است - هر دو، علیت را امری انتزاعی و ساخته و پرداخته ذهن می‌دانند.

۲۵۵- با توجه به فلسفه کانت، کدام گزاره درست نیست؟

- ۱) چون نفس مجرد، موجودی جاودانه است، برای سعادت دائمی خود به جهانی ماورای دنیای مادی نیاز دارد.
- ۲) پذیرش وجود جهانی ماورای دنیای مادی، مشروط به قبول وجود خدایی جاودان و نامتناهی است.
- ۳) به دلیل عدم امکان استوارسازی پایه‌های عقلی اعتقاد به خدا، باید خدا را عامل اصلی معنابخشی به زندگی معرفی کرد.
- ۴) اثبات ضرورت وجود خدا از طریق اخلاق و وظایف اخلاقی میسر است، نه از طریق برهان علیت یا برهان وجوب و امکان.

۲۵۶- پیش‌فرض این سخن که «هیچ چیز به وجود نمی‌آید» در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- ۱) وجود نامشروط باشد.
- ۲) همه اجزای سلسله معلول باشند.
- ۳) زنجیره معلول‌ها بی‌نهایت باشد.
- ۴) تسلسل علل نامتناهی محال باشد.

۲۵۷- کدام گزینه، عامل اصلی تبیین عقلانی مسائل دینی در دوره دوم حاکمیت کلیسا به شمار می‌رود؟

- ۱) تقابل عقل و دین از ابتدای قرون وسطی در اروپا
- ۲) سازگاری مبانی اعتقادی کلیسای کاتولیک با عقل و عقلانیت
- ۳) تحولات فکری، فلسفی و اجتماعی در اروپا
- ۴) تأثیرپذیری حکمای مسیحی از اندیشه‌های فلسفی فلاسفه اسلامی

۲۵۸- در کدام گزینه، وضعیت جریان‌های عمده مخالف با عقل در جهان اسلام به درستی توصیف شده است؟

- ۱) منکر کاربردی بودن همه روش‌های عقلی در مسائل دینی تحت عنوان دستاوردی بونانی و غیراسلامی
- ۲) منکر کاربردی بودن برخی روش‌های عقلی در مسائل دینی به دلیل خطاپذیری عقل و استدلال‌های عقلی
- ۳) مخالفت با فلسفه و منطق به بهانه پیروی و تقلید دانش فلسفه و منطق از نظریات فیلسوفان نامدار جهان
- ۴) محدود کردن کارآمدی عقل در عین پذیرش سازگاری برخی از عقاید فلاسفه بونان با عقاید اسلامی

۲۵۹- با توجه به دیدگاه ابن‌سینا، چه کسی مشمول آیه شریفه «أَلَمْ يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ» می‌شود و شیخ‌الرئیس از ما می‌خواهد که علاوه

بر مطالعه عالم طبیعت، برای کشف ویژگی‌ها و روابط پدیده‌های آن در چه رابطه‌ای نیز تأمل کنیم؟

- ۱) دانشمندی که از ظاهر پدیده‌ها عبور کرده و به باطن آن‌ها رسیده است - رابطه طبیعت با ماوراءطبیعت
- ۲) محقق‌ی که به درک کاملی از رابطه طبیعت با ماوراءطبیعت رسیده است - رابطه وجودی این عالم با مبدأ کل جهان هستی
- ۳) محقق‌ی که در رابطه وجودی این عالم با مبدأ کل جهان هستی تأمل کرده است - رابطه طبیعت با ماوراءطبیعت
- ۴) دانشمندی که از ظاهر پدیده‌ها عبور کرده و به باطن آن‌ها رسیده است - رابطه وجودی این عالم با مبدأ کل جهان هستی

۲۶۰- نسبت حقیقت وجود به کثرت‌های جهان، مانند کدام دو نسبت نیست؟

- ۱) نسبت انسان به وجود
- ۲) نسبت شراب به جام‌ها
- ۳) نسبت شخص به سایه‌ها
- ۴) نسبت مداد به حروف

۲۶۱- «ناگهانی بودن» رشد، ویژگی کدام دامنه سنی زیر است؟

- (۱) ۷ تا ۱۲ سالگی (۲) ۲ تا ۷ سالگی (۳) ۲ سال اول زندگی (۴) ۱۲ تا ۲۰ سالگی

۲۶۲- کدام گزینه زیر موجب رفع خوگیری می‌شود؟

- (۱) علی کل مطالب درس روان‌شناسی را پشت سر هم و بدون استراحت می‌خواند.
(۲) مطالعه سمیه در مورد درس شیمی، همیشه به یک صورت است و دچار یکنواختی شده است.
(۳) هدف الهام برای مطالعه درس فیزیک، پاسخ‌گویی او به ۵۰ درصد سؤالات کنکور است.
(۴) سارا کتابی صد صفحه‌ای می‌خواند که فاقد تصاویر بوده و سیاه و سفید است.

۲۶۳- کدام گزینه زیر با بقیه متفاوت است؟

- (۱) امیر جهت مسافرت طولانی، مواد غذایی با ماندگاری بالا را انتخاب می‌کند.
(۲) محسن عبارت «من به به مدرسه می‌روم» را با دو «به» می‌خواند.
(۳) زهرا برای شرکت در کلاس‌های کنکور، هزینه‌های خود را برآورد می‌کند.
(۴) فاطمه جهت خرید وسیله ورزشی، قابلیت‌های آن را بررسی می‌کند.

۲۶۴- به ترتیب عبارات‌های «مرضیه برای درک مفهوم عدالت، سعی می‌کند از ناعدالتی برای خواهر کوچکش مثال بزند تا معانی این دو مفهوم از

یک‌دیگر تفکیک شوند»، «میثم از مطالعه دروس خود در مقابل تلویزیون خودداری می‌کند» و «سحر در هنگام حفظ کردن واژگان زبان

عربی، سعی می‌کند معانی آن‌ها را هم بفهمد»، به کدام فنون بهسازی حافظه اشاره دارند؟

- (۱) بسط معنایی - پرهیز از هم‌زمانی چند فعالیت - مرور کارآمد
(۲) تمایزبخشی - مطالعه چندحسی - مرور کارآمد
(۳) بسط معنایی - مطالعه چندحسی - کاهش اثر تداخل مطالب
(۴) تمایزبخشی - پرهیز از هم‌زمانی چند فعالیت - کاهش اثر تداخل مطالب

۲۶۵- کدام گزینه در رابطه با مراحل حل مسئله به درستی بیان شده است؟

(۲) به کارگیری راه‌حل مناسب ← بازبینی و اصلاح ← انتخاب راه‌حل جایگزین

(۴) تشخیص مسئله ← به کارگیری راه‌حل مناسب ← ارزیابی راه‌حل

۲۶۶- در کدام گزینه زیر، ویژگی‌های «روش‌های شهودی» و «روش علمی» به درستی بیان شده‌اند؟ (به ترتیب)

- (۱) شخصی و مبتنی بر منطق - عینی و غیرقابل تعمیم
(۲) غیرقابل تعمیم و شخصی - قابل تکرار و عینی
(۳) غیرقابل تعمیم و مبتنی بر منطق - قابل تکرار و غیرقابل تعمیم
(۴) قابل تکرار و عینی - غیرقابل تعمیم و شخصی

۲۶۷- اگر فردی بخواهد برای خانه‌اش، یخچال بخرد؛ به ترتیب مرحله «سوم»، مرحله «هفتم» و مرحله «پنجم» این تصمیم‌گیری کدام است؟

- (۱) انتخاب یخچال جادار از بین سه انتخاب - ابراز رضایت از خرید - در نظر گرفتن علاقه شخصی
(۲) بررسی ویژگی‌های هر یک از یخچال‌ها - مطالعه پیرامون کیفیت یخچال - در نظر گرفتن علاقه شخصی
(۳) بررسی ویژگی‌های هر یک از یخچال‌ها - ابراز رضایت از خرید - انتخاب یخچال سایدبای‌ساید
(۴) انتخاب یخچال جادار از بین سه انتخاب - مطالعه پیرامون کیفیت یخچال - انتخاب یخچال سایدبای‌ساید

۲۶۸- حرکت در مسیر کدام یک از مفاهیم زیر، نوعی موفقیت تلقی می‌شود؟

- (۱) دستیابی به هدف (۲) اراده (۳) باور (۴) ادراک کنترل

۲۶۹- «امیر جهت طراحی ربات کمک‌مکانیک، مراحل آن را از آخر به اول طی می‌کند» و «سعید برای این‌که اندام ورزشی داشته باشد، از قرص

روان‌گردان استفاده می‌کند»؛ به ترتیب امیر و سعید از کدام روش‌های مقابله با فشار روانی استفاده نموده‌اند؟

- (۱) سازگاران - سازگاران (۲) سازگاران - ناسازگاران
(۳) ناسازگاران - سازگاران (۴) ناسازگاران - سازگاران

۲۷۰- کدام عبارت زیر در مورد دوقلوها صحیح است؟

- (۱) رعنا و رامین ممکن است از یک تخمک به وجود آمده باشند.
(۲) سارا و سجاد نمی‌توانند دوقلوی ناهمسان نباشند.
(۳) فاطمه و فائزه حتماً دارای ویژگی‌های وراثتی یکسان هستند.
(۴) امیر و علی نمی‌توانند از دو تخمک جدا به وجود آمده باشند.

۲۷۱- کدام تصمیم‌گیری زیر نسبت به بقیه تصمیم‌ها معمولی و فردی است؟

- (۱) انتخاب لباس برای مجلس عروسی (۲) انتخاب چهره مردمی سال ۱۳۹۹
(۳) انتخاب شغل آینده (۴) انتخاب تکنیک ضد حمله در بازی فوتبال

۲۷۲- در کدام گزینه زیر، جهت رفع ناهماهنگی شناختی «تغییر نگرش» صورت گرفته است؟

- (۱) احمد می‌داند چاق است و هم‌چنان به پر خوری ادامه می‌دهد و می‌گوید گرسنگی برای بدن خطر دارد.
(۲) رضا جهت ترک اعتیاد به اینترنت سعی می‌کند ساعات کم‌تری را در فضای مجازی سپری کند.
(۳) موضع سیاسی رضا با دوستانش فرق دارد، او می‌گوید نظرات شما هم تا حدی درست است تا طرد نشود.
(۴) تنبلی مریم باعث شده تا در درس‌هایش عقب بیفتد، اما او تأکید دارد که سخت‌کوش است.

۲۷۳- بیشترین درصد ذخیره‌سازی اطلاعات، چند ساعت بعد از یادگیری اتفاق می‌افتد؟

- (۱) ۸ ساعت (۲) ۲۴ ساعت (۳) ۱۲ ساعت (۴) ۱ ساعت

۲۷۴- کدام عبارت زیر صحیح است؟

- (۱) هنگام روبه‌رو شدن با فشار روانی، فرد ابتدا کنترل شخصی خود را ارزیابی می‌کند.
(۲) عبارت «افراد مذهبی سبک زندگی سالم‌تری دارند»، نشانگر تأثیر غیرمستقیم مذهب بر سلامت است.
(۳) مقابله عبارت است از نیاز برای دوباره سازگار شدن با شرایط جدید زندگی.
(۴) رژیم غذایی سالم باید حاوی کربوهیدرات کم و چربی بالا باشد.

۲۷۵- به ترتیب هر یک از عبارات‌های «اکرم دانش‌آموزی ممتاز است»، «ستاره دوست دارد روان‌شناس شود» و «روحیهٔ سهیل ضعیف شده است»

بیانگر کدام مفاهیم زیر است؟

- (۱) خود واقعی - خود آرمانی - خود واقعی (۲) خود آرمانی - خود واقعی - خود واقعی
(۳) خود آرمانی - خود آرمانی - خود آرمانی (۴) خود واقعی - خود واقعی - خود آرمانی

۲۷۶- اگر پژوهشگری بخواهد در مورد کمال‌گرایی مادران پژوهش کند، هدف دوم او در کدام گزینه ذکر شده است؟

- (۱) ویژگی‌های مادران کمال‌گرا مانند سخت‌گیری، عدم انعطاف‌پذیری و غیره را یادداشت می‌کند.
(۲) بیان می‌کند که رفتارهای کمال‌گرانهٔ منفی مادران، باعث بروز کودکان افسرده می‌شود.
(۳) سعی می‌کند به شناسایی علل بروز کمال‌گرایی در مادران بپردازد.
(۴) با استفاده از کلاس‌های آموزشی و مشاوره، رفتار کمال‌گرایی مادران را تحت اختیار خود قرار می‌دهد.

۲۷۷- فردی که هر چقدر کار کند، درآمد بالایی کسب نمی‌کند و در نتیجه دست از کار می‌کشد، به کدام حالت زیر دچار شده است؟

- (۱) تعارض (۲) ناکامی (۳) فشار روانی (۴) درماندگی آموخته‌شده

۲۷۸- به ترتیب عبارت‌های «هما بعد از ساعت‌ها تلاش برای حل مسئله دشوار ریاضی تصمیم می‌گیرد برای چند روز حل آن را کنار بگذارد و بعداً دوباره شروع کند» و «امید براساس احتیاج کارمندانش به استراحت، به همه آن‌ها به عنوان پاداش دو روز مرخصی می‌دهد»، بیانگر کدام مفاهیم زیر هستند؟

(۱) انتقال - روش اکتشافی حل مسئله

(۲) اثر نهفتگی - روش تحلیلی حل مسئله

(۳) انتقال - روش تحلیلی حل مسئله

(۴) اثر نهفتگی - روش اکتشافی حل مسئله

۲۷۹- به ترتیب این موضوع که علاقه داریم شکل را به همین ترتیب ادامه دهیم و خطوط را به صورت

یک خط دوتایی و سه خط یکی گزارش کنیم، بیانگر کدام قوانین گشتالت هستند؟

(۱) تکمیل - مجاورت

(۲) تکمیل - مشابهت

(۳) استمرار - مجاورت

(۴) استمرار - مشابهت

۲۸۰- در مورد تصمیم‌گیری، در چه صورت اقدام‌های بعدی شفاف‌تر خواهد بود؟

(۱) در صورتی که از سبک تصمیم‌گیری منطقی استفاده کنیم.

(۲) در صورتی که از روش‌های میان‌بر تصمیم‌گیری استفاده کنیم.

(۳) در صورتی که موضوع تصمیم‌گیری دقیق باشد.

(۴) در صورتی که موقعیت‌های پرخطر را بشناسیم.

سایت کنکور

Konkur.in

نظرسنجی وبسایت گاج مارکت

دانش آموز گرامی؛

لطفاً بعد از پایان آزمون به سوالات ۱ تا ۵ در قسمت نظرسنجی با دقت پاسخ دهید.

۱- تا چه اندازه با فروشگاه اینترنتی گاج مارکت آشنا هستید؟

(۱) نمی‌شناسم (۲) تا حدودی آشنایی دارم

(۳) عضو سایت هستم و خرید انجام نداده‌ام (۴) عضو سایت هستم و خرید انجام داده‌ام

۲- تنوع و کیفیت محصولات و کالاهای فروشگاه اینترنتی گاج مارکت را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

(۱) کم و بدون کیفیت (۲) زیاد و بدون کیفیت (۳) کم و باکیفیت (۴) زیاد و باکیفیت

۳- پشتیبانی و خدمت مشتریان فروشگاه اینترنتی گاج مارکت را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

(۱) خیلی خوب (۲) خوب (۳) متوسط (۴) ضعیف

۴- در مقایسه با سایر رقبا ما را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

(۱) خیلی خوب (۲) خوب (۳) متوسط (۴) ضعیف

۵- عملکرد کلی فروشگاه اینترنتی گاج مارکت از نظر شما چگونه است؟

(۱) خیلی خوب (۲) خوب (۳) متوسط (۴) ضعیف

آزمون‌های سراسری گاج

گزینه دروس را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

پاسخ‌های تشریحی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۲۸۰	مدت پاسخگویی: ۲۴۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸ دقیقه
۲	زبان عربی (عمومی)	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰ دقیقه
۳	دین و زندگی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷ دقیقه
۴	زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۵	ریاضی و آمار	۲۰	۱۰۱	۱۲۰	۲۵ دقیقه
۶	اقتصاد	۱۵	۱۲۱	۱۳۵	۱۰ دقیقه
۷	علوم و فنون ادبی	۳۰	۱۳۶	۱۶۵	۳۰ دقیقه
۸	زبان عربی (اختصاصی)	۲۰	۱۶۶	۱۸۵	۲۰ دقیقه
۹	تاریخ	۱۵	۱۸۶	۲۰۰	۲۵ دقیقه
۱۰	جغرافیا	۱۵	۲۰۱	۲۱۵	۲۵ دقیقه
۱۱	جامعه‌شناسی	۲۰	۲۱۶	۲۳۵	۱۵ دقیقه
۱۲	فلسفه و منطق	۲۵	۲۳۶	۲۶۰	۲۵ دقیقه
۱۳	روان‌شناسی	۲۰	۲۶۱	۲۸۰	۱۵ دقیقه

آزمون‌های سراسر گاج

دروس	طراحان	ویراستاران علمی
فارسی	امیرنجات شجاعی - مهدی نظری	اسماعیل محمدزاده مسیح گرچی - مریم نوری نیا
زبان عربی	روح‌اله اصغری	شاهو مرادیان - پریسا فیلو سید مهدی میرفتحی - علیرضا شفیعی
دین و زندگی	مرنضی محسنی کبیر	بهاره سلیمی - عطیه خادمی
زبان انگلیسی	امید یعقوبی فرد حسین طیبی	حسین طیبی - مریم پارسائیان
ریاضیات	محمد یگانه	مریم ولی عابدینی - ندا فرهنگتی مینا نظری
اقتصاد	سید امیرحسین میراسکندری	مریم پارسائیان فاطمه ساریخانی - مریم میرقاسمی
زبان عربی (اختصاصی)	بهروز حیدریکی معصومه عشیری	شاهو مرادیان - پریسا فیلو سید مهدی میرفتحی - علیرضا شفیعی
تاریخ	محمداسماعیل سلمان پور	سیده مریم میرقاسمی - فاطمه ساریخانی مریم پارسائیان - لیلا عباسی
جغرافیا	محسن مصلاهی	مریم پارسائیان - سیده مریم میرقاسمی فاطمه ساریخانی - لیلا عباسی
جامعه‌شناسی	مینا تاجیک	مریم پارسائیان - رقیه بژند سیده مریم میرقاسمی - لیلا عباسی
فلسفه	حیدر جلالی	مریم پارسائیان - رقیه بژند
منطق	ابراهیم امینی	
روان‌شناسی	نگار کاغذگران	مریم پارسائیان - سیده مریم میرقاسمی فاطمه ساریخانی - لیلا عباسی

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعتی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: مریم جمشیدی عینی - مینا نظری

بازبینی دفترچه: بهاره سلیمی - عطیه خادمی

ویراستاران فنی: سائز فلاحی - مروارید شاه‌حسینی - مریم پارسائیان - زهرا رجبی

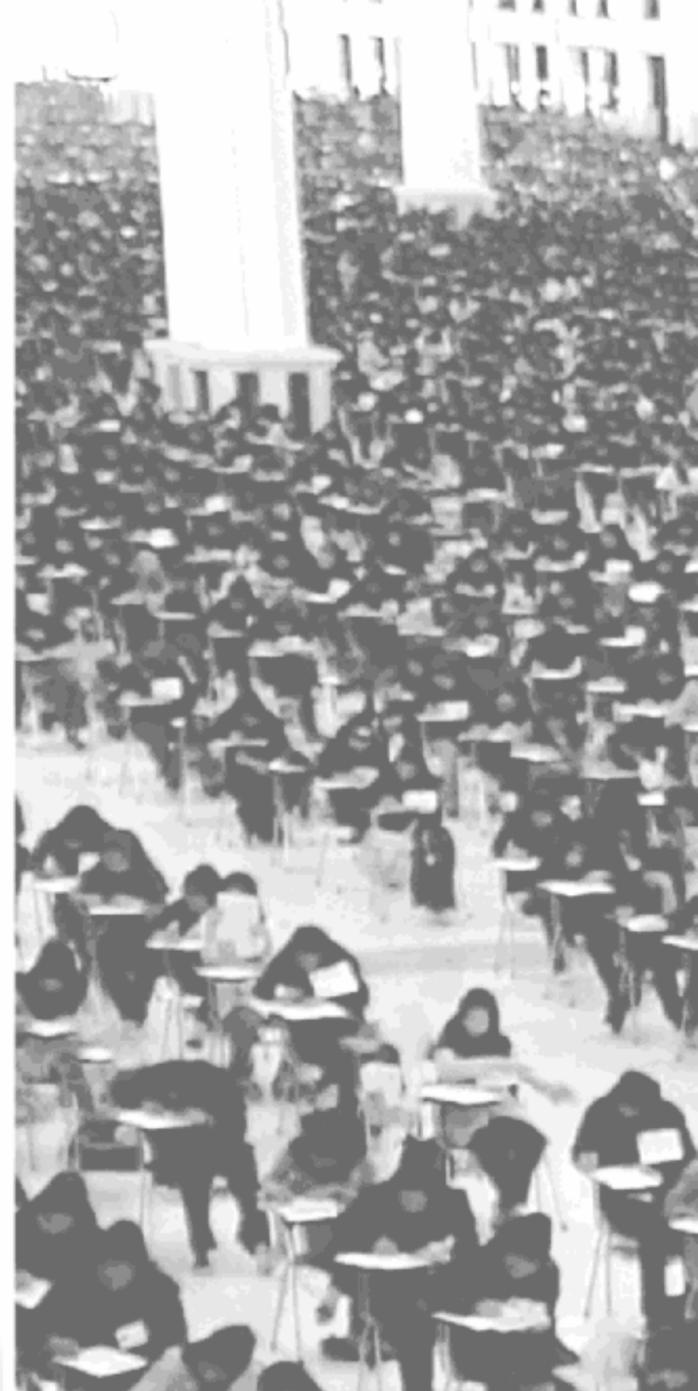
سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

صفحه‌آرا: فرهاد عبدی

طراح شکل: فاطمه میناسروش

حروف‌نگاران: پگاه روزبهانی - زهرا نظری‌زاد - مهتاز السادات کاظمی - ربابه الصافی - مینا عباسی
فرزانه فتاحی

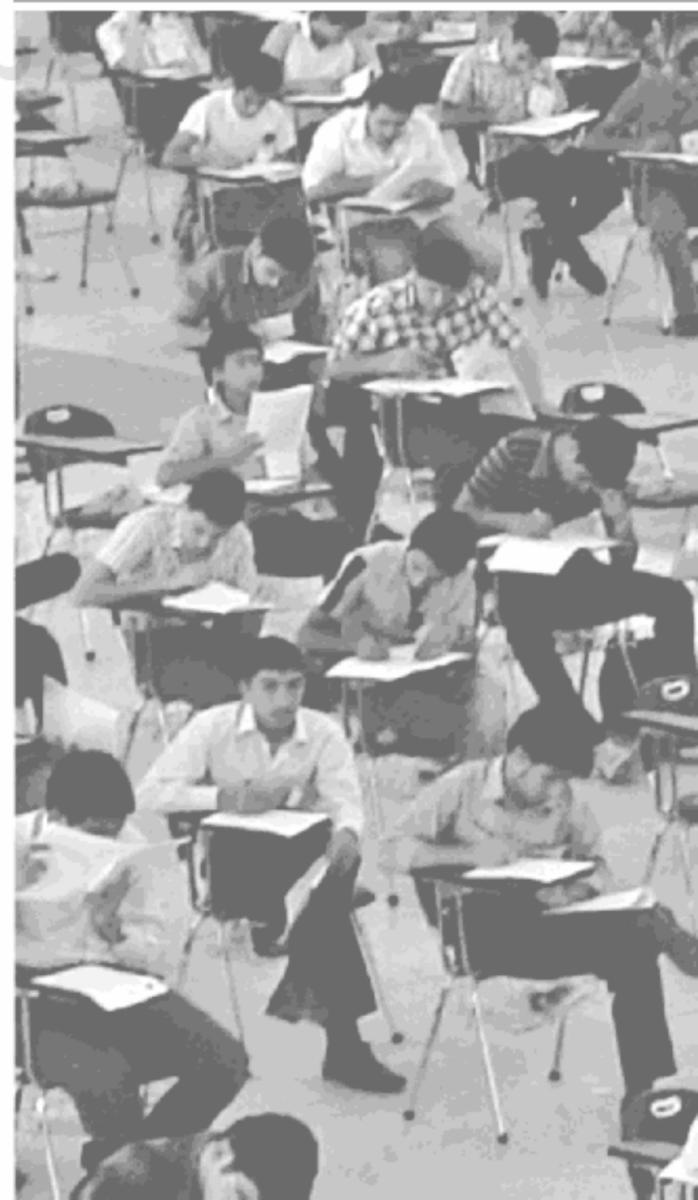
امور چاپ: علی مزرعتی

فروشگاه مرکزی گاج: تهران - خیابان انقلاب
نش بازارچه کتاب

اطلاع‌رسانی و ثبت نام: ۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی: www.gaj.ir

به نام خدا

حقوق دانش‌آموزان در آزمون‌های سراسری گاج

داوطلب گرامی؛ با سلام در اینجا شما را با بخشی از حقوق خود در آزمون‌های سراسری گاج آشنا می‌نمایم:

۱- اطلاعات شناسنامه‌ای و آموزشی شما مانند نام، نام خانوادگی، جنسیت و گروه آزمایشی بایستی به صورت صحیح در بالای پاسخ‌برگ درج شده باشد.

۲- آزمون‌های سراسری گاج باید راس ساعت اعلام شده در دفترچه، شروع و خاتمه یابد.

۳- محل برگزاری آزمون باید از لحاظ سرمایش و گرمایش، نور کافی، نظافت و سایر موارد در حد مطلوب و استاندارد باشد.

۴- سؤالات آزمون‌های سراسری گاج بایستی نزدیک‌ترین سؤالات به کنکور سراسری باشد و عاری از هرگونه اشکال علمی و تایپی باشد.

۵- در هنگام برگزاری آزمون باید تغذیه رایگان دریافت نمایید.

۶- بعد از هر آزمون و به هنگام خروج از جلسه آزمون بایستی پاسخ‌نامه‌ی تشریحی هر آزمون را دریافت نمایید.

۷- کارنامه‌ی هر آزمون بایستی در همان روز آزمون به روش‌های ذیل تحویل شما گردد:

• مراجعه به سایت گاج به نشانی www.gaj.ir

• مراجعه به نمایندگی.

۸- خدمات مشاوره‌ی رایگانی که در طی ۱ مرحله آزمون (ویژه داوطلبان آزاد) ارائه می‌گردد شامل:

• برگزاری جلسه مشاوره حضوری به صورت انفرادی حداقل یکبار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.

• تماس تلفنی حداقل ۲ بار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.

• تماس تلفنی با اولیا حداقل یکبار در هر فاز [آزمون‌های سراسری گاج در چهار فاز تابستانه، ترم اول، ترم دوم و جامع برگزار می‌گردد].

• بررسی کارنامه آزمون توسط رابط تحصیلی در هر آزمون.

چنانچه در هر یک از موارد فوق کمبود و یا نقصی مشاهده نمودید لطفاً بلافاصله با تلفن ۶۴۲-۲۱ + تماس حاصل نموده و مراتب را اطلاع دهید.

در گاج، بهترین صدا،

صدای دانش‌آموز است.

فارسی

۱ ۴ معنی درست سایر واژه‌ها:

الف) «غرفه» اتاق‌های کوچک را گویند.

ب) «بن» درختی خودرو و وحشی است نه پرورشی.

ج و د) معنی دو واژه را عوض کرده و جای هم آورده‌یم.

۲ ۴ معنی درست واژه‌ها: عنود: دشمن (مفرد است). / بدسگال:

بداندیش، بدخواه / تکیده: لاغر و باریک‌تدام

۳ ۴ معنی درست واژه: آوری: بی‌گمان، بی‌تردید، به‌طور قطع

۴ ۴ املاي درست واژه: خوار: دهن (خار: بیخ کوچک)

۵ ۲ بررسی غلط‌املاي در ابیات:

الف) غزا: جنگ (قضا: سرنوشت)

ب) حلال: جایز (هلال: ماه نو)

ج) غالب: چیره (قالب: ریخت)

د) برگزاردن: سپری کردن، گذراندن (برگزار کردن: اجرا کردن)

۶ ۳ املاي درست واژه: بذله

۷ ۱ با توجه به بیت دوم، عطار نیشابوری این شعر را درباره‌ی کتاب

معروفش «تذکرة الاولیا» سروده است.

۸ ۱ بررسی آرایه‌ها:

تناسب: سیم (پول نقره / درهم)، نقد (پول)، بازار / مژه، اشک

ایهام: قلب (دل / قلبی)

تشبیه: سیم قلب (در یک معنی ایهامی) / نقد اشک (اضافه تشبیهی)

واج‌آرایی: تکرار صامت «ر»

۹ ۱ «مردم» حداقل دو معنی دارد: ۱- ملت ۲- مردمک چشم

در این بیت به معنی «ملت» به کار رفته است؛ اما در معنی دیگر یعنی

«مردمک چشم» یا «چشم و نظر» تناسب دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) لله الحمد آیه و حدیث نیست که بتوانیم تضمین بگیریم.

۳) آرایه تضاد (صبح و شب / شب و سحر) را نباید با تناقض اشتباه کنیم.

۴) الف) تشخیص نداریم. ب) تک‌کلمه‌ای هم نداریم که محاز باشد و بتوانیم

آن را به تشبیه درآوریم.

۱۰ ۳ بررسی آرایه‌ها:

تشبیه: خنده به شکر / مجاز: حرف مجاز از سخن / تضاد: نلخ = شیرین /

تلمیح: —

۱۱ ۴ بررسی آرایه‌ها:

اسلوب معادله (بیت «الف»): چو می‌انگور شد، از زندان خم بیرون آید

[همان‌طور که] آن که عاقل است مجنون می‌شود.

مجاز (بیت «ب»): آفاق مجاز از جهان

استعاره (بیت «ج»): جان بخشی به آفتاب

تشبیه (بیت «د»): مهر خاموشی - بخیة انجم

ایهام تناسب (بیت «و»): میان: ۱- میانه (معنی درست) ۲- کمر (معنی

نادرست / متناسب با کمر)

حس‌آمیزی (بیت «ه»): معنی نازک

۱۲ ۱ خاکساران: بدل

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) دست بیداد فلک (مضاف‌الیه مضاف‌الیه) / زمین سینة ما (مضاف‌الیه مضاف‌الیه)

۳) بیت اول: فتنه‌ای که قامت رعای او بالا گرفت دست بیداد فلک را زود کوفت می‌کند

بیت دوم: ندانم [که] کوه غم در کدامین ساعت سنگین در زمین سینة ما

خاکساران جا گرفت

۴) فتنه دست بیداد فلک را کوفت می‌کند

نهار مفعول مسند فاعل:

۱۳ ۴ نکته: به تعداد فعل (چه بارز باشد چه محذوف) جمله داریم.

بررسی گزینه‌ها:

۱) گوئیم، خدا را [گوئیم]، ندهد [۳ فعل]

۲) گویند، هست، نیست [۳ فعل]

۳) ریزد، نرسد، رسد [۳ فعل]

۴) نیست، مکن [۲ فعل]

۱۴ ۳ ترکیب‌های اضافی: سرو ... من - درم - نگار ... من - چشمش

- دل ... من [۵ ترکیب]

وابسته‌های پیشین: هزار - هر - هزار (۳ وابسته پیشین)

۱۵ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) بهتر: فید

۳) غم: نهاد

۴) جامه: نهاد

۱۶ ۴ سروستان را کمند وحدت: کمند وحدت سروستان (هر دو

مضاف‌الیه مضاف‌الیه)

۱۷ ۳ مفهوم گزینه (۳): اغراق در گریستن

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: ارزشمندی مناعت طبع و عزت نفس

۱۸ ۳ مفهوم گزینه (۳): دگرگونی ارزش‌ها / غلبه بدی بر خوبی

مفهوم مشترک ابیات سؤال و سایر گزینه‌ها: نکوهش و نفی تقلید

۱۹ ۳ مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه (۳): ناتوانی از درک

حقایق بزرگ

مفهوم سایر گزینه‌ها:

۱) هم‌رنگ جماعت شدن / پنهان کردن ارزش‌ها و توانایی‌های مفید در جایی

که آن‌ها را درک نمی‌کنند.

۲) قدرتمندی و گزندناپذیری عشق / ناامیدی

۴) ناامیدی از وصل / خودکم‌بینی عاشق

زبان عربی (عمومی)

■ مناسب‌ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا تعریب مشخص کن (۳۵ - ۲۶):

۲۶ ۳ ترجمه کلمات مهم: أ: آیا / تَأْمُرُونَ: امر می‌کنید / النَّاسُ: مردم را /

يَايُرُّ: به نیکی / تَنْسُونَ: فراموش می‌کنید / أَنْفُسَكُمْ: خودتان را

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «تَأْمُرُونَ: امر می‌کنید، دستور می‌دهید» نه «دعوت می‌کنید»!

(۲) «تَنْسُونَ» مضارع است، نه ماضی!

(۴) «و» واو حالیه نیست و نباید به صورت «حال آن‌که، در حالی‌که» ترجمه شود، خود را (-) خودتان را

۲۷ ۴ ترجمه کلمات مهم: نُزَى: می‌بینیم / أَنْ السِّيَاحِ: که گردشگران /

مِنْ جَمِيعِ بُلْدَانِ الْعَالَمِ: از همه کشورهای جهان / قَدْ أَقْبَلُوا: روی آورده‌اند /

عَلَى السَّفَرِ إِلَى بِلَادِنَا: به مسافرت به کشورمان / لَاحْتَوَاتِهَا: برای دربرداشتن /

غَلَى مَعَالِمَ أْتَرِيَّةَ: آثاری باستانی

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «السِّيَاحِ» نباید به صورت مفعول ترجمه شود؛ چون نقش دیگری دارد، «قَدْ أَقْبَلُوا: روی آورده‌اند» ترجمه نشده است.

(۲) «السِّيَاحِ» معرفه است و نباید به صورت مفعول ترجمه شود، «احتواء» ترجمه نشده است.

(۳) «السِّيَاحِ» معرفه است، نه تکره، «احتواء: در برداشتن» ترجمه نشده است.

۲۸ ۴ به سه بخش مهم در این عبارت اشاره می‌کنیم:

(۱) «كِبْرَتْ خِيَانَةٍ» فقط به یکی از این دو شکل ترجمه می‌شود:

۱- از نظر خیانت بزرگ است.

۲- خیانت بزرگی است (ترجمه بهتر). [رد سایر گزینه‌ها]

(۲) «أَنْ: که، این‌که» نه «اگر» (اگر = إِنْ)، «سَرَه»: رازش [رد گزینه‌های (۱) و (۲)]

(۳) «و» در «وَأَنْتَ لَا تُضْمِرُهُ» واو حالیه است؛ در حالی‌که، حال آن‌که [رد گزینه‌های (۱) و (۲)]

۲۹ ۴ ترجمه کلمات مهم: لِلدَّلَاقِينِ سِلَاحٌ: دلفین‌ها سلاحی دارند /

أَمَامَ: در برابر / وَهُوَ أَنْوَفِيهَا: و آن بینی‌های آن‌هاست / هَاجَمَهَا سَمَكٌ قِرَشٌ:

یک کوسه‌ماهی به آن‌ها حمله کند

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «مواجهه» ترجمه نادرستی از «أَمَامَ» است، ضمیر «ها» ترجمه نشده است.

(۲) ساختار «لِلدَّلَاقِينِ سِلَاحٌ» درست ترجمه نشده است، عدم ترجمه «هو».

(۳) «برای ... است» ترجمه دقیقی نیست، «سَمَكٌ» فاعل «هَاجَمَ» است نه مفعول! عدم ترجمه «ها».

۳۰ ۲ چند مورد مهم در این عبارت:

(۱) «هَكَذَا = این چنین»: چنانچه وضعیت این چنین ادامه یابد ... [رد سایر گزینه‌ها]

(۲) «اسْتَمَرَّتْ» صيغة للغائبة است: ادامه یابد [نه «ادامه دهی» رد گزینه (۳)]

(۳) «سَتَشَاهِدُ» مجهول است: مشاهده خواهد شد [رد گزینه‌های (۱) و (۲)]

(۴) «مَشَاهِدَةٌ مُؤَلَّمَةٌ» که مفعول مطلق نوعی است، در گزینه (۴) نادرست ترجمه شده است.

۲۰ ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): حتمی بودن مرگ

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) پالایش وجود موجب تعالی است. / ترک خود

(۲) عاقبت و سادمانی در بی‌تعلقی و نداشتن جاه و مقام است.

(۳) بی‌تعلقی و نفی جاه و مقام، موجب کمال و عزتمندی است.

۲۱ ۴ با توجه به مضمون بیت‌ها، مرجع ضمیر ابیات سؤال و

گزینه (۴) «بلبل» است.

مرجع ضمیر در سایر گزینه‌ها:

(۱) طاووس

(۲) باز

(۳) جغد

۲۲ ۳ مفهوم گزینه (۳): شرح دشواری عشق

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: ازلی بودن عشق / پیچیده شدن عشق در اثر

گذر زمان

۲۳ ۳ مفهوم مشترک ابیات سؤال و گزینه (۳): نکوهش همراهی با

ظالمان و یاری آن‌ها

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) تغییر ناپذیری سرشت ظالمان

(۲) تغییر رفتار ظالم با مظلومان هنگام عجز

(۴) عاقبت وخیم ظلم

۲۴ ۳ مفهوم گزینه (۳): حیات‌بخشی فقر و فنای عارفانه

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: حیات‌بخشی عشق

۲۵ ۴ مفهوم مشترک ابیات سؤال و گزینه (۴): ارزشمندی انسان و

دعوت به خودشناسی

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اغراق در دلربایی یار

(۲) ضرورت ترک خود برای رسیدن به کمال

(۳) ناتوانی موجودات در درک و شناسایی خداوند

۳۶ ۲ با رفتن زمستان ..... [گزینه] درست را مشخص کن:

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) درختان پرتقال میوه‌های خوشمزه خود را می‌دهند! [نادرست است؛ رفتن زمستان؛ یعنی آمدن بهار موسم شکوفه زدن درختان پرتقال است و موسم میوه دادن براساس متن در فصل زمستان است!]
- (۲) گل‌های سفید درخت پرتقال شروع به شکوفه زدن می‌کنند! [کاملاً درست است؛ با توجه به: و أشجار البرتقال تتفتح غالباً في الربيع]
- (۳) برگ‌های درخت پرتقال پُر از غده‌های روغنی می‌شود! [نامربوط است.]
- (۴) مردم از برگ‌های درخت پرتقال و گل‌هایش استفاده می‌کنند! [در متن چنین چیزی گفته نشده است!]

۳۷ ۲ براساس متن .....

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) هنگامی که بهار فرا می‌رسد، درختان پرتقال از نو سرسبز می‌شوند! [نادرست است؛ چون اشاره شد که درخت پرتقال همیشه سبز «دائمة الخضرة» است.]
- (۲) اگر برای درخت پرتقال شرایط مناسب فراهم باشد، بیشتر زندگی خواهد کرد! [کاملاً صحیح؛ با توجه به: و قد تعيش ما يقارب مئة سنة إذا اهتم المزارعون ...]
- (۳) تولید پرتقال در مناطق سردسیر زمین امکان‌پذیر نخواهد بود! [در متن گفته درخت پرتقال معمولاً در مناطق معتدل و گرم است، و نگفته است که اصلاً و هرگز تولید آن در مناطق سرد امکان‌پذیر نیست!]
- (۴) با گذشت زمان، گل‌های درخت پرتقال سبز می‌شوند! [نادرست است؛ چون چنین چیزی اشاره نشده است. و برعکس بیان شده است که گل‌های درخت پرتقال سفیدرنگ هستند.]

۳۸ ۴ اگر درخت پرتقالی سی سال زندگی کند، .....

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) سی هزار پرتقال تولید می‌کند! [نادرست است؛ چون درخت پرتقال از سال پنجم شروع به تولید می‌کند. چهار سال رشد آن طول می‌کشد.]
- (۲) ارتفاعش به ده متر می‌رسد! [نادرست است.]
- (۳) خاکش مناسب رشد و تولید نبوده است! [نادرست است؛ چون درخت رشد و تولید داشته است.]
- (۴) کشاورز بیست و شش هزار پرتقال به دست می‌آورد! [کاملاً درست است؛ چون چهار سال اول باروری ندارد و از سال پنجم تولید پرتقالش شروع می‌شود!]

۳۹ ۱ [گزینه] اشتباه را مشخص کن:

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) برزیل اولین کشوری به شمار می‌آید که در آن کشت پرتقال شروع شد! [نادرست است. دقت کنید در متن گفته است، برزیل در تولید پرتقال در دنیا اول است ولی منشأ و اصل آن کشورهای هند و چین بوده‌اند!]
- (۲) پرتقال به عنوان دارویی برای درمان بیماری‌ها یا پیشگیری از آن‌ها استفاده می‌شود! [نادرست است؛ در متن اشاره‌ای به این موضوع نشده است.]
- (۳) هرگاه از کنار درخت پرتقالی بگذریم، بوهای خوشی را که از آن فرستاده می‌شود، استتمام خواهیم کرد! [نادرست است؛ در متن اشاره‌ای به این موضوع نشده است.]
- (۴) تعداد گل‌های درخت پرتقال بسیار بیشتر از میوه‌های آن است!

۳۱ ۴ ترجمه کلمات مهم: لا يُترك: نباید ترک شود / بسبب زلّة أو

عیب فیه: به خاطر یک لغزش یا عیبی که در اوست / لائنة: زیرا / لا یوجد أحدٌ کاملٌ إلاّ الله: به جز خدا شخص کاملی وجود ندارد

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «هبج» اضافی است، و (← یا) «فیه» ترجمه نشده است، «لا یوجد: وجود ندارد» نه «نیست».
- (۲) «گمراهی = ضلالة»، قسمت دوم اسلوب استثناء است و نمی‌توانیم به صورت حصر ترجمه کنیم.
- (۳) «صدیق» نکره است: دوستی، «فیه = در اوست»!

۳۲ ۳ سه مورد مهم در این سؤال:

- (۱) «لن تُدرک» باید به صورت مستقبل منفی ترجمه شود: درک نخواهند کرد [رد گزینه‌های (۱) و (۲)]
- (۲) «التي: که» [رد گزینه‌های (۱) و (۴)]
- (۳) «عجائب مخلوقاته = شگفتی‌های آفریده‌های او» نه «آفریده‌های شگفت‌انگیز» [رد گزینه (۴)]

۳۳ ۱ «أقویاء» جمع مکسر «قوی» است و نباید به صورت اسم

تفضیل ترجمه شود: قوی (قدرتمند) می‌شویم!

۳۴ ۲ دقت کنید «طالبات الصف الثالث» یعنی «سه دانش‌آموز

کلاس!» «الثلاث» عدد اصلی است [کلاس سوم = الصف الثالث]

۳۵ ۱ «نمی‌دانی» مضارع منفی است و «لم تعلمی» نادرست است

[رد گزینه (۴)]. «پاداش نیکوکاران = أجر المحسنين، أجر المحسنات» [رد گزینه (۲)]. «تباه نمی‌سازد» مضارع منفی است [رد گزینه (۳)].

■ متن زیر را با دقت بخوان سپس متناسب با آن به سوالات زیر پاسخ بده (۴۲ - ۳۶):

درخت پرتقال درخت دائماً سبزی است که گاهی ارتفاع آن به ده متر می‌رسد و غالباً در مناطق معتدل گرم رشد می‌کند و اگر کشاورز به خاک و شرایط آن بسیار توجه بورزد، ممکن است حدود صد سال [هم] زندگی کند. برزیل اولین کشور در تولید پرتقال در دنیا به شمار می‌آید و به دنبال آن ایالات متحده آمریکا است. و اصل و منشأ گیاه به هند و چین برمی‌گردد که در آن‌ها پرتقال سرور میوه‌ها و داروها به شمار می‌رفته است! درخت پرتقال پس از چهار سال از کاشت آن شروع به تولید می‌کند و هر یک درخت سالانه حدود هزار پرتقال می‌دهد و عمر مولد آن از شصت سال نمی‌گذرد. و علاوه بر میوه پرتقال که درخت آن را در فصل زمستان می‌اندازد، انسان از برگ‌ها و گل‌های سفید آن در چندین زمینه از جمله ساخت عطرها استفاده می‌کند.

و سطوح میوه و برگ‌ها پُر است از غده‌هایی روغنی که به پرتقال بویی خاص می‌دهد. و درختان پرتقال غالباً (بیشتر اوقات) در بهار شکوفه می‌دهند و علی‌رغم این‌که تعداد زیادی از گل‌ها را تولید می‌کنند، با این وجود تنها درصد کوچکی از این گل‌ها به میوه‌هایی رسیده تبدیل می‌شوند!

دین و زندگی

۵۱ | ۱ بعد روحانی است که فضیلت‌ها و رذیلت‌های اخلاقی را کسب

می‌کند (تغییرپذیری) و اگر به رذیلت‌ها تن داد، تا اعماق جهنم سقوط می‌کند.

۵۲ | ۳ خداوند در آیه «لا تُدرِکُ الأبصارُ: چشم‌ها او را در نمی‌یابند»،

از ناتوانی چشم‌ها در دیدن خدا خبر می‌دهد که در بیت «به بینندگان
آفریننده را / نبینی، مرجان دو بیننده را» نیز به همین معنا تأکید شده است.

۵۳ | ۲ باید دقت کنیم حدیث شریف «عَلَى مَعَ الْحَقِّ وَ الْحَقُّ مَعَ

عَلِيٍّ» با آیه سوم سوره عصر که می‌فرماید «لَا الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ
تَوَاصَوْا بِالْحَقِّ...» ارتباط دارد زیرا در این آیه سفارش به حق یعنی سفارش به
ولایت علی‌بن ابی طالب (ع) شده است و هم‌چنین حدیث شریف «عَلَى مَعَ
الْقُرْآنِ وَ الْقُرْآنُ مَعَ عَلِيٍّ» مؤید همراهی قرآن و اهل بیت است و لذا با حدیث
ثقلین: «أَنِّي تَارِكُ فِيكُمْ اثْنَيْنِ كِتَابِ اللَّهِ وَ عِترتي...» مرتبط است.

۵۴ | ۱ توحید به معنای اعتقاد به خدای بگانه است، یعنی خدا

بی‌همناست و شریکی ندارد و این بیانگر اصل و حقیقت توحید است.

جمله «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» فقط یک شعار نیست بلکه پایبندی (التزام) به آن، همه
زندگی فرد مسلمان را در رابطه با خدا، خویشستن، خانواده، اجتماع و دیگر
مخلوقات تغییر می‌دهد.

۵۵ | ۳ دقت در آیات مربوط به آفرینش انسان نشان می‌دهد که انسان

دارای دو بعد جسمانی و روحانی است.

انسان دیگر ترسی از مرگ ندارد و همواره آماده فداکاری در راه خداست.
خداپرستان حقیقی گرچه در دنیا زندگی می‌کنند و زیبا هم زندگی می‌کنند اما
به آن دل نمی‌سپزند از این رو، مرگ را ناگوار نمی‌دانند.

۵۶ | ۳ امام رضا (ع) می‌فرماید: «گناهان کوچک راه‌هایی برای گناهان

بزرگ‌اند و کسی که در [گناهان] اندک از خدا نترسد، در [گناهان] بسیار نیز
نخواهد ترسید.»

۵۷ | ۳ - به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و

عدم توسعه کتابت، تعلیمات انبیا به تدریج فراموش (نسیان) می‌شد یا به
گونه‌ای تغییر می‌یافت که با اصل آن متفاوت می‌شد (صحیح بودن بخش
اول همه گزینه‌ها)

- لازمه ماندگاری یک پیام، تبلیغ دائمی و مستمر آن است که از علل تجدید
نبوت یا فرستادن پیامبران متعدد است.

- حدیث شریف نبوی «لَا ضَرَرَ وَ لَا ضِرَارَ فِي الْإِسْلَامِ: اسلام با ضرر دیدن و ضرر
رساندن مخالف است» مؤید وجود فوائتین تنظیم‌کننده است که مربوط به
«بویابی و روزآمد بودن دین اسلام» از عوامل ختم نبوت است.

۵۸ | ۱ آفرینش مؤید خالقیت خداوند است و از دلایل امکان معاد و

مؤید آفرینش نخستین انسان است.

■ گزینه درست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۴۲ - ۴۰):

۴۰ | ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «تَعَدُّ» للغایبة است، نه للمخاطب!

(۲) مجهول است و نائب فاعل دارد.

(۴) این فعل ثلاثی مجرّد است: عَدَّ، يَعُدُّ، عَدُّ (به شمار آوردن)!

۴۱ | ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) «تَتَحَوَّلُ» در باب تفعّل است و مصدر آن «تَحَوَّلَ» است.

(۳) «تَتَحَوَّلُ»: تبدیل می‌شود» لازم است، نه متعدی!

(۴) معلوم است نه مجهول و فاعل دارد.

۴۲ | ۱ «بالغاً» صفت است، نه مفعول مطلق! «اهتماماً» مفعول مطلق

نوعی است. [رد گزینه‌های (۳) و (۴)]. هم‌چنین معرب است و نه مبني [رد
گزینه (۲)].

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سوالات زیر مشخص کن (۵۰ - ۴۳):

۴۳ | ۴ «يُحَاوِلُ» درست است: فاعل، بُفَاعِلٌ، مُفَاعَلَةٌ.

۴۴ | ۲ در گزینه (۲) «لَا أَضِدُّقُ»: باور نمی‌کنم» درست است، نه «لا

أَتَضِدُّقُ: صدقه نمی‌دهم»، ترجمه: باور نمی‌کنم که دلفینی زندگی انسانی را در
دریا نجات داده باشد. در سایر گزینه‌ها «تُرَشِدُ: راهنمایی می‌کند»، «ذَاكِرَةٌ:
حافظه» و «ضِعْفِي: دو برابر» درست است.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۱) گاهی حیوانات انسان را به خواص گیاهان راهنمایی می‌کنند!

(۳) خوردن گردو حافظه انسان را بسیار تقویت می‌کند!

(۴) بولی را به من قرض دادی و الآن دو برابر آن را از من می‌خواهی!؟

۴۵ | ۳ در گزینه (۳) «دا»: بیماری» و «دواء»: متضادند.

۴۶ | ۴ مفرد «أعداء»، عدوّ است.

۴۷ | ۴ در گزینه (۴) واضح است که جمله اسمیه‌ای وجود ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «الْجَمِيعُ مُسْتَعِدُونَ» جمله اسمیه است.

(۲) «له الحِكْمَةُ» جمله وصفیه است و از نوع جمله اسمیه؛ متشکل از خبر
مقدم و مبنی مؤخر.

(۳) «نَظَرٌ» مصدر است، نه فعل و بنابراین جمله اسمیه داریم.

۴۸ | ۳ در گزینه (۳) «لَا تُسَاعِدُونِي: مرا کمک نکنید = لا + تُسَاعِدُوا

+ نون وقایه + ی» لای ناهیه است. در گزینه (۱) چون آخر فعل تغییر نکرده
است، لای نفی است. در گزینه‌های (۲) و (۴) هم «لا» از نوع نافی است.

۴۹ | ۳ اسم افعال ناقصه مرفوع است: لَيْسَ أَحْوَايَ ...

۵۰ | ۴ در گزینه (۴) جمله «إِنِّي عَمِلْتُ ...» جمله وصفیه است برای

اسم نكرة «نصيحة»: ترجمه: به تو نصیحتی را تقدیم می‌کنم که اگر به آن
عمل کنی، پیروز می‌شوی!

۶۵ ۲ - یک در مخصوص پیامبران و صدیقان و یک در مخصوص شهیدان است.

- بهشتیان بالاترین نعمت بهشت، یعنی رسیدن به مقام خشنودی خدا (رضوان الهی) را برای خود می‌یابند و از این رستگاری بزرگ مسرورند.

- در آیات سوره معارج می‌خوانیم: «وَأَن هَا كِه اَمَانَتَهَا وَ عَهْدِ خُود رَا رَعَايَتِ مِی كُنند وَ أَن هَا كِه بِه رَاسَتِی اَدَای شَهَادَتِ كُنند وَ أَن هَا كِه بَر نَمَازِ مَوَاطِبَتِ دَارند، أَنَانِ دَر بَاغِهَایِ بَهشتِی گَرَامِی دَاشْتَه مِی شُوند (تَكْرِیم مِی شُوند)»

۶۶ ۴ زندگی دینی تنها سیوه مطمئن و قابل اعتمادی است که پیش

روی هر انسان خردمند و عاقبت‌اندیش قرار دارد، هر کس که نگران عاقبت کار خود است به روشنی درمی‌یابد که تکیه بر خداوند و اعتماد به دستورات او هر گونه نگرانی نسبت به آینده را از بین می‌برد، در غیر این صورت آینده‌ای غیرقابل اعتماد در انتظار اوست. خداوند در سوره توبه با هشدار دادن به این مطلب می‌فرماید: «أَقْمِنِ اَسْسِ بِنِیَانِهِ عَلَی تَقْوَى مِنَ اللّٰهِ وَ رِضْوَانِ خَیْرٍ اَم مِّنْ اَسْسِ بِنِیَانِهِ عَلَی شَفَا جُرْفٍ هَارٍ فَانْهَارَ بِهٖ فِی نَارٍ جَهَنَّمَ وَ اللّٰهُ لَا یَهْدِی الْقَوْمَ الضَّالِّیْمِینَ: اَبَا اَن كَس كِه بَنیاد [كار] خُود رَا بَر پَایهٔ تَقْوایِ الهی وَ خَشْنُودِی خُدا نَهاده، بَیْتَرِ اسْتِ یَا كَسِی كِه بَنایِ خُودِ رَا بَر لَبهٔ پَرْتِگَاهیِ دَر حَالِ سَقُوطِ سَاخْتَه وَ بَا اَن دَر آتَشِ دُوزَخِ فَرُو مِی اَفند وَ خُداوند گَرُوه سَنَمكارانِ رَا هِدَايَتِ نَمِی كُنَد.»

۶۷ ۴ امامان در مجاهدت خود در راستای ولایت ظاهری از اصولی کلی

تبعیت می‌کردند و همواره خود را به عنوان جانشین بر حق پیامبر اکرم (ص) معرفی می‌کردند به گونه‌ای که مردم بدانند تنها آن‌ها جانشینان رسول خدا و امامان بر حق جامعه‌اند.

۶۸ ۴ بررسی عبارت‌ها:

الف) عوامل مؤثر در از بین رفتن تردیدها: ۱- شناخت جایگاه امام در پیشگاه الهی ۲- آشنایی با شیوه حکومت‌داری ایشان به هنگام ظهور ۳- آشنایی با صفات و ویژگی‌های ایشان

ب) در حدیث نبوی می‌خوانیم: «خوشا به حالی کسی که به حضور «قائم» برسد، در حالی که پیش از قیام او نیز پیرو او باشد.» که منظور از حدیث یعنی مراجعه به عالمان دین، عمل به احکام فردی و اجتماعی دین و مقابله با طاغوت که از جمله دستورات امام زمان است.

ج) عامل پویایی شیعه در طول تاریخ: ۱- گذشته سرخ ۲- آینده سبز
د) امام علی (ع) درباره علت غیبت امام زمان (ع) می‌فرماید: «زمین از حجت خدا (امام) خالی نمی‌ماند، اما خداوند به علت ستمگری انسان‌ها و زیاده‌روی‌شان در گناه آنان را از وجود حجت در میانشان بی‌بهره می‌سازد.»

ه) مهم‌ترین ویژگی جامعه مهدوی فراهم شدن زمینه رشد و کمال است.

۶۹ ۳ با دقت در آیه شریفه: «لَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَ اَنْزَلْنَا مَعَهُمُ

الْكِتَابَ وَ الْمِزَانَ لِيُقِیْمُوا النَّاسَ بِالْقِسْطِ: بِه رَاسَتِی كِه پِیامبرانِمانِ رَا هَمراهِ بَا دَلایلِ رُوشنِ فَرستادیم وَ هَمراهِ اَنانِ كِتابِ اَسْمانیِ وَ مِیزانِ نازلِ كَرْدیم تا مردم بِه اقامهٔ عدلِ وَ دادِ بِرخیزند» درمی‌یابیم که واژه «الناس» فاعل است یعنی تا مردم نخواهد قسط و عدل در حکومت بر با نمی‌شود و این خود نشانگر مقبولیت مردم در حکومت است.

۵۹ ۳ ممکن است برای شما این سؤال پیش آید که «اگر خداوند از قبل،

سرنوشت و آینده مرا می‌داند، پس دیگر تلاش و اراده من، چه نقشی در آینده دارد؟» چنین برداشتی از علم الهی، ناشی از مقایسه کردن علم خدای متعال با علم انسان است و از لغزشگاه‌هایی است که قرآن کریم پیوسته در این باره هشدار می‌دهد.

۶۰ ۳ در بخش اول آیه، «أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ» تشویق به تفکر و علم

می‌کند که مؤید اعجاز محتوایی و تأثیرناپذیری از عناید دوران جاهلیت است و بخش دوم آیه «لَوْ كَانِ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللّٰهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلافًا كَثِیرًا» مؤید عدم تعارض و ناسازگاری است که به انسجام درونی در عین نزول تدریجی اشاره دارد.

۶۱ ۳ اولین حادثه مرحله دوم قیامت که انسان‌ها آماده دریافت پاداش

و کیفر می‌شوند، زنده شدن همه انسان‌هاست و این موضوع در عبارت قرآنی «یَوْمَ یَبْعَثُونَ» تجلی دارد چون روزی است که انسان برانگیخته می‌شود و حیات مجدد انسان‌ها آغاز می‌شود و در آن هنگام انسان‌های گناهکار به دنبال راه فرار (مفتر) می‌گردند دل‌های آنان سخت هراسان و چشم‌هایشان از ترس به زیر افکنده است.

۶۲ ۱ در خطبه‌ای که حضرت زینب (س) در شام و در برابر یزید

ایراد کرد، این‌گونه یزید را مورد خطاب قرار داد: ای یزید، آیا گمان برده‌ای، حال که جای‌جای زمین و آفاق آسمان را بر ما گرفتی و بستی و ما چه‌نان کنیزان رانده شدیم (اسارت اولیای خدا)، مایه خواری ما و موجب کرامت تو است و حکایت از عظمت جایگاه تو دارد، که این چنین باد در بینی انداخته‌ای، و برق شادی و سرور از دیدگانت می‌جهد؟ اندکی آرام گیر، مگر سخن خدای را فراموش کرده‌ای که فرمود: «أَنانِ كِه كَافِر شَدید، تَصُور نَكُنند كِه اِگر بِه اَن هَا مَهلت مِی دَهیم، (اِین مَهلت) بِه نَفَع اَن هَا اسْت ...»

۶۳ ۱ با توجه به آیه شریفه «ولایت»: «إِنَّمَا وَلِیُّكُمُ اللّٰهُ وَ رَسُولُهُ وَ

الَّذِینَ آمَنُوا الَّذِينَ یَقِیْمُونَ الصَّلَاةَ وَ یُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ هُم رَاكِعُونَ: هَمانا ولی شِما فِقط خُداوند وَ رسولِ او وَ كسانی‌اند كِه اِیمانِ آورده‌اند هَمانِ اِیمانِ آورندگانِ كِه نَمَازِ رَا بَر یَا مِی دَارند وَ دَر حَالِ رُكُوعِ زَكاتِ مِی دَهند، پِیامبرِ بَا شَنابِ دَر حَالِی كِه اِین آیهِ رَا مِی خُواند وَ مردمِ رَا از اَن اَگاهِ مِی كَرَد، بِه مَسجدِ اَمَدِ وَ پَرسیدِ چِه كَسِی دَر حَالِ رُكُوعِ صَدقهِ داده‌ است؟ فِقیری كِه اَنگِشتری دَر دَسْتِ دَاشْت، بِه حَضرتِ عَلِی (ع) كِه دَر حَالِ نَمَازِ بُوَد اَشاره كَرَد وَ كَفت: اِین مَرَدِ دَر حَالِ رُكُوعِ، اَنگِشترِ خُودِ رَا بِه مَن بَخشید. مردمِ كِه از مَحتوایِ آیهِ بَا خَبرِ شَدِه بُوَدند، تَكبیرِ كَفتند وَ رسولِ خُدا (ص) نِیز سَتایشِ وَ سِیاسِ خُداوندِ رَا بِه جَا آورد، نَزولِ اِین آیهِ دَر چَنینِ شَرایطِی وَ اَعلامِ وِلايَتِ حَضرتِ عَلِی (ع) از جَانِبِ رسولِ خُدا بَرایِ اَن بُوَد كِه مَرَدِمِ بَا چَشمِ خُودِ بَبینند وَ از زَبانِ پِیامبرِ (ص) بَشُنوند نا اَمكانِ مَخفی كَرْدنِ اَن نَباشد.

۶۴ ۳ امام خمینی (ره) خطاب به جوانان می‌نویسد: «پس ای عزیز،

از فرب‌های شیطان بترس و در حذر باش، و با خدای خود مکر و حيله مکن که ینجاه سال یا بیشتر شهوت‌رانی می‌کنم و ده مرگ با کلمه استغفار جبران گذشته می‌کنم؛ این‌ها خیال خام است. اگر در حدیثی دیدی یا شنیدی که حق تعالی بر این امت لطف فرموده و توبه آن‌ها را تا قبل از مشاهده آثار مرگ یا خود آن قبول می‌فرماید، صحیح است؛ ولی هیهات که در آن وقت توبه از انسان سر زند! مگر توبه لفظ است؟! اقدام به توبه زحمت دارد؛ ... چه بسا باشد که قبل از فکر توبه یا عملی کردن آن، اجل مهلت ندهد و انسان را با بار معصیت‌های سنگین و ظلمت بی‌پایان گناهان، از این جهان منتقل نماید.»

زبان انگلیسی

۷۶ ۳ دانشمندان همیشه این خنک بارانی را یک چاه کربن به حساب آورده‌اند. [که] کربن دی‌اکسید را از جو جذب می‌کند و به خنک کردن سیاره کمک می‌کند.

توضیح: می‌دانیم که جایگاه قید تکرار (مثل "always" در این جا) در فعل‌های دویخشی، بین قسمت اول و دوم فعل است (ردگزینه‌های (۱) و (۲)). از طرفی، صحبت از کاری است که در گذشته آغاز شده و همچنان ادامه دارد، این مفهوم با زمان حال کامل به خوبی قابل انتقال است (درستی گزینه (۳)).

۷۷ ۱ آیا می‌توانی تصور کنی چه [اتفاقی] می‌افتاد اگر همه ما همین امروز تولید کردن گازهای گلخانه‌ای را متوقف می‌کردیم و با طبیعت با احترام رفتار می‌کردیم؟

توضیح: اشاره جمله به موضوعی خیالی و ناممکن در زمان حال یا آینده است (این که همه انسان‌ها همین امروز رفتار خود را تغییر دهند) بنابراین با شرطی نوع دو مواجهیم. می‌دانیم در این نوع شرطی، در بند شرط که با "if" آغاز می‌شود از زمان گذشته ساده استفاده می‌کنیم (رد قسمت دوم گزینه‌های (۲) و (۴)). هم‌چنین در بند جواب شرط، ساختار آینده در گذشته (فعل ساده + would) را به کار می‌گیریم (درستی گزینه (۱)).

۷۸ ۲ نخستین قدم در هر نوعی از تحقیق ساختن مدل‌هاست و کامپیوترها ابزاری باارزش در این فرایند بوده‌اند.

توضیح: قبل از صفات برترین و هم‌چنین اعداد ترتیبی (مانند first در این جا) از حرف تعریف معرفه "the" استفاده می‌کنیم (رد گزینه‌های (۳) و (۴)). هم‌چنین، با دقت در مفهوم دو جمله می‌توان دریافت که جمله دوم نتیجه و معلول جمله اول نیست، بنابراین کاربرد حرف ربط "so" نمی‌تواند در جای خالی دوم درست باشد (درستی گزینه (۲)).

۷۹ ۳ وقتی او تنها ۲۱ سال داشت، به هر کشوری در جهان سفر کرده بود. او جوان‌ترین فردی است که چنین کرده است.

توضیح: صحبت از اتفاقی در گذشته است (سفر کردن) که پیش از اتفاق دیگری رخ داده (۲۱ ساله بودن). می‌دانیم که در این مواقع می‌توانیم از زمان گذشته کامل برای اشاره به موضوعی که پیش از اتفاقی دیگر رخ داده، استفاده کنیم.

دقت کنید: زمان حال ساده در گزینه (۱) برای اشاره به امری معمول و همیشگی کاربرد دارد. زمان حال کامل در گزینه (۲) به موضوعی اشاره دارد که از گذشته تاکنون رخ داده یا تأثیر آن از گذشته تاکنون باقی است. نهایتاً زمان گذشته استمراری در گزینه (۴) به موضوعی اشاره دارد که در گذشته در جریان بوده و اتفاقی دیگر در بستر آن رخ داده است.

۸۰ ۳ کارمندانی که منافع [که] شایستگی دارند را برای کار سختشان دریافت می‌کنند معمولاً طولانی‌تر با شرکت می‌مانند.

(۱) به شمار آوردن، تلقی کردن؛ رعایت کردن (۲) اشاره کردن به، نام بردن از (۳) شایستگی داشتن، نیاقت داشتن (۴) پیشنهاد دادن، ارائه دادن

۷۰ ۴ در بخشی از عهدنامه مالک‌اشنر، امام علی (ع) می‌فرماید: «با ترسو مشورت نکن که در انجام دادن کارها، روحیه تو را سست می‌کند. ... سپس برای رفع مشکلات آن‌ها (طبقات محروم) عمل کن ... ، زیرا این گروه بیش از دیگران به عدالت نیازمندند.»

۷۱ ۳ این که اراده خدا در امور عالم مؤثر است و جز او هیچ‌کس توانایی دفع خطر یا ضرر را ندارد، انسان را به کافی بودن خدا متوجه می‌سازد که منجر به توکل بر او می‌شود. این حقیقت در آیه «... إِنْ أَرَادْتَنِی اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ أَوْ أَرَادْتَنِی بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهِ قُلْ حَسْبِیَ اللَّهُ عَلَيْهِ یَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ» تصریح شده است.

۷۲ ۴ با توجه به آیه شریفه «لِّلَّذِیْنَ أَحْسَنُوا الْحُسْنٰی وَ زِیَادَةٌ وَلَا یَرْهَقُ وُجُوهُهُمُ قَتْرٌ وَلَا ذِلَّةٌ ... : برای کسانی که نیکوکاری پیشه کردند، پاداشی نیک و چیزی افزون‌تر است و بر چهره آنان غبار خواری و ذلت نمی‌نشیند.» درمی‌یابیم که یکی از راه‌های دستیابی به عزت نفس، نیکوکاری است لذا با آیه شریفه «مَنْ كَانَ یُرِیدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِیعًا: هر کس عزت می‌خواهد [بداند] که هر چه عزت است، از آن خداست» که سرچشمه همه خوبی‌ها و عزت‌ها را خداوند معرفی می‌کند، در ارتباط است.

۷۳ ۲ موارد (الف) و (ج) صحیح است. در مورد (ب) تقوا صحیح است نه ایمان و در مورد (د) عبارت صحیح این است که نمازش از سوی خدا پذیرفته نیست نه نماز و روزه‌اش.

۷۴ ۱ اگر فردی بخواهد به شیوه‌ای غیر از شیوه‌های مطرح شده از سوی دین یعنی به شیوه ناصحیح به نیاز جنسی خود پاسخ دهد، در آن صورت، لذت آنی برخاسته از گناه «وَالَّذِیْنَ كَسَبُوا السَّیِّئَاتِ ...» پس از چندی روح و روان فرد را پژمرده می‌کند و شخصیت او را می‌شکند «ترهفهم ذلّة».

۷۵ ۴ حدیث «خداوند رسیدگی به دل سوختگان و درماندگان را دوست دارد.» مؤید پیروی از خداوند است لذا با عبارت قرآنی «فَاتَّبِعُونِی: پس از من اطاعت کنید» ارتباط معنایی دارد.

برای پیشگامان اولیه پزشکی، فکر نگاه کردن به درون بدن یک فرد زنده احتمالاً مانند جادو به نظر می‌رسید. اما امروزه، برای پزشکان و دندانپزشکان متداول است که تصاویر استخوان‌ها و دندان‌های بیمارانشان را با دوربین پرتوی ایکس بگیرند. پرتوهای ایکس، امواجی نامرئی شبیه به نور یا امواج رادیویی هستند. آن‌ها می‌توانند درست همان طور که نور از میان شیشه عبور می‌کند از میان مواد نرم بگذرند. برای مثال، پرتوهای ایکس می‌توانند از میان گوشت و پوست عبور کنند. اما مواد سخت همچون استخوان و فلز پرتوهای ایکس را متوقف می‌کنند، بنابراین استخوان و فلز هم‌چون سایه‌ای در تصویر پرتوی ایکس ظاهر می‌شوند. پرتوهای ایکس کاربردهای بسیاری دارند: دانشمندان از آن‌ها استفاده می‌کنند تا درون ساختار مولکولی موادی همچون پلاستیک‌ها را بکاوند و مهندسان اسکن‌های پرتوی ایکس از هواپیماها تهیه می‌کنند تا ترک‌هایی را پیدا کنند که می‌توانند باعث شکست فنی شوند. علاوه بر این، خورشید، ستارگان و اشیای دیگر در فضا به طور طبیعی پرتوهای ایکس تولید می‌کنند.

۸۸ ۳ توضیح: ساختار مدنظر این تست را می‌توان به شکل زیر یاد گرفت:

مصدر با to + (مفعول + for) - صفت - فعل It + to be

این ساختار در واقع یکی از کاربردهای مصدر با to است که با گزینه (۳) به درستی ساخته می‌شود.

۸۹ ۱

- (۱) نامرئی، نادیدنی
(۲) نامناسب، ناشایست
(۳) ناممکن، نشدنی
(۴) بی‌طرفانه؛ خنثی

۹۰ ۴

- (۱) چنان‌چه؛ می‌ادا
(۲) تا این‌که
(۳) چنان‌که، انگار، گویی
(۴) درست همان‌طور که، درست به همان صورت که

۹۱ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در ابتدای گزینه، حرف ربط هم‌پایه‌ساز را می‌بینیم پس با جمله‌ای مرکب روبه‌رو هستیم. در این جملات، هر دو قسمت جمله به افعال مستقل نیاز دارند. در حالی‌که در این گزینه فعل "showing up" بدون افعال کمکی یک فعل مستقل و دارای زمان مشخص نمی‌سازد.
(۲) فعل ترکیبی مورد نیاز در این گزینه، "show up" (ظاهر شدن، پدیدار شدن) است که با حرف اضافه "up" ساخته می‌شود. هم‌چنین تصویر مورد اشاره در انتهای گزینه از پرتوی ایکس گرفته نشده، پس کاربرد آن به همراه حرف اضافه "of" نادرست است.
(۳) فعل "show up" (ظاهر شدن، پدیدار شدن) در این جا یک فعل لازم است، پس کاربرد آن در ساختار مجهول نادرست است.

۹۲ ۳

- (۱) کاوشگر، جست‌وجوگر
(۲) پرستار
(۳) دانشمند
(۴) برنامه‌نویس

۸۱ ۴ جکسون ترجیح می‌دهد تا با افرادی که کمتر از او باهوش هستند، وقت بگذرانند چون او در واقع در مورد توانایی‌های خودش نسبتاً احساس ناامنی می‌کند.

- (۱) جور شدن؛ جواب دادن؛ کار کردن
(۲) (در کتاب لغت و غیره) دنبال ... گشتن، پیدا کردن
(۳) دریافتن، پی بردن
(۴) وقت گذراندن؛ زندگی کردن

۸۲ ۱ پژوهشی توسط لکی و کارسون نشان داده که فراگیران زبان دوم نقص واژگان را به عنوان عامل عمده مؤثر بر کیفیت نوشتارشان می‌بینند.

- (۱) کیفیت، چگونگی
(۲) ابعاد، اندازه؛ ترازو
(۳) بیان، ابراز؛ اصطلاح، عبارت
(۴) کاراکتر، شخصیت

۸۳ ۲ رئیس به دلیل محدودیت‌های اقتصادی پیشنهاد ما را رد کرده که دپارتمان تحقیق و توسعه را گسترش دهد.

- (۱) تولید کردن؛ ایجاد کردن
(۲) گسترش دادن؛ توسعه دادن؛ ترحم دادن
(۳) خواستن، مطالبه کردن، خواستار ... شدن
(۴) جمع کردن؛ جمع شدن؛ رفتن و برداشتن

۸۴ ۲ برای کسب‌وکار ما ضروری است تا خط تولید خود را متنوع کنیم اگر می‌خواهیم طیف بزرگ‌تری از مشتریان را جذب کنیم.

- (۱) نتیجه، حاصل
(۲) تولید، ساختن؛ محصول، فرآورده
(۳) عنصر؛ [در جمع] اصول، مبادی
(۴) ابزار، وسیله

۸۵ ۱ پیش از توسعه شبکه‌های راهی و ریلی جدید، حمل‌ونقل در ساحل اورگن عمدتاً توسط آب بود.

- (۱) حمل‌ونقل، باربری
(۲) مهمان‌نوازی
(۳) سرگرمی، تفریح
(۴) همکاری

۸۶ ۴ در مطالعات روانشناختی پرسشنامه‌ها اغلب مورد استفاده قرار می‌گیرند تا به پژوهشگران اطلاعات ارزشمندی در مورد این‌که افراد چه باوری دارند، بدهد.

- (۱) مناسب، شایسته، معقول
(۲) مشابه، همسان
(۳) شناخته‌شده، معروف
(۴) باارزش، ارزشمند

۸۷ ۴ بوکسورها معمولاً از سطح به خصوصی از آسیب مغزی از بابت مشت خوردن پیاپی در سر رنج می‌برند.

- (۱) کاملاً؛ قطعاً؛ مسلماً
(۲) نسبتاً، به نسبت
(۳) به طور مؤثر، به نحو تأثیرگذاری
(۴) مکرراً، پیاپی، بارها

۹۵ ۴ از متن می‌توان نتیجه گرفت که .....

- ۱) جانوران دریایی حس شنوایی پیشرفته‌تری از انسان‌ها دارند
- ۲) برخلاف جانوران دریایی، جانوران خشکی توسط فعالیت‌های پرسروصدای انسانی اذیت نمی‌شوند
- ۳) آلودگی صوتی می‌تواند جانوران بزرگ دریایی مانند وال‌ها را خشمگین و خطرناک کند
- ۴) جانوران دریایی کوچک نیز می‌توانند امواج صوتی اطرافشان را حس کنند و به کار گیرند

۹۶ ۳ واژه "masked" (پوشاندن؛ پنهان کردن) در پاراگراف ۴ به

- بهترین نحو می‌تواند با "covered" جایگزین شود.
- ۱) نادیده گرفتن؛ توجه نکردن به؛ بی‌اعتنایی کردن به
  - ۲) اداره کردن، مدیریت کردن؛ در دست گرفتن
  - ۳) [چیز، شخص] پوشاندن، پنهان کردن؛ [مخارج] نامین کردن
  - ۴) تصور کردن، مجسم کردن

زیب امجد یک مهندس ۲۴ ساله است که در یک دکل نفتی برای شش هفته در هر نوبت کار می‌کند. دکل جایی است [که] کمپانی‌ها به صورت عمیق در زمین حفاری می‌کنند تا به دنبال نفت بگردند. امجد گفت [که] اغلب از او پرسیده می‌شود [که] در حوزه‌های نفتی چه کار می‌کند. امجد بیان داشت [که] «آن‌ها به من می‌گویند تنها مردها می‌توانند محیط حوزه [نفتی] را تاب بیاورند. اگر کنار بکشم ثابت می‌کنم حق با آن‌هاست.»

آیت رائان یک مهندس ۲۴ ساله است [که] در یک دکل نفتی دیگر در بصره کار می‌کند. او بر یک تیم نظارت می‌کند که لوله‌های حفاری بزرگ مورد استفاده برای جمع کردن اطلاعات در مورد شکل‌گیری سنگ را جمع‌آوری می‌کند. بیشتر زنانی که مهندسان نفت در عراق هستند در دفتر کار می‌کنند. این شغل‌های متداولی برای زنانی از جوامع سنتی نیست.

برنامه‌های پتروشیمی در مدارس مهندسی کشور برای دانشجویان با بهترین نمره‌ها هستند. هر دو زن در ۵ درصد بالای کلاس فارغ‌التحصیلی‌شان در دانشگاه بصره در [سال] ۲۰۱۸ بودند. آن‌ها بخشی از یک نسل جدید از زنان عراقی هستند که علیه سنت‌ها گام برمی‌دارند.

رائان گفت «بسیاری اوقات اساتیدم به من می‌خندیدند [که] «حتماً، تو را آن‌جا خواهیم دید، [و] به من می‌گفتند که از پشش بر نمی‌آیم ولی این فقط من را بیشتر [به پیش] راند.» والدین رائان از او حمایت کردند و علائق او را درک کردند. او امیدوار است یک گروه حقوق کاری برای مهندسان زن عراقی در آینده پایه‌گذاری کند.

فعالیت انسانی در حال تغییر دادن سطح و دمای این سیاره است. اما پژوهشی جدید نشان می‌دهد که این [فعالیت‌ها] همچنین در حال تغییر دادن صدای اقیانوس‌ها و دریاها می‌باشد. دانشمندان می‌گویند تغییرات در صداهای اقیانوس‌ها، دریاها و آبراه‌های دیگر بر بسیاری از جانوران دریایی تأثیر می‌گذارد - از مگوه‌های بسیار ریز تا وال‌های غول‌پیکر.

فرانسیس جوانز به آسوشیتدپرس گفت [که] صدا «زیر آب بسیار دور» می‌رود. جوانز یک بوم‌شناس در دانشگاه ویکتوریا در کانادا است. او همچنین نویسنده همکار در پژوهش تازه منتشرشده در مجله ساینس است. او توضیح داد [که] «برای ماهی‌ها صدا احتمالاً راه بهتری برای حس کردن محیط است تا نور.»

با وجود این، سروصدای افزایش‌یافته انسان‌ها دارد شنیدن [صدای] یک‌دیگر را برای این جانوران سخت‌تر می‌کند. این سروصدا از رفت‌وآمد کشتی‌رانی، کشتی‌های ماهی‌گیری موتوری، اکتشاف نفت و گاز زیر آب، ساخت‌وساز ساحلی و فعالیت‌های دیگر انسانی می‌آید.

کارلوس دوارت بیان داشت [که] «برای بسیاری از گونه‌های دریایی، تلاش‌هایشان برای ارتباط برقرار کردن توسط صداهایی که انسان‌ها آورده‌اند، پوشانده می‌شود.» این بوم‌شناس دریایی در مرکز تحقیقاتی دریای سرخ در عربستان سعودی این مقاله را با همکاری جوانز نوشت. دوارت گفت [که] دریای سرخ یکی مهم‌ترین مسیرهای کشتی‌رانی جهان است. این [مسیر آبی] پر از کشتی‌هایی است [که] به آسیا، اروپا و آفریقا سفر می‌کنند. او گفت برخی ماهی‌ها و جانوران دیگر اکنون از پرسروصداترین مناطق اجتناب می‌کنند.

۹۳ ۴ متن عمدتاً دربارهٔ چه چیز صحبت می‌کند؟

- ۱) تأثیرات بلندمدت فعالیت‌های انسانی روی سیاره و زندگی جانوری
- ۲) جانوران چگونه از صداها استفاده می‌کنند تا بفهمند اطرافشان چه رخ می‌دهد
- ۳) چرا دریای سرخ یکی از راهبردی‌ترین مسیرهای آبی در جهان است
- ۴) فعالیت‌های انسانی چگونه دریاها و اقیانوس‌ها را به نحوی غیرقابل تحمل برای جانوران دریایی پرسروصدا می‌کند

۹۴ ۲ همهٔ موارد زیر براساس متن صحیح است، به‌جز .....

- ۱) دریای سرخ نقش مهمی در متصل کردن قاره‌های مختلف توسط آب بازی می‌کند
- ۲) جانوران دریایی جذب مناطق پرسروصداتر می‌شوند که در آن‌جا فعالیت انسانی بیشتری هست
- ۳) فعالیت انسانی مسئول افزایش در دمای زمین است
- ۴) ماهی‌ها احتمالاً برای شناختن اطرافشان بیشتر بر صدا متکی هستند تا نور

ریاضیات

$$(x(x+2))^2 = x^2(x+2)^2$$

۱ ۱۰۱

$$x^2 - 4x = x(x^2 - 4) = x(x-2)(x+2)$$

می دانیم بزرگ ترین مقسوم علیه مشترک = حاصل ضرب عوامل مشترک

$$x(x+2) = x^2 + 2x \quad \text{با کم ترین توان:}$$

۱ ۱۰۲

$$a = 5, b = -(a-2), c = -6$$

عدد $x = 3$ را در معادله جایگزین می کنیم:

$$\xrightarrow{x=3} 5(3)^2 - (a-2)(3) - 6 = 0 \Rightarrow 45 - 3a + 6 - 6 = 0$$

$$\Rightarrow 45 = 3a \Rightarrow a = \frac{45}{3} = 15$$

$$\text{مجموع ریشه ها} = -\frac{b}{a} = -\frac{-(a-2)}{5} = \frac{a-2}{5} = \frac{15-2}{5} = \frac{13}{5} = 2\frac{3}{5}$$

۱ ۱۰۳

$$\frac{2x+3}{x-1} - \frac{2x-3}{x+1} = \frac{10}{(x-1)(x+1)} = 0$$

$$\Rightarrow \frac{(2x+3)(x+1) - (2x-3)(x-1) - 10}{(x-1)(x+1)} = 0$$

$$\Rightarrow 2x^2 + 2x + 3x + 3 - 2x^2 + 2x + 3x - 3 - 10 = 0$$

$$\Rightarrow 10x - 10 = 0 \Rightarrow 10x = 10 \Rightarrow x = \frac{10}{10} = 1$$

اما جواب $x = 1$ مخارج کسر را صفر می کند و غیرقابل قبول است. در نتیجه معادله جواب ندارد.

$$f(3) = 4, f(-1) = -2$$

۳ ۱۰۴

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{4 - (-2)}{3 - (-1)} = \frac{4+2}{3+1} = \frac{6}{4} = \frac{3}{2}$$

$$y - y_1 = m(x - x_1) \Rightarrow y - 4 = \frac{3}{2}(x - 3) \Rightarrow y = \frac{3}{2}x - \frac{9}{2} + 4$$

$$\Rightarrow y = f(x) = \frac{3}{2}x - \frac{1}{2}$$

برای یافتن محل تلاقی با محور x ها کافیست به جای y عدد صفر قرار دهیم.

$$0 = \frac{3}{2}x - \frac{1}{2} \Rightarrow \frac{3}{2}x = \frac{1}{2} \Rightarrow 3x = 1 \Rightarrow x = \frac{1}{3}$$

تابع سود را به دست می آوریم: ۴ ۱۰۵

$$P(x) = R(x) - C(x) = \left(-\frac{1}{4}x^2 + 30x\right) - (10x + 20)$$

$$= -\frac{1}{4}x^2 + 30x - 10x - 20 = -\frac{1}{4}x^2 + 20x - 20$$

$$x_{\max} = \frac{-b}{2a} = \frac{-20}{2(-\frac{1}{4})} = 40$$

$$y_{\max} = -\frac{1}{4}(40)^2 + 20(40) - 20 = 280$$

۹۷ ۳ این متن به احتمال زیاد با ..... ادامه می یابد.

۱ توضیح دادن [این که] چگونه فضای آکادمیک در عراق علیه زنان است

۲ توضیح دادن دشواری هایی که زنان در کشورهای سنتی با آن ها مواجه اند

۳ توضیح دادن [این که] چگونه یک جنبش حقوق کاری می تواند به برخی

زنان در عراق کمک کند

۴ مقایسه و تقابل مسیر موفقیت آیت با [مسیر موفقیت] زینب

۹۸ ۳ متن به کدام یک از سوالات زیر پاسخ نمی دهد؟

۱ شغل آیت در دکل نفتی در بصره چیست؟

۲ چه کسی می تواند در برنامه های پتروشیمی در عراق شرکت کند؟

۳ چه تعداد مرد و زن در عراق در دکل های نفتی کار می کنند؟

۴ زینب و آیت وقتی این متن نوشته شد، چند سال داشتند؟

۹۹ ۴ از لحن نویسنده می توان فهمید که او معتقد است .....

۱ زینب و آیت دختران شجاعی هستند ولی احتمالاً نمی توانند موفق شوند

۲ این شغل ها تنها برای زنان در کشورهای توسعه یافته و مدرن مناسب است

۳ کار کردن در یک دکل نفتی شغل سختی نیست، پس زن ها هم می توانند

آن را انجام دهند

۴ شغل های دشوار تنها برای مردان نیست و توسط هم مردها و هم زنان

می توانند انجام شوند

۱۰۰ ۱ ضمیر زیرخط دار "you" در پاراگراف آخر به چه کسی

اشاره دارد؟

۲ زینب امجد

۱ آیت رانان

۴ اساتید آیت

۳ اساتید زینب

۱۱۱ ۲ شاخص یوشاک در سال ۹۶ برابر ۱۸۰ بوده است که در

اردیبهشت سال ۱۴۰۰ به ۳۱۵ رسیده است پس:

$$۱۴۰۰ \text{ هزینه یوشاک در اردیبهشت} = ۵/۵ \times \frac{۳۱۵}{۱۸۰}$$

$$= ۵/۵ \times ۱/۷۵ = ۹/۶۲۵$$

یعنی هزینه یوشاک در اردیبهشت سال ۱۴۰۰ به ۹۶۲۵۰۰۰ تومان رسیده است.

۱۱۲ ۳ از آنجا که هفته نیم بین دو هفته هفتم و دهم قرار دارد پس

دو نقطه (۷, ۱۶۰) و (۱۰, ۲۲۰) را انتخاب می‌کنیم:

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{۲۲۰ - ۱۶۰}{۱۰ - ۷} = \frac{۶۰}{۳} = ۲۰$$

$$y - y_1 = m(x - x_1) \Rightarrow y - ۱۶۰ = ۲۰(x - ۷)$$

$$\Rightarrow y = ۲۰x - ۱۴۰ + ۱۶۰ \Rightarrow y = ۲۰x + ۲۰$$

$$\xrightarrow{x=9} y = ۲۰(۹) + ۲۰ = ۱۸۰ + ۲۰ = ۲۰۰$$

۱۱۳ ۴ در بین ارقام ۲ تا ۹، چهار رقم فرد و سه رقم زوج وجود دارد:

انتخاب یک رقم زوج انتخاب ۱ رقم زوج و ۲ رقم فرد

$$\binom{۳}{۱} \binom{۴}{۲} \times ۳!$$

ابتدا یک رقم زوج برای یکان انتخاب می‌کنیم سپس برای سه جایگاه

باقی‌مانده ۱ رقم زوج دیگر (از بین ۲ رقم زوج باقی‌مانده) و ۲ رقم فرد

انتخاب می‌کنیم و در نهایت در جایگشت ۳ رقم انتخابی ضرب می‌کنیم و در

نتیجه خواهیم داشت:

$$\binom{۳}{۱} \binom{۲}{۱} \binom{۴}{۲} \times ۳! = ۳ \times ۲ \times ۶ \times ۶ = ۲۱۶$$

۱۱۴ ۴ فضای نمونه‌ای انتخاب ۲ نفر از بین ۷ نفر است:

$$n(S) = \binom{۷}{۲} = \frac{۷!}{۵!۲!} = \frac{۷ \times ۶ \times ۵!}{۵! \times ۲} = ۲۱$$

از بین ۷ نفر ۳ نفر دوره را طی کرده‌اند و ۴ نفر دوره را طی نکرده‌اند:

روش اول: برای آن‌که لااقل ۱ نفر دوره را طی کرده باشد، دو وضعیت زیر را داریم:

الف) یک نفر از کسانی که دوره را طی کرده و یک نفر از کسانی که دوره را طی نکرده است.

$$\binom{۳}{۱} \binom{۴}{۱}$$

ب) دو نفر دوره را طی کرده باشند.

$$\binom{۳}{۲}$$

$$\binom{۳}{۱} \binom{۴}{۱} + \binom{۳}{۲} = (۳ \times ۴) + ۳ = ۱۲ + ۳ = ۱۵ \Rightarrow P(A) = \frac{۱۵}{۲۱} = \frac{۵}{۷}$$

$$\bar{x} = \frac{۱۰ + ۳(۱۱) + (۲ \times ۱۲) + ۱۵}{۷} = \frac{۸۲}{۷} \approx ۱۱/۷$$

نزدیک‌ترین داده به ۱۱/۷ عدد ۱۲ است پس با حذف داده ۱۲، کم‌ترین تغییر میانگین رخ خواهد داد.

$$(p \Rightarrow (\sim(q \Rightarrow p) \vee q))$$

$$\equiv (p \Rightarrow (\sim(\sim q \vee p) \vee q)) \equiv (p \Rightarrow ((q \wedge \sim p) \vee q))$$

$$\equiv (p \Rightarrow q) \equiv (\sim q \Rightarrow \sim p)$$

$$-۲ \leq x < -۱ \xrightarrow{[x]=-۲} y = \frac{x}{-۲-۱} \Rightarrow y = -\frac{1}{3}x \text{ (پاره خط)}$$

$$-۱ \leq x < ۰ \xrightarrow{[x]=-۱} y = \frac{x}{-۱-۱} \Rightarrow y = -\frac{1}{2}x \text{ (پاره خط)}$$

$$۰ \leq x < ۱ \xrightarrow{[x]=۰} y = \frac{x}{۰-۱} \Rightarrow y = -x \text{ (پاره خط)}$$

$$۱ \leq x < ۲ \xrightarrow{[x]=۱} y = \frac{x}{۱-۱} = \frac{x}{۰} = \text{تعریف نشده}$$

$$x=۲ \xrightarrow{[x]=۲} y = \frac{۲}{۲-۱} = \frac{۲}{۱} = ۲ \Rightarrow A(۲, ۲)$$

پس نمودار این تابع شامل سه پاره‌خط و یک نقطه است.

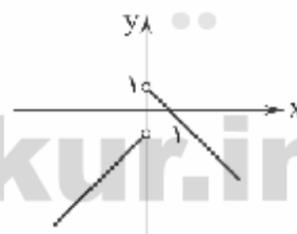
۱۰۹ ۲ دامنه تابع $\mathbb{R} - \{۰\}$ است:

$$f(x) = \frac{|x|}{x} - |x|$$

$$x > ۰ \Rightarrow f(x) = \frac{x}{x} - x = ۱ - x \Rightarrow y = -x + ۱$$

$$x < ۰ \Rightarrow f(x) = \frac{-x}{x} - (-x) = -۱ + x \Rightarrow y = x - ۱$$

$$y = \begin{cases} -x + ۱ & x > ۰ \\ x - ۱ & x < ۰ \end{cases}$$

مشاهده می‌کنیم نمودار تابع محور xها را در یک نقطه قطع می‌کند.

$$D_f = \{۴, ۲, ۱, ۳\}$$

$$D_g = \{۱, ۳, ۲, -۱\} \Rightarrow D_f \cap D_g = \{۱, ۲, ۳\}$$

$$\frac{f+g}{g}(۱) = \frac{f(۱)+g(۱)}{g(۱)} = \frac{-۱+۰}{۰} = \text{تعریف نشده}$$

$$\frac{f+g}{g}(۲) = \frac{f(۲)+g(۲)}{g(۲)} = \frac{۰+۶}{۶} = ۱$$

$$\frac{f+g}{g}(۳) = \frac{f(۳)+g(۳)}{g(۳)} = \frac{۸+(-۲)}{-۲} = \frac{۶}{-۲} = -۳$$

پس برد تابع $\frac{f+g}{g}$ برابر مجموعه $\{۱, -۳\}$ است.

روش دوم:

$$3^a, 3\sqrt{3}, 9, b \Rightarrow (3\sqrt{3})^2 = 3^a \times 9$$

۴ ۱۱۹

$$\Rightarrow 9 \times 3 = 3^a \times 3^2 \Rightarrow 3^2 \times 3 = 3^{a+2} \Rightarrow 3^3 = 3^{a+2}$$

$$\Rightarrow a+2=3 \Rightarrow a=1$$

$$\frac{a=1}{\text{جایگذاری}} \rightarrow 3, 3\sqrt{3}, 9, b, \dots$$

$$r = \frac{3\sqrt{3}}{3} = \sqrt{3} \Rightarrow b = 9 \times \sqrt{3} = 9\sqrt{3}$$

$$a^2 + b^2 = (1)^2 + (9\sqrt{3})^2 = 1 + (81 \times 3) = 1 + 243 = 244$$

$$f(t) = \frac{1}{4}c, r = \frac{5}{100} = 0.05, t = ?$$

۳ ۱۲۰

$$f(t) = c(1-r)^t \Rightarrow \frac{1}{4}c = c(1-0.05)^t \Rightarrow \frac{1}{4} = (0.95)^t$$

طبق فرض مسأله داریم:

$$(0.95)^{27} = \frac{1}{4} \xrightarrow{\text{جذر از طرفین}} \sqrt[27]{(0.95)^{27}} = \sqrt[27]{\frac{1}{4}}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} (0.95)^{\frac{27}{t}} = \frac{1}{4} \\ (0.95)^t = \frac{1}{4} \end{cases} \Rightarrow t = \frac{27}{t} = 13.5$$

لااقل یک نفر دوره را طی کرده باشد = A

هیچکدام دوره را طی نکرده باشند = A'

$$n(A') = \binom{4}{2} = \frac{4!}{2!2!} = \frac{4 \times 3 \times 2!}{2! \times 2} = 6$$

$$P(A') = \frac{n(A')}{n(S)} = \frac{6}{21} = \frac{2}{7} \Rightarrow P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{2}{7} = \frac{5}{7}$$

مجموع اعداد بزرگتر از ۴ باشد = A

۱ ۱۱۵

مجموع اعداد ۴ یا کم تر باشد = A'

$$= \{(1, 1), (1, 2), (1, 3), (2, 1), (2, 2), (3, 1)\}$$

$$\Rightarrow P(A') = \frac{6}{26} = \frac{1}{6} \Rightarrow P(A) = 1 - \frac{1}{6} = \frac{5}{6}$$

۳ ۱۱۶

داده‌ها	۳	۵	۷	۹	۱۱
فروانی	۲	۷	۸	۵	۳

$$\bar{x} = \frac{(2 \times 3) + (7 \times 5) + (8 \times 7) + (5 \times 9) + (3 \times 11)}{2 + 7 + 8 + 5 + 3}$$

$$= \frac{6 + 35 + 56 + 45 + 33}{25} = \frac{175}{25} = 7$$

$$\sigma^2 = \frac{2(3-7)^2 + 7(5-7)^2 + 8(7-7)^2 + 5(9-7)^2 + 3(11-7)^2}{25}$$

$$= \frac{22 + 28 + 0 + 20 + 48}{25} = \frac{128}{25} = 5.12$$

$$s = \sigma + \bar{x} = \sqrt{5.12} + 7 = 2.2 + 7 = 9.2$$

تعداد نقاط در شکل‌های داده‌شده عبارتند از: ۲ ۱۱۷

۴, ۷, ۱۰, ...

یعنی در هر مرحله ۳ نقطه به نقاط قبلی اضافه می‌شود. یعنی یک الگوی خطی (دنباله حسابی) خواهیم داشت:

$$a_1 = 4, d = 7 - 4 = 3$$

$$a_n = a_1 + (n-1)d$$

$$\Rightarrow a_{36} = a_1 + 25d = 4 + 25(3) = 4 + 75 = 79$$

$$a_3 + a_6 = a_1 + a_7 + 1000$$

۳ ۱۱۸

$$\Rightarrow a_1 + 2d + a_1 + 3d = a_1 + a_7 + 1000$$

$$\Rightarrow 2a_1 + 5d = 2a_7 + 1000$$

$$\Rightarrow 2a_1 + 5d - 2a_7 - d = 1000 \Rightarrow 4d = 1000 \Rightarrow d = \frac{1000}{4} = 250$$

$$S_n = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d), S_7 = 3980$$

$$\Rightarrow 3980 = \frac{7}{2}(2a_1 + (7-1)(250)) \Rightarrow 3980 = 2(2a_1 + 750)$$

$$\xrightarrow{+2} 1990 = 2a_1 + 750 \Rightarrow 1990 - 750 = 2a_1 \Rightarrow 1240 = 2a_1$$

$$\Rightarrow a_1 = \frac{1240}{2} = 620$$

اقتصاد

۱۲۱) ۳ الف) تعریف علم اقتصاد لزوماً سه نکته را دربر دارد:

۱- منابع محدود هستند (کمیاب)

۲- نیازهای انسان نامحدودند.

۳- رابطه بین این دو به انتخاب منجر می‌شود.

ب) حجم کل پول موجود در کشور = نقدینگی

نقدینگی قبل از خدمات نوین بانکی = اسکناس‌ها و مسکوکات در گردش و خارج از گردش (پس‌اندازهای خانگی)

نکته: درآمد کل شامل پول‌های خارج از گردش نمی‌شود.

ج) برای مقایسه درآمد سرانه ابتدا آن را به پول داخلی (ریال ایران) حساب می‌کنیم و سپس به یک واحد پول یکسان (دلار آمریکا، دلار PPP یا ...) تبدیل می‌کنیم.

د) سیاست‌های دولت می‌تواند حرکت رو به جلوی کشور را کند یا تسریع کند.

ه) فناوری‌های نوین = صنایع نوزاد ← نیاز به تقویت و حمایت

صنایع دفاعی و گندم = صنایع راهبردی ← حمایت دولت و مردم

۱۲۲) ۳ ابتدا درآمد را از فرمول حساب می‌کنیم:

کل محصول × قیمت کالا = درآمد

$$= 1,800,000 \times 3500 = 6,300,000,000$$

حال نوبت هزینه‌ها است:

$$1,280,000 \times 12 \times 24 = 368,640,000$$

$$16,000,000 \times 12 = 192,000,000$$

$$368,640,000 \times 45\% = 165,888,000$$

$$368,640,000 + 192,000,000 + 165,888,000$$

$$+ 265,000,000 = 991,528,000$$

در نهایت سود یا ضرر:

$$6,300,000,000 - 991,528,000 = 5,308,472,000$$

چون عدد مثبت است پس سود کرده است.

۱۲۳) ۱ الف) در قیمت تعادلی ← عرضه = تقاضا

در مازاد تقاضا (کمبود عرضه) ← عرضه > تقاضا

در مازاد عرضه (کمبود تقاضا) ← عرضه < تقاضا

ب) از آنجایی که هنگام خلق شبه پول، پول از چرخه داخلی بانک خارج نمی‌شود، بانک می‌تواند به هر کس هر چقدر که بخواهد وام بدهد.

شبه پول چاپ‌شدنی نیست.

ج) از آنجایی که اعداد نشان‌دهنده وضعیت ناپه‌سامان توسعه‌ای هست، پس می‌توان حدس زد این ارقام مربوط به کشورهای کم‌تر توسعه یافته است.

د) حضرت علی (ع) اسب را به موارد نه‌گانه دریافت زکات اضافه کرد، بنابراین پایه مالیاتی (آنچه مالیات بر آن وضع می‌شود) افزایش یافت.

ه) دقت کنید دسترسی به آب (منبع تولید) مربوط به وضعیت اقلیمی نیست.

۱۲۴) ۲ ب) از آنجایی که پاسخ قسمت «الف» در قسمت «ب» وجود

دارد، پس ابتدا قسمت «ب» را حساب می‌کنیم:

$$777 = [0.5 \times (148 + 370)] + [0.4 \times (370)] + 370 = \text{تولید ناخالص داخلی}$$

نکته: ارزش کالاهای واسطه‌ای در محاسبات تولید کل کشور لحاظ نمی‌شود.

$$\text{الف) } 194 = \frac{1}{4} \times 777 = \text{استهلاک سرمایه ثابت}$$

$$\text{ج) } 583 = 777 - 194 = \text{استهلاک} - \text{تولید ناخالص} = \text{تولید خالص}$$

$$\text{د) } \frac{\text{تولید خالص داخلی}}{\text{جمعیت}} = \text{تولید خالص داخلی سرانه}$$

$$= \frac{583,000,000}{75,000,000} = 7.77$$

۱۲۵) ۱ الف) وقتی راجع به نیازهای ممکن در آینده صحبت می‌شود،

در واقع مربوط به بحث پس‌انداز است و اگر از معاملات چکی صحبت کنیم، در واقع منظور پرداخت‌های آینده است.

ب) رفتار اقتصادی هم مربوط به مصرف‌کننده است هم تولیدکننده و نکته اصلی بررسی واکنش آن‌ها نسبت به تغییرات وضعیت اقتصادی است.

ج) در مقابل اسفاده از زمین شخص دیگری، اجاره یا قیمت زمین پرداخت می‌شود و به نیروی انسانی، حقوق یا دستمزد پرداخت می‌شود.

د) در اصل ۴۳ قانون اساسی، بر اقتصاد مردمی و رد سلطه بیگانگان تأکید شده است.

ه) یادتان باشد هر جا بحث قانون‌گذاری است، پای قوه مقننه در میان است.

۱۲۶) ۴ الف) درآمد صاحبان سرمایه (ردیف «۱») قیمت خدمات سرمایه

درآمد صاحبان املاک و مستغلات (ردیف «۶») اجاره‌بها و وجوه مربوط به اجاره

ب) درآمد ملی برابر است با مجموع اقلام درآمدی:

$$\text{درآمد ملی} = 789 + \left[\frac{1}{3} (286 + 642) \right] + 284 + 642$$

$$+ \left[\frac{1}{4} (789 + 355) \right] + 355 = 2666$$

$$\text{ج) درآمد سرانه} = \frac{2666}{50} = 53.32$$

د) دقت کنید سرانه لزوماً محدود به درآمد نیست و گاهی شامل تولید نیز می‌شود.

۱۲۷) ۴ الف) نوآوری × خطرپذیری = میزان کارآفرینی

ب) علت اهمیت محاسبه مقدار تولید کل این است که این شاخص نشان‌دهنده موارد زیر است:

۱- قدرت و توان اقتصادی جامعه

۲- سطح رفاه و درآمد اعضای آن

۳- میزان پس‌انداز و سرمایه‌گذاری

۴- امکان پیشرفت جامعه در آینده

ج) پس‌انداز و سرمایه‌گذاری آن موجب کاهش نرخ تورم می‌شود.

د) اقتصاددانان در مورد اصل حضور دولت در اقتصاد مشترک‌المنظر هستند،

اما اختلاف جایی است که مقدار حضور دولت تعیین می‌شود.

پاسخ دوازدهم انسانی

حل ویدئویی سوالات این دفترچه را در
سایت DriQ.com مشاهده کنید.

$$d_4 - d_1 = 5/5 \Rightarrow 7/5 - 5/5 = d_1 \Rightarrow d_1 = 2$$

۱۳۲ ۲

$$d_7 - d_4 = 6/5 \Rightarrow 10/5 - 6/5 = d_4 \Rightarrow d_4 = 4$$

$$d_8 - d_5 = 6 \Rightarrow d_8 = 9 + 6 = 15$$

$$d_{10} - d_6 = 14 \Rightarrow d_{10} = 10 + 14 = 24$$

الف) انسان‌ها هرگز در مورد روش انتخاب یا همان روش

۱۳۳ ۲

هزینه - فایده اشتباه نمی‌کنند.

ب) تفاوت اجاره به شرط تملیک با فروش اقساطی در این است که در فروش اقساطی شما از ابتدا صاحب ملک هستید اما آن را قسطی می‌خرید اما در مورد اجاره به شرط تملیک اگر اجاره به موقع پرداخت شود، شما صاحب ملک می‌شوید.

۱۳۴ ۴ الف)

سپرده غیردیداری (شبه پول) + پول = نقدینگی

قرض الحسنه + سپرده‌های دیداری و غیردیداری + مسکوکات + اسکناس‌ها =

$$3600 + \left(\frac{1}{6} \times 540\right) + 2400 + 1900 = 7990$$

ب) حساب‌های قرض الحسنه + سپرده‌های غیردیداری = شبه پول

$$= (2400 - 470) + 1900 = 3830$$

ج) سپرده پس‌انداز + سپرده مدت‌دار = سپرده غیردیداری

$$1930 = 540 + \text{سپرده پس‌انداز}$$

$$1390 = \text{سپرده پس‌انداز}$$

۱۳۵ ۳ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

الف) بدیهی است برای حل اساسی مشکل در بلندمدت باید سیاست‌های جانب عرضه (مثل بهبود بهره‌وری) را در پیش گرفت.

ب) با آمدن شرکت‌های چندملیتی، تولید اغلب کالاها فراملیتی و فرامرزی شده است. بنابراین عباراتی هم‌چون «ساخت زاپن» معنایی ندارند.

۱۳۸ ۲ الف و ب) برای محاسبه افزایش قیمت‌ها (= تورم) باید قیمت

بر اساس سال پایه را از قیمت جاری همان سال کم کنیم:

$$4520 - 3830 = 690 = \text{مقدار افزایش قیمت‌های سال دوم (تورم سال دوم)}$$

$$5890 - 4995 = 895 = \text{مقدار افزایش قیمت‌های سال دوم (تورم سال سوم)}$$

ج) برای محاسبه افزایش مقدار تولید، باید مقدار تولید کل سال اول را از مقدار تولید کل سال مدنظر براساس قیمت‌های سال پایه کم کنیم:

$$3830 - 3670 = 160 = \text{افزایش مقدار تولید در سال دوم}$$

$$4995 - 3670 = 1325 = \text{افزایش مقدار تولید در سال سوم}$$

۱۳۹ ۳ الف) این حدیث نشان از این دارد که فقر و گرسنگی (لا

معاش له) خطری برای اعتقادات انسان (لا معاد له) است.

ب) این موضوع نشان می‌دهد که طی سال‌ها ارزش پول کاهش پیدا کرده است.

این اتفاق وقتی رخ می‌دهد که سطح عمومی قیمت‌ها افزایش پیدا کند.

نکته: تورم زمانی باعث کاهش رفاه می‌شود که درآمد مردم افزایش پیدا نکند.

ج) مراحل بودجه به ترتیب:

۱- تدوین بودجه ← ۲- تصویب بودجه ← ۳- اجرای بودجه ← ۴- نظارت لایحه بودجه تبدیل لایحه به قانون قانون بودجه قانون بودجه

د) اتحادیه اروپا تجارت خارجی را به شکل داخلی درآورده است نه آسه‌آن (ASEAN).

نکته: آسه‌آن مخفف «اتحادیه ملل جنوب شرق آسیا» است.

۱۴۰ ۴ الف) برای پاسخ به این قسمت، باید از فرمول زیر استفاده کنیم:

ارزش تولید کل به قیمت جاری سال $X = \text{تورم سال } X$

ارزش تولید کل به قیمت ثابت سال $X -$

$$6082 - 492 = 5591 = \text{ارزش تولید کل به قیمت ثابت سال } 1401$$

$$9242 + 1680 = 10,922 = \text{ارزش تولید کل به قیمت جاری سال } 1402$$

ب) حال برای محاسبه افزایش تولید از فرمول زیر استفاده می‌کنیم:

ارزش تولید کل به قیمت ثابت سال $X = \text{افزایش تولید سال } X$

ارزش تولید کل سال پایه -

$$5591 - 4200 = 1391 = \text{افزایش تولید سال } 1401$$

$$9242 - 4200 = 5042 = \text{افزایش تولید سال } 1402$$

۱۴۱ ۱ الف) شاخص رقابت‌پذیری یکی از شاخص‌هایی است که

توسط اندیشمندان به جای شاخص توسعه معرفی شده و این شاخص ۱۱۰ عامل را در ۱۲ محور مورد بررسی قرار می‌دهد.

ب) استقراض مضر ← صرف هزینه‌های جاری می‌شود.

استقراض مفید ← صرف هزینه‌های سرمایه‌گذاری مثل زیربنایی می‌شود.

نکته: استقراض از بانک مرکزی ← بدترین / استقراض از خارج ← نامناسب /

استقراض از مردم ← بهترین

ج) توقف انسان در نیازهای مادی باعث تبدیل کمال‌جویی (مفهوم مثبت) به

سیری ناپذیری (مفهوم منفی) می‌شود. در واقع انسان مثل فردی می‌شود که

از آب دریا می‌نوشد و دائماً تشنه‌تر می‌شود.

علوم و فنون ادبی

۱۳۶ ۴ کمال‌الذین اسماعیل، مداح جلال‌الدین خوارزمشاه در سال ۶۳۵ هـ. ق. به دست مغولان در اصفهان کشته شد.

۱۳۷ ۴ شاهنامه ابومنصوری حدود سال ۳۴۶ قمری، به دست عده‌ای از دانشوران خراسان، نوشته شد.

۱۳۸ ۴ متن سؤال، معرّف «ایرج میرزا» سراینده قطعه «قلب مادر» است.

۱۳۹ ۳ نام پدیدآورندگان آثار:

جامع‌التواریخ: رشیدالدین فضل‌الله

خداوندنامه: فتحعلی‌خان صبای کاشانی

صدای سبز: سیدعلی موسوی گرمارودی

۱۴۰ ۲ اولین کنگره نویسندگان و شاعران ایران در تیرماه ۱۳۲۵ بود که

نیما در آنجا شعر «ای آدم‌ها» را خواند و پس از آن شیوه‌نیما در کنار شعر سنتی رواج یافت.

۱۴۱ ۳ موضوع «ایهام» از ویژگی‌های ادبی این دوره است.

۱۴۲ ۱ ابیات سؤال، ویژگی‌های دوره خراسانی را در خود دارد که در قرن‌های سوم و چهارم رواج داشت.

ویژگی‌ها: سادگی زبان شعر، کم بودن لغات عربی، استفاده از دو نشانه برای یک مضمّن، استفاده معتدل و طبیعی از آرایه‌های ادبی، سادگی قافیه، واقع‌گرایی، محسوس و عینی بودن توصیفات، جنبه عملی و دستوری داشتن اندرزها، سادگی فکر و کلام

۱۴۳ ۳ ابیات سؤال، ویژگی‌های سبک هندی را دارد (بیچیدگی تصاویر

کاربرد کنایه‌ها و ترکیب‌های کوچک و بازار کاربرد واژگان قالی و سفال و ... و تنها شاعر این سبک در میان گزینه‌ها «بیدل دهلوی» است.

۱۴۴ ۲ این شعر را با توجه به ضعیف بودن کاربرد عناصر شعری و استفاده از زبان محاوره، فقط می‌توان متعلق به «عارف قزوینی» دانست.

۱۴۵ ۳ بررسی آرایه‌ها:

مجاز (بیت «ه»): جهان مجاز از مردم جهان

جناس تام (بیت «د»): غریب (عجیب) و غریب (دور از وطن) / خویش (خویشتن) و خویش (اقوام)

تضاد (بیت «ج»): پس ≠ پیش

نغمه حروف (بیت «الف»): تکرار صامت «ش» (۶ بار)

جناس ناقص اختلافی (بیت «ب»): نوش و نیش

۱۴۶ ۴

موازنه:	جامی	بده	ای	ساقی	تا	چهره	برافروزم
	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
	راهی	بزن	ای	مطرب	تا	خرقه	دراندازم

مجاز: جام مجاز از شراب

اسلوب معادله: —

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تشبیه: خود به نی و عود و چنگ

واج‌آرایی: گوشنوازی «م» (بیت دوم)

استعاره: جان بخشی به نی و عود

(۲) ایهام تناسب: چنگ (بیت دوم): ۱- پنجه (معنی درست) ۲- نوعی ساز

(معنی نادرست / متناسب با «نی») / عود: ۱- نوعی چوب (معنی درست)

۲- نوعی ساز (معنی نادرست / متناسب با «نی») / قانون: ۱- قاعده (معنی درست)

۲- نوعی ساز (معنی نادرست / متناسب با «چنگ»)

کنایه: چهره افروختن - خرقه در انداختن

واژه‌آرایی: تو (بیت دوم) و ...

(۳) جناس ناهمسان: می‌سوزم و می‌سازم - چند و چنگ

ایهام: نواختن: ۱- مورد لطف قرار دادن ۲- نواختن ساز

تناسب: راه زدن - مطرب / عود - سوختن / قانون - چنگ - نواختن / جام - ساقی

۱۴۷ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) خورشید رخ (اضافه تشبیهی) / آتش اندیشه (اندیشه به آتش تشبیه شده است. / اضافه تشبیهی)

(۳) لب لعل (لب به لعل تشبیه شده است. / اضافه تشبیهی) / جان به آتش

نکته: گاهی ترکیب وصفی یا ترکیب وصفی مقلوب (مثل آتشین جان) تشبیه هستند.

(۴) تو به شمع تشبیه شده است. ارکان این تشبیه: تو (= مشبّه) شمع

(= مشبّه‌به) صفت (= ادات تشبیه) با همه کس رویی هست (= وجه شبه)، /

«م» (مس) به پروانه تشبیه شده است.

۱۴۸ ۲ بررسی آرایه‌ها:

اغراق (بیت «ب»): این که خدنگ آه عاشق از آسمان نیز بگذرد. / اغراق در شدت «آه»

ایهام تناسب (بیت «و»): روی: ۱- چهره (معنی درست) ۲- نوعی فلز (معنی

نادرست / متناسب با «زر و سیم»)

حسن تعلیل (بیت «د»): شاعر دلیل بیرون آمدن شکوفه‌ها را اشتیاقشان برای

دیدن چهره معشوق دانسته است.

استعاره مصرّحه (بیت «ج»): لعل استعاره از لب معشوق

استعاره مکنیه (بیت «ه»): نسبت دادن دهان به قلم

۱۴۹ ۳ بررسی آرایه‌ها:

ایهام تناسب: هوا: ۱- عشق (معنی درست) ۲- اکسیژن (معنی نادرست / متناسب

با باد)

میان اول: ۱- کمر (معنی مورد نظر) ۲- میانه (معنی غایب / متناسب با میان)

میان دوم و سوم: ۱- میانه (معنی درست) ۲- کمر (معنی نادرست / متناسب

با میان مصراع اول)

ایهام: بو: ۱- رایحه ۲- امید

جناس ناهمسان: باد و ناغ - سو و بو

۱۵۰ بررسی آرایه‌ها: ۴

الف) تناقض: طهارت و پاکی یافتن با غسل خون (که نجس محسوب می‌شود)
ب) جناس ناهمسان: باری مصراع دوم با بار

ج) اغراق: اغراق در لاغری

د) تشبیه: شاعر ماه را که نماد زیبایی است به روی یار تشبیه کرده است و البته سال‌هاست که از این تشبیه شرمند است، زیرا روی یار خیلی زیباتر از روی ماه است!

ه) تضاد: سست ≠ سخت

۱۵۱ بررسی آرایه‌ها: ۱

جناس ناقص: چشم و چشمه

نغمه حروف: تکرار مصوت بلند «ا» (۶ بار) و صامت «ت» (۸ بار)

استعاره مصرحه: باقوت (مصراع اول) استعاره از لب معشوق / باقوت (مصراع دوم) استعاره از اشک

تشبیه: تشبیه باقوت (لب) معشوق به قوت / تشبیه چشم به چشمه باقوت

جناس تام: روان (روح) و روان (رونده و جاری)

تکرار: باقوت

۱۵۲ واژگان قافیه: «پرده‌ای» و «مرده‌ای» / حروف اصلی: «ت‌رد / ت‌رد»

(م - ص - ص) / حروف الحاقی: «ه / ای» / (م - ص - ص + حروف الحاقی)

توجه: در قافیه این گزینه، چند حرف الحاقی وجود دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) واژگان قافیه: «افروخته» و «اموخته» / حروف اصلی: «وخت» (م ا ص ا ص) /

حرف الحاقی: «ه» / (م + ص - ص + حرف الحاقی)

۳) واژگان قافیه: «سیلی» و «لیلی» / حروف اصلی: «یل» / حرف الحاقی:

«ی» / (م - ص + ص - حرف الحاقی)

۴) واژگان قافیه: «برخواستند» و «می‌خواستند» / حروف اصلی: «است»

(م ا ص ا ص) / حرف الحاقی: «ند» / (م ا ص ا ص ا حرف الحاقی)

۱۵۳ واژگان قافیه: «دژه» و «قطره» / حروف اصلی: «ت ر ر» و

«ت‌ر» / حروف الحاقی: «ه» / عیب قافیه: یکسان نبودن حروف اصلی

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) واژگان قافیه: «بره» و «یکسره» / حروف اصلی: «ر» / حروف الحاقی: «ر»

(«ه» بیان حرکت) / قاعده: (۲)

۳) واژگان قافیه: «جان» و «خارجان» / حروف اصلی: «ان» / حروف الحاقی: — /

قاعده: (۲)

۴) واژگان قافیه: «ثواب» و «صواب» / حروف اصلی: «اب» / حروف الحاقی: — /

قاعده: (۲)

۱۵۴ وزن گزینه (۴): مفعول فاعلاتن // مفعول فاعلاتن (مستفعلن

فعولن // مستفعلن فعولن)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مفتعلن فاعلن // مفتعلن فاعلن ۲) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

۳) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

۱۵۵ تقطیع گزینه (۴): ۴

اندال

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

آ	گه	کر	دی	پ	تن	را	است	مید	لا	ح	ش	فر
-	-	-	-	U	-	-	U	U	-	U	U	-
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
ک	له	ند	ها	دی	پ	سر	دش	ن	ر	دی	یر	پ
U	-	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U
↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑
مفتعلن	مفتعلن	فاعلن	فاعلن	مفتعلن	مفتعلن	فاعلن	فاعلن	مفتعلن	مفتعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن

۱۵۶ تقطیع بیت سؤال: ۱

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

بلند بودن هجای پایان مصراع

ای	س	کی	د	ل	ت	بینم	دا	رد	در	پیش
-	-	U	U	U	U	-	-	-	-	-
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
عش	فست	کی	دل	د	نیم	دا	رد	در	پیش	پیش
-	-	U	U	U	U	-	-	-	-	-
↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑
حذف همزه										

بلند بودن هجای پایان مصراع

مستفعل | مستفعل | مستفعل | فاعل

۱۵۷ وزن گزینه (۳): مفتعلن فاعلن // مفتعلن فاعلن

وزن مشترک سایر گزینه‌ها: مفتعلن فاعلاتن مفتعلن فاعلن

۱۵۸ وزن گزینه (۳): تکرار رکن «فعولن» (بحر متقارب)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تکرار رکن «فعلاتن» (بحر رمل مخبون)

۲) تکرار رکن «مفاعیلن» (بحر هزج)

۴) تکرار رکن «فاعلاتن» (بحر رمل)

۱۵۹ وزن مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): مستفعلن مفاعیل

مستفعلن فعل

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مستفعل مفعولن // مستفعل مفعولن

۲) مفعول فاعلاتن // مفعول فاعلاتن

۳) مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل (مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن)

زبان عربی (اختصاصی)

■ مناسب‌ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا تعریب یا واژگان یا مفهوم مشخص کن (۱۷۴ - ۱۶۶):

۱۶۶ ۲ ترجمه کلمات مهم: **سُبْحَانَ الَّذِي**: منزّه است کسی که / **أَسْرَى بِـ**: حرکت داد (شبانه)، روانه کرد / **عَبْدَهُ**: بنده‌اش را

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «خدایی» معادل ندارد، «أَسْرَى بِـ»: حرکت داد» نه «به صورت سَرَى بُرِدَ».
- (۲) «خدایی» معادل ندارد، ضمیر «ه» در «عَبْدَهُ» ترجمه نشده است.
- (۴) «مخفیانۀ بُرِدَ» ترجمه نادرستی است، «أَسْرَى بِـ»: حرکت داد» نه «بُرِدَ».

۱۶۷ ۴ به دو نکته مهم در این عبارت باید توجه کرد:

- (۱) «كَلَامًا» یعنی «هر دو» نه «هر یک، هر کدام» [رد گزینه‌های (۱) و (۲)]
- (۲) «يَتَعَلَّمُونَ»: می‌آموزند، یاد می‌گیرند» نه «یاد می‌دهند» [رد گزینه‌های (۲) و (۳)]

۱۶۸ ۱ ترجمه کلمات مهم: **الْحَاسِدُ**: حسود / **لَيْسَ لِخَسْرَائِهِ** انتهای: **أَنْدَوَهُ** هایش انتهای ندارد / **لَا يُرْجَى**: امید نمی‌رود / **لِدَانِهِ**: برای بیماری‌اش / **شَفَاءٌ**: شفایی، درمانی

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) «تمامی» ترجمه دقیقی از «انتها» نیست، «هیچ» معادلی ندارد.
- (۳) «هیچ‌گاه» معادل ندارد، «خَسْرَاتٌ» جمع است: اندوه‌ها، «لَا يُرْجَى»: امید نمی‌رود!
- (۴) «خَسْرَاتٌ» جمع است، «يُرْجَى» مجهول است، [امید ندارد = لَا يُرْجَوُ]

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «إِذَا: هرگاه» در ترجمه لحاظ نشده است، «عَمَلٍ» نکره است: کاری، «قام به» ترجمه نشده است، ضمیر «تش» اضافی است.
- (۲) «لَا قِيَمَةَ إِلَّا...» اسلوب حصر است و در صورت مثبت ترجمه شدن باید با «فقط، تنها» بیاید: فقط کسی ... ، «قِيَمَةُ: ارزش» نه «ارزشمند»! «لَنْ + فعل مضارع» باید با «نخواه + ...» ترجمه شود: باقی نخواهد ماند.
- (۴) «هنگام انجام کاری» نادرست است، «باقی خواهد ماند» نه «باقی می‌ماند» چون «لَنْ» نشانه آینده است.

۱۷۰ ۳ چند مورد مهم در این عبارت:

- (۱) «فَتَدْرُكُنَّ» یعنی «از زمانی» [رد گزینه (۱)]
- (۲) «كَانَ يَحْضُلُ» معادل ماضی استمراری است: به دست می‌آورد، دست پیدا می‌کرد. [رد گزینه‌های (۱) و (۴)]
- (۳) «الأمراض الجلديّة»: بیماری‌های پوستی» نه «بیماران پوستی، بیماری‌های پوست» [رد گزینه‌های (۱) و (۲)].
- (۴) «يَسْتَعِينُ بِـ»: کمک می‌گرفت» نه «استفاده می‌کرد» [رد سایر گزینه‌ها]. ضمناً در گزینه (۴) «می‌توانست» معادلی ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) «رَأَيْتُ» ماضی است: دیدم.
- (۳) «صفات» جمع است.
- (۴) «أَخِيهَا: برادرش» مفرد است، نه مثنی یا جمع. [برادران = أَخْوَانٌ، أَخْوِينِ، إِخْوَانٌ]

۱۶۰ ۳ وزن بیت سؤال: **مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن** (هزج مسدس سالم)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) در بیت اختیار وزنی به کار نرفته است.
- (۲) در بیت از اختیار تغییر مصوّت بلند به کوتاه استفاده نشده است.
- (۴) از اختیار تغییر مصوّت کوتاه به بلند ۲ بار در مصراع اول و ۳ بار در مصراع دوم استفاده شده است.

۱۶۱ ۲ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۲): **حنمی بودن مرگ و**

ناپایداری زندگی دنیوی

مفهوم سایر گزینه‌ها:

۱ و ۴) گنه و شکایت از سختی‌های زندگی و طلب مرگ

۳) مرگ هم مانع آزمندی و طمع‌ورزی نیست!

۱۶۲ ۳ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): **بازگشت هر چیز به**

اصل خود

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) بخشش معشوق و توجه به عاشقان

(۲) ارزشمندی عشق

(۴) اشاره به پیمان خدا با بندگان در روز الست و فراموش‌کاری انسان

۱۶۳ ۳ مفهوم مشترک ابیات سؤال و گزینه (۳): **ناامیدی از**

خیررسانی مخاطب و راضی شدن به این‌که آسیبی از جانب او نرسد.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) عشق، راز رسیدن به حقیقت است. / عشق تنها حقیقت ارزشمند در جهان هستی‌ست.

(۲) جبران‌ناپذیر بودن تبعات منفی برخی رفتارها و تصمیم‌ها

(۴) نکوهش گفتار بدون کردار

۱۶۴ ۳ مفهوم مشترک ابیات «ب»، «ج» و «ه»: **ترک تعلقات مادی**

مفهوم مشترک ابیات «الف» و «د»: **غم و اندوه بسیار داشتن / همیشه در غم بودن، شکوه از تنهایی**

۱۶۵ ۱ مفهوم گزینه (۱): **ناشناخته بودن راز جهان هستی**

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: **ناپایداری دنیا و عمر انسان / خوش باشی / اغتنام فرصت**

۱۸۳ ۲ هر وقت از ما «کیفیت و چگونگی وقوع فعل» را خواستند، باید

دنبال مفعول مطلق نوعی بگردیم، در گزینه (۲) مفعول مطلق نوعی داریم. «عیش»

۱۸۴ ۳ در گزینه (۳) «یا» حرف نداست و «مُعَلَّمی» منادا و اسم فاعل

است. دقت کنید در گزینه (۱) «الفاخر» منادا حساب نمی‌شود؛ بلکه نقش

دیگری دارد. در این گونه منادها، واژه «أَيُّ» یا «أَيُّهُ» منادا و مبنی بر ضم و حرف

«ها» حرف تشبیه و «الفاخر» چون مشتق و اسم فاعل است، صفت می‌باشد.

نکته: اگر کلمه بعد از «أَيُّها» یا «أَيُّها» جامد باشد، نقش آن عطف بیان است.

۱۸۵ ۱ اعراب کلمات مشخص شده: حیاة: اسم «إِنَّ» و منصوب و

خبر آن «تبدو» است.

وحیداً: حال است.

مُسْتَحْيِلَةٌ: حال است.

ترجمه: زندگی انسان به تنهایی روی زمین، غیرممکن به نظر می‌آید.

۱۷۲ ۳ «اگرچه» معادلش «وَإِنْ» در وسط عبارت است، بنابراین گزینه‌های

(۱) و (۴) نادرست هستند، «خود» در «جای خود» در گزینه (۲) معادلی ندارد.

۱۷۳ ۴ «كَلِمًا: هربار، هرگاه» [«هنگامی که» در گزینه (۲) نادرست

است. «أَتَذَكَّرُ: به یاد می‌آورم» به «یادآوری می‌کنم» ارد سایر گزینه‌ها. «كاذ:

نزدیک بود» [رد گزینه‌های (۱) و (۳)].

۱۷۴ ۳ «ادب آدمی بهتر از طلا و ثروت اوستا». در بیت گزینه (۳)

هم ناکید بر روی «ادب» است.

گزینه درست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۱۷۷ - ۱۷۵):

۱۷۵ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «بَقُولُ: می‌گویند» متعدی است (چه چیز را؟ ← نیاز به مفعول دارد).

(۳) دقت کنید در عبارت «یا لیت» درست است که «یا» حرف نداء است، ولی

هرگز نباید «لیت» را منادا بگیریم! [منادا در این عبارت محذوف است].

(۴) «تُرَاب: خاک» مفرد مذکر است، نه جمع مکسر!

۱۷۶ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) «زَرْفًا صِبْغَةً لِمَتَكَلَّم مع الغير است.

(۳) «يَأْتِي» ثلاثی مجرد است، نه مزید!

(۴) «بَيْع» به خاطر تنوین ضمه‌اش نمی‌تواند اسم «لا»ی نفی جنس باشد!

نکته: در عبارت سؤال اصلاً «لا» از نوع نفی جنس نیست.

۱۷۷ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دقت کنید «طَلَّت» مصدر و اسم است، نه فعل ماضی و تمام ویژگی‌های

فعل که آمده نادرست است. / مبتدا و مرفوع!

(۳) «أَشَدَّ» نکره است.

(۴) «الموت» مفرد مذکر است، نه مفرد مؤنث!

گزینه مناسب را در پاسخ به سوالات زیر مشخص کن (۱۸۵ - ۱۷۸):

۱۷۸ ۲ «العالم: دنا، آگاه» درست است؛ چون اسم فاعل است.

۱۷۹ ۳ ترجمه عبارت سؤال: «باید بدانیم که زندگی آن‌گونه که (تمایل

داریم)، (جرمان ندارد)، و ما باید در برخورد با مشکلات و سختی‌ها (آماده) باشیم!»

در جای خالی اول «تَجْرِي» درست است نه «تَجْرِي: به جریان می‌اندازد!» [رد

گزینه‌های (۱) و (۴)]. در جای خالی دوم صیغه «تَشْتَهِي» مناسب نیست [رد

گزینه (۴)] «مُتَشَابِهِينَ: بدبین» در گزینه (۲) نادرست است.

۱۸۰ ۱ در گزینه (۱) «فَكَأ [= فَكَانَ: دو فک] مثنی است.

۱۸۱ ۱ «وَقَعَ: اتفاق افتاده است» لازم است و مفعول ندارد، پس

امکان مجهول شدن آن هم نیست، در سایر گزینه‌ها فعل‌ها متعدی هستند و

امکان مجهول شدن دارند.

۱۸۲ ۴ در گزینه (۴)، «لا بَأْسَ» لای نفی جنس است، در گزینه (۱)

«لا» نافی است: فراموش نمی‌کنم، در گزینه‌های (۲) و (۳) هم شرایط لای نفی

جنس به دلیل گرفتن «ال» و «تنوین» در اسم بعد از «لا» وجود ندارد.

تاریخ

۱ ۱۸۶ جنگ ماراتن در زمان حکومت داریوش اول به وقوع پیوست.

۲ ۱۸۷ یکی از مهم‌ترین جنگ‌های اشکانیان و روم در زمان پادشاهی

ارد دوم اتفاق افتاد. کراسوس، سردار مشهور روم با سپاهی بزرگ و مجهز به منطقه بین‌النهرین هجوم آورد، اما در جایی به نام حران، از سپاه ایران به سختی شکست خورد و سردار مغرور روم کشته شد.

۴ ۱۸۸ زبان‌های ایرانی دوره میانه، تقریباً از زمان سقوط هخامنشیان تا

فروپاشی حکومت ساسانیان در مناطق مختلف ایران متداول بودند. زبان پارسی یا پهلوی اشکانی، از جمله این زبان‌ها است که در مناطق شمال و شمال‌شرق ایران متداول بود و زبان رسمی و درباری حکومت اشکانیان به شمار می‌رفت.

۳ ۱۸۹ علم تاریخ صرفاً به توصیف و شرح زندگانی و اقدامات

فرمانروایان و امور سیاسی و نظامی محدود نمی‌شود؛ بلکه همه ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، هنری و ... جوامع گذشته را دربر می‌گیرد. به همین دلیل در پژوهش‌های نوین تاریخی، تمام جنبه‌های زندگی مردمان و جوامع گذشته مورد بررسی و مطالعه قرار می‌گیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۴) از ویژگی‌های تاریخ‌نگاری پیش از قرن ۱۹م. است.

۲) از فایده‌ها و کاربردهای دانش تاریخ است.

۲ ۱۹۰ قلمرو ایلام بارها مورد هجوم سپاهیان بین‌النهرین قرار گرفت و

استقلال خود را از دست داد؛ اما ایلامیان دوباره قدرت می‌گرفتند. پادشاهان ایلام نیز هرگاه فرصتی به دست می‌آوردند، به بین‌النهرین لشکرکشی می‌کردند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) حکومت ایلام، سرانجام پس از قرن‌ها سلطنت، بر اثر یورش ویرانگر آشوریان در قرن ۷ ق.م. دچار انحطاط و فروپاشی شد.

۳) ایلام با دیگر مناطق فلات ایران و سرزمین‌های مجاور آن مانند آسیای صغیر و هند، روابط تجاری داشت. تماس‌ها و ارتباط‌های سیاسی و تجاری، موجب شکل‌گیری روابط فرهنگی میان این سرزمین‌ها شد و دین، فرهنگ، خط و زبان آن‌ها را تحت تأثیر قرار داد.

۴) از آن‌جا که اقتصاد بین‌النهرین نیازمند منابع طبیعی و معدنی فلات ایران بود، فرمانروایان سومری و اکدی پیایی به سرزمین ایلامی‌ها لشکرکشی می‌کردند.

۲ ۱۹۱ از مهم‌ترین و مشهورترین تاریخ‌های عمومی می‌توان به

تاریخ طبری تألیف محمدبن جریر طبری (۲۲۴ - ۳۱۰ ق) اشاره کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تاریخ طبری «منظومه تاریخی» نیست چون به نثر است.

۳) شیوه تاریخ‌نگاری این اثر، روایی است.

۴) این کتاب در قرن سوم و چهارم هجری به نگارش درآمده، نه در عهد صفویه.

۱ ۱۹۲ روند شهرنشینی در دوره ایلخانان، پس از مسلمان شدن

مغول‌ها و اصلاحاتی که توسط ایلخان غازان برای بازسازی ویرانی‌ها انجام شد، سرعت بیشتری گرفت و شهرک‌ها و شهرهای جدیدی مانند شهرک رشیدیه و ربع (ایوان، عمارت) رشیدی، شام (شنب) غازان و شهر سلطانیه، پایتخت آخرین ایلخانان ساخته شدند.

۳ ۱۹۳ معاویه و حاکم منصوب او در مدینه و مکه، به اقدام‌های

مختلفی از قبیل تطمیع و تهدید متوسل شدند تا بزرگان این دو شهر را به بیعت با یزید وادار کنند، و به‌جز امام حسین (ع) و عبدالله بن زبیر، دیگران را ناگزیر به بیعت نمودند.

۱ ۱۹۴ تهاجم زرمن‌ها به امپراتوری روم غربی از نظر اقتصادی،

اجتماعی و فرهنگی آثار و پیامدهای زیادی داشت. این یورش‌ها موجب افول شهرنشینی، رکود تجارت و گسترش زندگی روستائینی شد. بیشتر شهرهای اروپای غربی که بر پایه تجارت رونق گرفته بودند، به سرعت رو به انحطاط نهادند و متروکه شدند. بازرگانان و صنعتگران، شغل خود را رها کردند و به مکان‌های امن گریختند. تعلیم و تربیت و فعالیت‌های فرهنگی از رونق افتاد و بیشتر مدارس تعطیل شد. به مرور زمان علوم، ادبیات، معماری و هنر یونانی و رومی از یاد رفت.

تذکره: با مسیحی شدن فرانک‌ها و حمایت آنان از پاپ، مسیحیت در قرون وسطا نیز گسترش بسیاری یافت.

۲ ۱۹۵ پس از آن‌که حکومت سلجوقی دچار ضعف و انحطاط شد، اتسر،

حاکم خوارزم، ادعای استقلال کرد. جانشین او، تکش با شکست دادن طغرل سوم، آخرین سلطان سلجوقی، بر بخش وسیعی از ایران تسلط یافت.

۳ ۱۹۶ مجامع بین‌المللی و در رأس آن شورای امنیت سازمان ملل

متحد که مسئولیت حفظ صلح و امنیت جهانی و جلوگیری از تجاوز دولت‌ها به دیگر کشورها را برعهده دارد، در برابر یورش آشکار نیروهای رژیم بعثی عراق به خاک ایران، به صورت قاطع و مؤثر به وظایف رسمی و قانونی خود عمل نکرد. این شورا چند روز پس از شروع جنگ تحمیلی با صدور قطعنامه‌ای، بدون آن‌که تجاوز نیروهای بعثی به خاک ایران را محکوم کند و از دولت متجاوز بخواهد که از مناطق اشغالی عقب‌نشینی نماید، تنها دو کشور را به خودداری از ادامه جنگ و تلاش برای حل مسالمت‌آمیز اختلافات فراخواند.

۳ ۱۹۷ در دوران قیومیت انگلستان بر فلسطین در سال‌های پس از

جنگ جهانی اول، یهودیان بیشتری به این کشور مهاجرت کردند.

۴ ۱۹۸ به دنبال اعدام شیخ فضل‌الله نوری و تشکیل دومین دوره

مجلس شورای ملی، اختلاف و درگیری میان مشروطه‌خواهان شدت گرفت. با شدت گرفتن درگیری‌های سیاسی، به تدریج، جو وحشت و ترور بر جامعه حاکم گردید. نخست سید عبدالله بهبهانی که نقشی مهم در رهبری نهضت مشروطه داشت، توسط دمکرات‌ها ترور شد.

جغرافیا

۲۰۱ ۴ شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست؛ پس جغرافیا علمی برای زندگی بهتر است.

۲۰۲ ۲ در کوه‌های شرق و جنوب شرقی، فرسایش، شکل‌های زیبایی با دره‌ها، چاله‌ها و گودال‌های عمیق ایجاد کرده است که به آن‌ها ناهمواری‌های مریخی می‌گویند. در این نواحی گیل فشان‌ها نیز وجود دارند.

۲۰۳ ۲

۲۰۴ ۱

$$\text{میزان مرگ و میر} - \text{میزان موالید} = \text{رشد طبیعی جمعیت}$$

$$= \frac{2,200,000 - 200,000}{100,000,000} \times 100 = 2$$

مدت زمان دو برابر شدن جمعیت = $\frac{70}{\text{رشد طبیعی}} = \text{قانون } 70$

۲ = رشد طبیعی

$$70 = \frac{70}{2} = 35$$

۲۰۵ ۲ نواحی شرقی و مرکزی ایران، دارای ذخایر و مواد اولیه غنی هستند، ولی به دلیل این‌که به صورت محدود مورد بهره‌برداری قرار گرفته‌اند، با رشد صنعتی روبه‌رو نبوده‌اند.

۲۰۶ ۱ مهم‌ترین نواحی صنعتی اروپا در غرب این قاره قرار دارند.

یوهامیا در جمهوری چک واقع شده است.

۲۰۷ ۱ بارندگی همرفتی: در این نوع بارندگی، توده هوا از هوای مجاور خود گرم‌تر می‌شود؛ همراه با بالا رفتن، دمای آن پایین می‌آید و ابر تشکیل می‌شود و بارندگی صورت می‌گیرد. بارش‌های بهاری بیشتر از این نوع‌اند.

۲۰۸ ۱ الف) سکونت ۱۰٪ جمعیت جهان ← نواحی کوهستانی

ب) سکونت ۴۰٪ جمعیت جهان ← نواحی ساحلی

۲۰۹ ۲ نظریه قدرت دریایی را آلفرد ماهان مطرح کرد. او که دریاسالار بود، فضاهاى دریایی و اقیانوسی را در شکل‌گیری قدرت جهانی و کنترل و محاصره قدرت خشکی مؤثر می‌دانست.

۱۹۹ ۴ در آستانه محرم ۱۳۸۳ ق/۱۳۴۲ ش امام خمینی (ره) به سخنرانان مذهبی سفارش کردند که در مراسم مختلف، خطر اسرائیل را برای مردم توضیح دهند و آسیب‌های وارد شده بر جامعه اسلامی و مراکز دینی را بازگو کنند.

۲۰۰ ۴ روستاییان بی‌زمین اغلب روی اراضی مالکان کار می‌کردند. آنان در ازای بهره‌برداری از ملک ارباب، گاه تا یک سوم محصول را به عنوان بهره مالکانه به او تحویل می‌دادند. بخشی را نیز به عنوان مالیات به دولت می‌پرداختند و بخشی هم سهم خودشان می‌شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) روستاییان بی‌زمین در ازای بهره‌برداری از ملک ارباب، گاه تا یک سوم محصول را به عنوان بهره مالکانه به او تحویل می‌دادند.

۲) شیوه تولید خرده‌کالایی دولتی و خصوصی ویژه اقتصاد شهری بود.

۳) گوشت، پوست، پشم، گلیم و لبنیات و ... محصولات مهم شیوه تولید شبانکارگی بود.

۲۱۰ ۴ آسه‌آن - جنوب شرقی آسیا

اكو - غرب آسیا

نفتا - امریکای شمالی

۲۱۱ ۲ هسته اولیه، مکانی است که مردم برحسب نیاز، آن را برای

زندگی انتخاب کرده و به اشغال درآورده‌اند.

۲۱۲ ۱ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

الف) هدف اصلی مدیران و برنامه‌ریزان شهری: تحقق شهر پایدار است.

د) پایداری شهر حد و حصر و نقطه انتهایی ندارد و مدیران و برنامه‌ریزان شهرها تلاش می‌کنند که به درجائی از پایداری دست یابند.

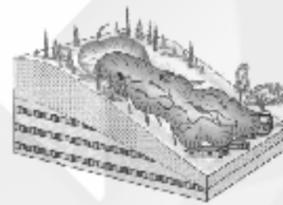
۲۱۳ ۲ حمل و نقل بر زمین و آب و هوا تأثیر می‌گذارد.

۲۱۴ ۴ خط روزگردان در برخی از نقاط انحراف پیدا کرده است تا از

مشکلات روز تقویمی در مکان‌های مختلف کشورها یا جزایری که خط از آن‌ها عبور می‌کند، جلوگیری شود.

۲۱۵ ۴ جریان گیلی: جریان یافتن رسوبات ریزدانه اشباع‌شده از آب به

صورت گل و لای

جامعه‌شناسی

۲۱۶ ۳ جهاد سازندگی - نهاد اجتماعی

روستاها - خرد و عینی

فیلم‌سازی - کنش اجتماعی

تلویزیون - نهاد فرهنگی

آرشیفتک - اجتماعی، متغیر، اکتسابی

دانشکده سینما - نهاد فرهنگی

تدریس - کنش اجتماعی

۲۱۷ ۲ جهان غرب، هویت خود را براساس اقتصاد شکل می‌دهد و

سرمایه‌داری، عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی است.

جمعیت و اقتصاد از عینی‌ترین ابعاد هویت جامعه محسوب می‌شوند.

اقتصادی که درآمد هنگفت و بدون زحمتی ایجاد می‌کند، باعث شکل‌گیری تولید ملی ضعیف و شکننده‌ای می‌شود که مستقیم و غیرمستقیم وابسته به نفت است؛ دولت بزرگی به وجود می‌آید که می‌کوشد رفاه اقتصادی را به مدد نفت و نه رواج کسب و کار، افزایش دهد و حتی هزینه‌های آموزش و بهداشت را - که در بیشتر نقاط دنیا از محل مالیات‌ها پرداخت می‌شود - به کمک درآمدهای نفتی تأمین کند.

تحولات هویتی در شعارهای انقلابی تبلور یافت.

۲۱۸ ۱ عقل تفسیری: در سخن گفتن با دیگری، از زبان خود برای

شناخت یک‌دیگر، تفاهم و تعامل استفاده می‌کنیم.

رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن، برای تسلط بر طبیعت و جامعه را «گسترش عقلانیت ابزاری» می‌گویند.

عقل عملی: هرگز جامعه‌ای بدون تأمین میزانی از عفت، شجاعت، حکمت و عدالت روی سعادت دنیوی و اخروی را نخواهد دید.

عقلانیت جهان اسلام در تولید دانش علمی درباره محیط فرهنگی و اجتماعی نقش محوری دارد ولی همه عرصه‌های علمی را به تنهایی سامان نمی‌دهد. بخشی از آن را به کمک حس و تجربه زیسته و بخشی دیگر را با استفاده از وحی سامان می‌بخشد.

۲۱۹ ۲ رشد و شکوفایی جهان اسلام از قرن سوم و چهارم هجری

به دلیل پیروی از این الگو و احترامی بود که اقوام مختلف در جهان اسلام برای یک‌دیگر قائل بودند.

لیبرالیسم اولیه بیشتر رویکردی فردی و اقتصادی داشت، به حمایت و دستگیری از فقرا قائل نبود و این پیامدها را به دنبال آورد: روابط اجتماعی ارباب - رعیتی را درهم ریخت. کشاورزان را از بردگی رها کرد، به آن‌ها اجازه داد که مهاجرت کنند و درباره شیوه زندگی خود تصمیم بگیرند، موانع پیشین مانند غیرقابل فروش بودن زمین را از پیش پای صاحبان ثروت برداشت و کشاورزان را به کارگرانی تبدیل کرد که سرمایه وجود خود را به صاحبان ثروت و صنعت (سرمایه‌داران) می‌فروختند.

انقلاب‌هایی که با استفاده از قدرت نرم رسانه‌ها درصدد براندازی حکومت‌های مخالف غرب برآمدند، انقلاب‌های رنگین نام گرفتند.

مسئله معنا درباره‌ی کل زندگی انسان و در مورد تمام پدیده‌های اجتماعی از جمله کنش‌ها مطرح است.

۲۲۴ ۱ مقبولیت و مرجعیت علم فقه در فرهنگ عمومی جامعه ایران موجب شد که براساس این دو نظریه فقهی، دو انقلاب اجتماعی در یک قرن در جامعه ایران شکل بگیرد.

فاصله میان وضعیت موجود و وضعیت مطلوب جهان اجتماعی، جامعه‌شناسی را به دآوری درباره‌ی ارزش‌ها و انتقاد از آن‌ها می‌کشد.

پرسش «چرا چنین کاری کردی؟» را می‌توان از هر کنشگری پرسید؛ زیرا فعالیت انسان با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود.

برای مقاومت در برابر سیاست جهانی‌سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی، پیمان‌هایی از قبیل جنبش عدم تعهد، اتحادیه عرب، سازمان کنفرانس اسلامی و ... بین دولت‌ها شکل گرفته است.

۲۲۵ ۲ بررسی عبارت نادرست:

ج) اگوست کنت، جامعه‌شناس فرانسوی، معتقد بود که فاتحان در گذشته تاریخ، با غنایم جنگی بر ثروت خود می‌افزودند، ولی با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید. به همین دلیل بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت برمی‌بندد. از دیدگاه او، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری ذاتی نیست بلکه امری عارضی و تحمیلی است. وقوع دو جنگ بزرگ جهانی در نیمه اول قرن بیستم، خطا بودن نظریه کنت را نشان می‌دهد.

۲۲۶ ۲ عقلانیت در جهان اسلام با وجود تعامل با فرهنگ و سنت‌های تاریخی محیط خود، ارزش‌ها و اعتبار روشنگرانه خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان نمی‌گیرد بلکه عاملان با استفاده از این عقلانیت به گونه‌ای مستقل به ارزیابی فرهنگ و تاریخ مربوط به خود می‌پردازند.

۲۲۷ ۴ رشد تجارت و برده‌داری، انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکایی و انتقال ثروت به جوامع اروپایی موجب شد که بازرگانان نسبت به زمین‌داران جایگاه برتری پیدا کنند. دولت‌ها برای افزایش قدرت خود به سرمایه و پول بازرگانان نیاز داشتند و بازرگانان برای تجارت و سود، نیازمند حمایت نظامی دولتمردان بودند. بدین ترتیب، پیوند قدرت با ثروت و تجارت شکل گرفت. صنعت، عنصر دیگری بود که انباشت ثروت سرمایه‌داران را سرعت بخشید.

۲۲۸ ۱ بلوک شرق و غرب با دو اقتصاد و سیاست متفاوت، جهان را به دو قطب اصلی تقسیم کرده بودند و آمریکا و شوروی به عنوان دو ابرقدرت در مرکز این دو قطب قرار داشتند.

دو اصطلاح استعمارگر و استعمارزده را کسانی به کار می‌برند که به ابعاد فرهنگی جانش و نزاع میان کشورهای غنی و فقیر نیز توجه دارند.

۲۲۰ ۳ جامعه‌شناسی تبیینی همان رویکرد پوزیتیویستی است و پوزیتیویسم به معنی وحدت روش علوم است؛ یعنی در همه دانش‌های علمی، روش مطالعه، یکسان است و آن هم روش تجربی است.

کشورهای غربی به اقتضای بازار مصرف، برخی صنایع وابسته را به کشورهای استعمارزده منتقل می‌کنند.

اگر عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود، آن جهان دچار از خودبیگانگی حقیقی (فطری) می‌شود. جهان‌های اجتماعی که براساس فطرت انسان شکل نگرفته‌اند و از عقاید و ارزش‌های حق برخوردار نیستند، مانع از آن می‌شوند که انسان‌ها به شناخت و تفسیری صحیح از عالم و آدم برسند. در این جهان‌های اجتماعی، انسان‌ها از حقیقت خود و هستی دور می‌مانند. تصویری که از انسان ارائه می‌شود، سرابی از حقیقت است؛ به همین دلیل فطرت آدمی در این جهان به آرامش نمی‌رسد و به اضطراب و تشویش گرفتار می‌شود و در نهایت، سر به عصیان و اعتراض برمی‌دارد.

ویر علم را به علم تجربی محدود می‌دانست و معتقد بود آنچه جامعه‌شناسان از مطالعه پدیده‌ها می‌فهمند، باید با روش تجربی اثبات شود وگرنه ارزش علمی ندارد. از این‌رو تفهم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌داند.

۲۲۱ ۱ مدینه فاسقه جامعه‌ای است که در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله به وجود می‌آید. در مدینه فاسقه، با آن‌که مردم علوم وحیانی و عقلانی را می‌شناسند، اما از آن‌ها بهره نمی‌گیرند، یعنی با آن‌که مردم حقیقت و عدالت را می‌شناسند یا امکان شناخت آن را دارند، براساس آن عمل نمی‌کنند.

در جهان متجدد، عناصر معنوی و مقدس طرد می‌شوند و جهان، از هیچ‌گونه قداستی برخوردار نیست. جهان صرفاً از مواد و موجودات خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند؛ به وسیله او به کار گرفته می‌شوند، دگرگون می‌شوند و به مصرف می‌رسند و هیچ‌گونه قداستی ندارند.

اگر در فرهنگ‌های دینی، افرادی هواهای نفسانی خود را دنبال کنند، آن را به صورت آشکار و رسمی اظهار نمی‌کنند، بلکه نفس‌پرستی خود را در قالب مفاهیم دینی پنهان می‌کنند.

فیلسوفان روشنگری مثل دکارت نقش مهمی در شکل‌گیری فرهنگ جدید غرب ایفا کرده‌اند.

۲۲۲ ۴ متفکران پسادرن زمانی در اصول و مبانی فرهنگ غرب تردید کردند که سیاست و اقتصاد جهان غرب، ابعاد جهانی پیدا کرده و نیازمند علمی بود که حضور جهانی آن را توجیه کند اما اندیشه‌های پسادرن این ظرفیت را نداشتند.

۲۲۳ ۳ مشکل عدالتخانه این بود که رفتار عادلانه را به کسانی تحمیل می‌کرد که با معیارهای الهی به قدرت نرسیده بودند.

پیامدهای جهان اجتماعی؛ درهایی که جهان اجتماعی به روی ما می‌کشد و درهایی که می‌بندد.

ب) طرفداران قشریندی با طبیعی دانستن قشریندی اجتماعی، نقش انسان‌ها و جوامع در پدید آمدن و ادامه یافتن آن را نادیده می‌گیرند و تغییر در آن را چندان امکان‌پذیر نمی‌دانند. به علاوه با تأکید بر کارکردهای قشریندی، آن را تأیید و تثبیت می‌کنند.

ج) اندیشمندان اجتماعی که مخالف قشریندی اجتماعی هستند، معتقدند که نابرابری‌های اجتماعی، ناشی از تفاوت‌ها و نابرابری‌های طبیعی نیست، بلکه نتیجه روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌ها است و باید با آن مبارزه کرد. اینان عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند و معتقدند که با توزیع برابر ثروت، عدالت برقرار خواهد شد.

۲۳۲ ۴ از درون رویکرد تفسیری، جریان دیگری نیز شکل می‌گیرد که چنین کارکردی را برای علوم اجتماعی ناممکن می‌شمارد و راه‌هایی انسان را نه از درون علم، که در بیرون علم جست‌وجو می‌کند.

و بر معتقد بود جامعه‌شناس نمی‌تواند درباره‌ی درست یا غلط بودن این عقاید و ارزش‌ها داوری کند و به نقد یا اصلاح آن‌ها بپردازد؛ زیرا از نظر و بر با این کار، جامعه‌شناس از دایره‌ی علم خارج می‌شود یا با نام علم، کار غیرعلمی می‌کند. جامعه‌شناسی انتقادی ریشه در رویکرد تفسیری دارد ولی به دنبال ملاک‌هایی برای داوری علمی درباره‌ی ارزش‌ها و هنجارها است و نمی‌خواهد به این وضعیت تن دهد که داوری ارزش‌ها، بیرون از دایره‌ی علم صورت گیرد، زیرا در آن صورت سرنوشت ارزش‌ها به مناسبات قدرت و ثروت سپرده می‌شود و همواره ارزش‌های غالب در زندگی اجتماعی، ارزش‌های ثروتمندان و قدرتمندان خواهد بود. رویکرد انتقادی می‌خواهد ظرفیت افشاگری و رهایی‌بخشی را برای علوم اجتماعی نگه دارد و این نقش را در نقد روابط و مناسبات میان افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها می‌بیند و انتظار دارد علوم اجتماعی با تشخیص و افشای سلطه در مناسبات انسانی، به رهایی انسان کمک کند.

۲۳۳ ۲ «مطالعه‌ی موردی» یکی دیگر از روش‌های کیفی است. اگر محقق بخواهد تمامی ابعاد یک پدیده‌ی اجتماعی خاص مثلاً یک فرد، یک نهاد اجتماعی یا یک فرهنگ را مطالعه کند و عمق پنهان و منحصر به فرد بودن آن را نشان دهد، از این روش استفاده می‌کند. در مطالعه‌ی موردی یک ده، موقعیت جغرافیایی، اوضاع جمعیتی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و به طور کلی جزئیات زندگی مردم ده بررسی می‌شود.

نخستین بیدارگران در جهان اسلام، اندیشمندان و عالمانی بودند که برای حفظ استقلال و عزت جهان اسلام به دنبال اصلاح رفتار حاکمان جوامع اسلامی بودند اما بیداری اسلامی در جهان امروز، از سطح نخبگان به مردم و فرهنگ عمومی جهان اسلام منتقل شده است. انقلاب اسلامی ایران از طریق بیداری اسلامی، الگوی جدیدی در برابر امت اسلامی قرار داده است.

گرمز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی، پیامدهای اجتماعی مختلفی داشت از جمله: برخی از نخبگان جهان غرب را به جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی واداشت. (بحران معنویت)

آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی تمامی جامعه را دربر می‌گیرد. البته سرمایه‌داران با وجود آسیب‌هایی که می‌بینند، با استفاده از ابزارهایی که دارند، فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی را به اقشار ضعیف و تولیدکنندگان خرد انتقال می‌دهند؛ به همین دلیل، بحران اقتصادی اغلب با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنه‌ی آن افزوده می‌شود.

۲۳۹ ۳ اصلاحات امیرکبیر و حکم میرزای شیرازی در تحریم تنباکو، نمونه‌هایی از حرکت‌های نخستین بیدارگران اسلامی در ایران بود.

جهان اساطیری، فرهنگ اساطیری دارد که به خداوندگاران و قدرت‌های مافوق طبیعی قائل است و محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است. فرهنگ اساطیری مانع شکوفایی فطرت آدمی می‌شود.

در دوران خلافت، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی دوباره در جامعه‌ی اسلامی نمایان شد و به تدریج قدرت در جامعه‌ی اسلامی را براساس روابط قبیله‌ای و عشیره‌ای شکل داد. اما عقاید و ارزش‌های جهانی اسلام، فارغ از عملکرد قدرت‌های سیاسی و با تلاش و کوشش عالمان مسلمان، از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف عبور کرد و بر قدرت‌های سیاسی که در این مناطق حضور داشتند، تأثیر گذاشت.

رسانه‌های آمریکایی، اسلام‌هراسی را به عنوان شیوه‌ای برای بسط هژمونی آمریکا به کار می‌برند تا مردم جهان را برای مقابله با اسلام راضی و همراه سازند. (قدرت نرم)

۲۳۰ ۲ عقل نظری واقعیت‌هایی را که مستقل از آگاهی و اراده‌ی انسان وجود دارند، شناسایی می‌کند و علمی مانند فلسفه، ریاضیات و طبیعیات را پدید می‌آورد. برای مثال قانون علیت در فلسفه یا قانون جاذبه‌ی زمین در فیزیک با این عقل شناخته می‌شوند.

گاهی تعارض فرهنگی با همان شیوه‌ی زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی تداوم می‌یابد و جهان اجتماعی نمی‌تواند کنش‌های اجتماعی را براساس فرهنگ خود سامان دهد. این وضعیت می‌تواند به «تزلزل فرهنگی» منجر شود.

کشورهای غربی در نخستین نظریه‌پردازی‌های خود، فروپاشی بلوک شرق را به شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا می‌کردند. نظریه‌ی «پایان تاریخ» فوکومایا همین معنا را القا می‌کرد. اما موفقیت انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای جهانی‌اش باطل بودن این نظریه را نشان داد.

با غلبه‌ی رویکرد تفسیری، رویکرد تبیینی به حاشیه رفت و راه بازگشت دعاوی انتقادی و تجویزی به علوم اجتماعی باز شد.

۲۳۱ ۳ الف) این رویکرد نه با رهاسازی مطلق موافق است و نه با کنترل مطلق. نه اجرای عدالت را به دست نامرئی بازار می‌سپارد و نه دخالت همه‌جانبه‌ی دولت را می‌پذیرد.

فلسفه و منطق

۲۳۴ ۴ آدمی در گروه عمل خویش است. «سوره مدثر آیه ۲۸»

این آیه با پیامدهای ارادی و غیرارادی کنش ارتباط دارد.

تحریفاتی که در مسیحیت قرون وسطی رخ داد، دو پیامد به دنبال داشت. یکی از این پیامدها، در سطح اندیشه و نظر بود که مسیحیت آمیخته با رویکردهای اساطیری شد و با قبول تثلیث از ابعاد عقلاتی توحید دور ماند. جامعه‌شناس تلاش می‌کند با هنر آشنایی‌زدایی، از چشم‌انداز فردی غریبه به موقعیت‌های اجتماعی نگاه کند تا از این دانش عملی و عمومی عبور کند و به پیچیدگی و عمق آن موقعیت اجتماعی نزدیک‌تر شود. در واقع افراد در زندگی روزمره از دید خود و برای خود به موقعیت‌های اجتماعی می‌نگرند ولی جامعه‌شناس باید تلاش کند تا به خود موقعیت اجتماعی و ابعاد و اعماق آن نزدیک شود.

عالمان مسلمان در دوران معاصر در توصیف و تبیین وضعیت کنونی جهان اسلام مطالب زیادی نوشته‌اند. آن‌ها پس از آشنایی با علوم اجتماعی جهان متجدد، برای شناخت مسائل اجتماعی از نظریات جدید هم کمک گرفته‌اند. این تعامل با علوم اجتماعی مدرن می‌تواند زمینه طرح نظریات جدید را فراهم آورد. در عین حال، به متفکران مسلمان امکان می‌دهد که علوم اجتماعی جهان اسلام را گسترش دهد و علاوه بر توصیف و تبیین مسائل جهان اسلام، مسائل جامعه جهانی را هم تحلیل کنند و برای برون‌رفت از بحران‌هایی مانند بحران آگاهی و بحران معنا راه‌حل ارائه دهند.

۲۳۵ ۲ برای کسب هر کدام از علوم اجتماعی تبیینی، تفسیری و

انتقادی، نوع متفاوتی از عقل و عقلانیت به کار گرفته می‌شود. عقل معانی مختلف و کاربردهای متفاوتی دارد و برای هر کدام از این معانی و کاربردها، اصطلاحات ویژه‌ای وجود دارد.

مدل رایج سیاست‌گذاری هویتی در دوره مدرن، «همانندسازی» بود. مدل تکثرگرا هم نوعی سیاست‌گذاری هویتی در دوران پسامدرن به شمار می‌آید. جمهوری: روش حکومت ← براساس فضیلت / تعداد حاکمان ← اکثریت دموکراسی: روش حکومت ← براساس خواست و میل حاکم / تعداد حاکمان ← اکثریت

ژان کالون و مارتین لوتر؛ اصلاح‌گران دینی که با تفاسیر پروتستانی از دین، در گسترش فرهنگ سکولار در فرهنگ عمومی غرب نقش داشتند.

۲۳۶ ۲ الف) گذاشتن علامت سؤال بعد از کلمه «می‌گذارم» و ویرگول

بعد از حرف «نه» موجب مغالطه نگارشی کلمات است.

ب) جریان دارای دو معنی است، پس اشتراک لفظ است.

ج) از موارد محدود نتیجه گرفته است، پس مغالطه تعمیم شتاب‌زده است.

د) تطبیع است که جزء مغالطه توسل به احساسات است.

۲۳۷ ۲ در سایر گزینه‌ها عبارت‌های «شکند خواب»، «دل می‌رود ز

دسمن» و «خواب می‌شکند» بیانگر دلالت التزامی هستند.

۲۳۸ ۴ قضیه «بعضی الف ب است»: بین «الف» و «ب» ممکن است

رابطه عموم و خصوص مطلق، عموم و خصوص من وجه و تساوی (با توجه به مبحث تداخل این قضیه می‌تواند بیانگر نسبت تساوی هم باشد چون نسبت متداخل موجب کلبه صادق که موجب جزئی است، نیز صادق می‌باشد) برقرار باشد. قضیه «بعضی الف ب نیست»: بین «الف» و «ب» ممکن است رابطه عموم و خصوص مطلق، تباین (با توجه به این‌که قضیه مذکور متداخل قضیه سالبه کلیه است) و عموم و خصوص من وجه برقرار باشد.

۲۳۹ ۳ وقتی بین تعریف‌کننده و تعریف‌شونده یک قضیه موجب کلیه

صادق باشد، تعریف یا جامع نیست و یا مانع نیست. به عبارت دیگر وقتی یکی از قضایای موجب کلبه صادق باشد؛ معنی نسبت عموم و خصوص مطلق برقرار است، در نتیجه اگر بین معرف (تعریف‌کننده) و معرف (تعریف‌شونده) نسبت عموم و خصوص مطلق برقرار باشد، به صورت زیر است:

- ۱- اگر معرف عام‌تر از معرف (تصور مجهول) باشد ← تعریف مانع نیست اما جامع است. مانند ← مربع؛ شکل (هر مربعی شکل است اما هر شکلی مربع نیست).
- ۲- اگر معرف خاص‌تر از معرف باشد ← تعریف جامع نیست اما مانع است. مانند ← شکل؛ دایره (هر دایره‌ای شکل است اما هر شکلی دایره نیست).

۲۴۰ ۴ بررسی عبارت‌ها:

الف) قیاس است ← نتیجه قطعی است.

ب) استقرای تعمیمی است.

ج) استنتاج بهترین تبیین است.

د) ظاهراً به نظر می‌رسد که استدلال مذکور، استقرای تمثیلی است. چون بین وجه شباهت مس و آهن (فلز بودن) و حکم (رسانای الکتریسته بودن) رابطه علت و معلولی برقرار است، در نتیجه قیاس است نه استقرای تمثیلی ← نتیجه قطعی است.

۲۴۱ ۴ فقط قضایای شخصیه هستند که موضوع آن‌ها همیشه علامت

مثبت می‌گیرد. در قضایای محصوره؛ موضوع قضایای موجب کلیه و سالبه کلیه همیشه علامت مثبت می‌گیرد اما موضوع قضایای موجب جزئی و سالبه جزئی علامت منفی می‌گیرد. پس قضایای محصوره همیشه موضوع آن‌ها علامت مثبت نمی‌گیرد.

۲۴۹ ۳ به عقیده پروناگوراس، حقیقت امری یکسان نیست و نسبت به هر کس می‌تواند متفاوت باشد. نسبی‌گرایان نیز بر این باورند که هر فرد متناسب با ویژگی‌های خود، درباره امور به شناختی می‌رسد که با شناخت افراد دیگر متفاوت است. بنابراین شناخت هر کس برای خودش و نسبت به خودش اعتبار دارد؛ مثلاً براساس این دیدگاه نسبی‌گرایان، به طور مطلق نمی‌توان گفت: «فلز بر اثر حرارت انبساط پیدا می‌کند» بلکه فرد حداکثر می‌تواند بگوید: «من در این وضعیت، فکر می‌کنم فلز بر اثر حرارت منبسط می‌شود.»

۲۵۰ ۱ دکارت، بدن (و نه ذهن با کل انسان) را ماشینی پیچیده می‌داند که به طور خودکار فعالیت می‌کند. دکارت معتقد بود که بدن، حقیقت «من» انسان را تشکیل نمی‌دهد؛ بلکه در واقع حقیقت انسان تنها همان نفس یا روح اوست.

۲۵۱ ۱ این سینا هم‌چون عارفان برای روح جایگاهی بسیار رفیع در نظام خلقت قائل شد. او برای توصیف بی‌قراری و کوشش روح برای رسیدن به جایگاه اصلی‌اش، شعری به زبان عربی سرود و وضعیت روح را با بیانی تمثیلی، در آن شرح داد. سهروردی عقیده داشت که نفس انسان، همان جنبه نورانی وجود و جسم و بدن او، همان جنبه ظلمانی اوست. وی نفس انسانی را حقیقتی مربوط به مشرق عالم می‌داند که از مشرق وجود دور افتاده و مشتاق بازگشت به آن جاست. پس می‌توان گفت که سهروردی مانند ابن‌سینا، بی‌قراری و اشتیاق روح برای رسیدن به جایگاه و موطن اصلی‌اش را با بیانی تمثیلی شرح داده است.

۲۵۲ ۳ کانت عقیده دارد که معیار فعل اخلاقی را باید «وجدان آدمی» جست‌وجو کرد. هر کاری که انسان آن را صرفاً برای اطاعت از وجدان خود انجام دهد و هیچ‌گونه هدف و منفعت شخصی در آن نداشته باشد، خیر اخلاقی شمرده می‌شود؛ پس کانت نمی‌گوید که یک فعل به خودی خود خوب یا بد است بلکه زمانی خوب است که بنا به امر وجدان باشد. او می‌گوید: «بر طبق قاعدای عمل کنید که بتوانید اراده کنید که قاعده مزبور قانون کلی و عمومی شود» اما فیلسوفان طبیعت‌گرا، ریشه‌های فعل اخلاقی را در همان رفتار طبیعی انسان جست‌وجو می‌کنند. از نظر این دسنه از فلاسفه، گروه انسان، مانند سایر موجودات، هر کاری را برای منافع طبیعی خود انجام می‌دهد. بنابراین «خوب» و «بد» عناوینی هستند که خود ما به هر کار می‌دهیم، بسته به این‌که آن کار به سودمان باشد یا به ضررمان. نزد این فلاسفه، قواعد اخلاقی، حقیقتاً فضیلت شمرده نمی‌شوند اما چون برای زندگی اجتماعی ضروری هستند و منفعت افراد در رعایت آنهاست، باید آنها را مراعات کرد.

۲۵۳ ۲ در قضیه «قله دماوند مرتفع است» حمل «مرتفع بودن» بر «قله دماوند» ذاتی و ضروری نیست و دلیل می‌خواهد و دلیل آن هم، مشاهده و تجربه خود ماست. گزینه‌های (۱)، (۳) و (۴) نیز این‌گونه‌اند؛ در حالی‌که در قضیه «جسم دارای ابعاد است» مفهوم «دارای ابعاد» ذاتی «جسم» است و به دلیل نیاز ندارد.

۲۴۲ ۱ قضیه «هیچ ب الف نیست» نقیض عکس مستوی قضیه اصلی است.

عکس مستوی «هر الف ب است» ← «بعضی ب الف است» (صادق)
نقیض قضیه «بعضی ب الف است» ← «هیچ ب الف نیست» که کاذب است.
قضیه «بعضی الف ب است» با قضیه اصلی (هر الف ب است) رابطه تداخل دارد و چون قضیه اصلی کلی صادق است، متداخل آن هم صادق خواهد بود.

۲۴۳ ۲ بررسی عبارت‌ها:

الف) این قیاس هم نتیجه موجبه کلیه آن و هم متداخل آن که موجبه جزئیه است، دارای عکس مستوی لازم‌الصدق است.

ب) نتیجه معتبر آن، سالبه جزئیه است که دارای عکس مستوی لازم‌الصدق نیست. ج) نتیجه معتبر این قیاس، موجبه جزئیه است، در نتیجه دارای عکس مستوی لازم‌الصدق است.

د) نتیجه معتبر آن، سالبه جزئیه است که دارای عکس مستوی لازم‌الصدق نیست.

۲۴۴ ۲ در قضایای منفصل حقیقی از وضع هر جزء، رفع جزء دیگر و از رفع هر جزء، وضع جزء دیگر نتیجه گرفته می‌شود، چون هر دو جزء قضیه با هم صادق و یا با هم کاذب نیستند. در قضایای منفصل مانع‌الرفع از رفع (کذب) هر جزء، وضع (صدق) جزء دیگر نتیجه گرفته می‌شود اما از وضع یک جزء، رفع جزء دیگر نتیجه گرفته نمی‌شود؛ چون دو جزء منفصل قضیه مانع‌الرفع با هم کاذب نیستند، بلکه می‌توانند هر دو با هم صادق باشند.

۲۴۵ ۱ انسان در فطرت ثانی، درباره پرسش‌های اساسی به تأمل پرداخته و به مسائلی توجه می‌کند که از جنس مسئله‌های همه‌روزه نیست. (هر چند) ملاحظراً، مانند در فطرت اول را شایسته انسان نمی‌داند و از انسان‌ها می‌خواهد که بکشند از فطرت اول عبور کنند و به فطرت ثانی که مرحله‌ای برتر و عالی‌تر است، برسند. اما این سخن به این معنی نیست که جهت رسیدن به فطرت ثانی باید امور و مسائل روزمره زندگی را کنار گذاشت و آنها را نفی کرد.

۲۴۶ ۳ افلاطون در «تمثیل غار» می‌خواهد نشان دهد که چگونه فلسفه، انسان را به سمت آزادی حقیقی هدایت می‌کند.

۲۴۷ ۴ به عقیده سقراط؛ کسی که به راه درستی دست یافت و آن را در پیش گرفت، هرگز نباید از خطر هراسی به دل راه دهد. پس کسی که از ترس، کار درست را رها کند، سزاوار سرزنش است.

۲۴۸ ۲ سوفیست‌ها به تدریج به این نظر رسیدند که انسان توانایی رسیدن به حقیقت را ندارد و نمی‌تواند به علمی که مطابق با واقع باشد، برسد. هم‌چنین عبارت «اولاً چیزی وجود ندارد. ثانیاً اگر هم چیزی وجود داشته باشد، برای انسان قابل شناخت نیست و انسان ابزار شناخت آن را ندارد. ثالثاً اگر برای انسان قابل شناخت باشد، نمی‌تواند آن را به دیگری بیاموزد و منتقل نماید» درباره انکار معرفت می‌باشد و توسط گرگیاس بیان شده است.

روان‌شناسی

۲۶۱ ۴ یکی از ویژگی‌های رشد در دوره نوجوانی، ناگهانی بودن آن است و دامنه سنی نوجوانی ۱۲ تا ۲۰ سالگی را شامل می‌شود.

۲۶۲ ۳ ایجاد هدف و اهمیت دادن به آن، مربوط به درگیری و انگیزگی ذهنی است که از عوامل ایجاد تمرکز بوده و موجب رفع خوگیری می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مطالعه بی‌وقفه و بدون استراحت موجب یکنواختی شده و خوگیری ایجاد می‌کند. (عوامل مانع تمرکز)

(۲) یکنواختی در مطالعه و ندیدن زوایای مختلف مباحث، خوگیری ایجاد می‌کند. (عوامل مانع تمرکز)

(۴) اگر کتاب و مطلبی فاقد هرگونه تنوع رنگی و تصویری باشد، خوگیری ایجاد می‌کند. (عوامل مانع تمرکز)

۲۶۳ ۲ هر سه گزینه (۱) و (۳) و (۴) نشان‌دهنده پردازش مفهومی هستند؛ زیرا افراد به ماندگاری، هزینه و قابلیت (کیفیت) توجه کرده‌اند، اما

گزینه (۲) نشان‌دهنده پردازش ادراکی است؛ زیرا فردی که از پردازش مفهومی برخوردار است، عمارت مذکور را با یک «به» می‌خواند.

۲۶۴ ۴ تفکیک معانی عدالت و بی‌عدالتی ← برجسته کردن تفاوت‌ها ← تمایزبخشی

خودداری از فعالیت‌های هم‌زمان درس خواندن و تلویزیون دیدن ← پرهیز از هم‌زمانی چند فعالیت

سعی در درک معانی واژگان ← یادگیری عمیق ← کاهش اثر تداخل مطالب

۲۶۵ ۴ تشخیص مسئله ← به کارگیری راه‌حل مناسب ← ارزیابی راه‌حل ← بازبینی و اصلاح راه‌حل ← انتخاب راه‌حل‌های جایگزین

۲۶۶ ۲ روش‌های شهودی ← شخصی و غیرقابل تعمیم

روش علمی ← عینی و قابل تکرار

۲۶۷ ۳ بررسی ویژگی‌های هر یک از یخچال‌ها ← بیان ویژگی‌های هر انتخاب یا اولویت ← مرحله سوم

ابراز رضایت از خرید ← بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر ← مرحله هفتم

انتخاب یخچال سایدبای‌ساید ← اجرای بهترین اولویت ← مرحله پنجم

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مرحله دوم - مرحله هفتم - مرحله چهارم

(۲) مرحله سوم - مرحله ششم - مرحله چهارم

(۴) مرحله دوم - مرحله ششم - مرحله پنجم

۲۵۴ ۳ مبنای دیدگاه تجربه‌گرایان و هیوم یکی است؛ زیرا هر دو، هر چیزی را براساس حس و تجربه تحلیل می‌کنند. با این تفاوت که تجربه‌گرایان، علیت را امر واقعی می‌دانند؛ در حالی که هیوم، علیت را امری واقعی نمی‌داند.

۲۵۵ ۳ با این‌که فیلسوفانی مانند دکارت و کانت تلاش می‌کردند که پایه‌های عقلی اعتقاد به خدا را استوار سازند، اما رشد تفکر حسی و حس‌گرایی و ظهور فیلسوفانی که جهان را مادی می‌دانستند و انسان را نیز موجودی مادی می‌شمردند، پایه‌های اعتقاد به خدا را در جامعه اروپایی سست کرد. بحران معناداری زندگی سبب شد که در قرن بیستم و بیست‌ویکم فیلسوفانی ظهور کردند که در عین اعتقاد راسخ به خدا، به جای ذکر دلایل اثبات وجود او، به رابطه میان «اعتقاد به خدا» و «معناداری زندگی» توجه کنند. این فلاسفه، به این سمت حرکت کردند که خدا را عامل اصلی معنابخشی به زندگی معرفی کنند.

۲۵۶ ۲ اگر فرض کنیم که وجود نامشروط نباشد و همه اجزای سلسله معلول باشند یا اگر بپنداریم که نسل‌علل نامتناهی محال نباشد و زنجیره علت‌ها بی‌نهایت باشد، آن‌گاه هیچ چیز به وجود نمی‌آید.

۲۵۷ ۴ در دوره دوم حاکمیت کلیسا، یعنی در قرن‌های دهم تا سیزدهم، فیلسوفان و حکمای مسیحی تحت تأثیر مطالعه کتاب‌های ابن‌سینا و ابن‌رشد و سایر فیلسوفان مسلمان که به زبان‌های اروپایی ترجمه شده بود، به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند.

۲۵۸ ۲ مخالفت برخی از جریان‌های فکری با عقل، در شکل‌های دیگری ظهور کرد که عمده آن‌ها عبارت‌اند از: ۱ - تنگ و محدود کردن دایره اعتبار و کارآمدی عقل در عین پذیرش آن؛ ۲ - مخالفت با فلسفه و منطق، تحت عنوان دستاوردی یونانی و غیراسلامی.

در شکل اول، این جریان‌ها می‌کوشیدند نشان دهند که برخی روش‌های عقلی در مسائل دینی کاربردی ندارند و کسانی که از این روش‌ها استفاده می‌کنند، مرتکب خطا می‌شوند و به دین آسیب وارد می‌کنند.

شکل دوم مخالفت با عقل، به صورت مخالفت با فلسفه که بالاترین مرحله عقل و خردورزی است، ظهور کرد. از ابتدای رشد فلسفه در جهان اسلام تاکنون، همواره کسانی گفته‌اند که دانش فلسفه از یونان وارد جهان اسلام شده و دربردارنده عقاید کسانی مثل سقراط، افلاطون و ارسطوست و این عقاید با عقاید اسلامی سازگار نیست.

۲۵۹ ۴ از نظر ابن‌سینا، تأمل در رابطه طبیعت با ماوراءطبیعت و خدا در کنار تحقیق در روابط میان پدیده‌ها، دانشمند و محقق را از ظاهر پدیده‌ها عبور می‌دهد و به باطن آن‌ها می‌رساند؛ آن‌ها را به خستوع و خستیت در برابر حق وامی‌دارد و مصداق آیه شریفه «إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ» می‌سازد. ابن‌سینا از ما می‌خواهد که علاوه بر مطالعه عالم طبیعت، برای کشف ویژگی‌ها و روابط پدیده‌های آن (که به شکل‌گیری علوم طبیعی منجر می‌شود)، در رابطه وجودی این عالم با مبدأ کل جهان هستی نیز تأمل کنیم.

۲۶۰ ۱ نسبت حقیقت وجود به کثرت‌های جهان، مانند نسبت آب دریا به امواج، نسبت شراب به جام‌های گوناگون، نسبت شخص به پایه‌های خودش و نسبت مداد به حروف است.

۲۶۸ ۱ حرکت در مسیر دستیابی به هدف، نوعی موفقیت محسوب می‌شود.

۲۶۹ ۲ طی کردن مراحل طراحی از آخر به اول ← روش مهندسی معکوس ← استفاده از مهارت حل مسئله ← سازگاران
استفاده از قرص روان‌گردان برای داشتن اندام ورزشی ← استفاده از داروهای شیمیایی، دخانیات و سایر موارد مشابه ← ناسازگاران
نکته: قرص‌های ورزشی که برای تناسب اندام داده می‌شوند، معمولاً از نوع روان‌گردان هستند که اعتیادآورند.

۲۷۰ ۲ **دوقلوهای همسان الزاماً هم‌جنس هستند؛ پس سارا و سجاد حتماً باید ناهمسان باشند و نمی‌توانند ناهمسان نباشند.**

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) دوقلوهای همسان الزاماً هم‌جنس هستند، پس رعنا و رامین از دو تخمک به وجود آمده‌اند و ناهمسان هستند.
۳) دوقلوهای ناهمسان می‌توانند هم‌جنس باشند؛ پس حتماً نباید دارای ویژگی‌های وراثتی یکسان باشند.
۴) امیر و علی هم می‌توانند همسان باشند یعنی از یک تخمک به وجود آمده باشند، هم می‌توانند ناهمسان باشند یعنی از دو تخمک به وجود آمده باشند.
۲۷۱ ۱ گزینه‌های (۱) و (۳) انتخاب‌های فردی هستند، اما انتخاب لباس نسبت به انتخاب شغل معمولی‌تر است.
گزینه‌های (۲) و (۴) نیز انتخاب‌های گروهی به شمار می‌روند.

۲۷۲ ۳ در گزینه (۲) رضا جهت طرد نشدن از سمت دوستانش به دلیل موضع سیاسی آن‌ها، تغییر نگرش داده و نظرات آن‌ها را هم تا حدی تأیید می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) توجیه غیرمنطقی (اقدامی اعم از تغییر رفتار و تغییر نگرش برای رفع ناهماهنگی صورت نگرفته است).
۲) تغییر رفتار
۴) تأیید خود و توجیه غیرمنطقی (اقدامی اعم از تغییر رفتار و تغییر نگرش برای رفع ناهماهنگی صورت نگرفته است).
نکته: توجیه غیرمنطقی و تأیید کار اشتباه خود، نه تغییر رفتار محسوب می‌شود و نه تغییر نگرش.

۲۷۳ ۴ طبق نمودار صفحه ۱۰۰ کتاب درسی، بیشترین درصد صرفه‌جویی یا ذخیره‌سازی اطلاعات، یک ساعت پس از یادگیری است که میزان آن ۱۰۰ درصد است.

۲۷۴ ۲ این موضوع که افراد مذهبی در مقایسه با دیگر افراد، سبک زندگی سالم‌تری دارند و از رفتارهای پرخطر جنسی، مصرف سیگار، الکل و تغذیه ناسالم اجتناب می‌کنند، نشان‌دهنده راه غیرمستقیم تأثیر مذهب بر سلامت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) هنگام رویه‌رو شدن یا موقعیت، فرد ابتدا براساس برداشت اولیه خود، موقعیت را ارزیابی می‌کند.
۳) فشار روانی عبارت است از نیاز برای دوباره سازگار شدن با شرایط جدید زندگی.
۴) رژیم غذایی سالم باید حاوی کربوهیدرات زیاد و چربی کم باشد.

۲۷۵ ۱ اکرم دانش‌آموزی ممتاز است ← توصیف آن‌چه که اکرم هست ← خود واقعی
ستاره دوست دارد روان‌شناس شود ← توصیف آن‌چه که ستاره می‌خواهد بشود ← خود آرمانی

روحیه سهل‌ضعیف شده است ← توصیف آن‌چه که سهیل است ← خود واقعی
دومین هدف در روان‌شناسی، تبیین پدیده‌هاست که به چرایی آن پدیده می‌پردازد. در گزینه (۳) پژوهشگر سعی دارد علل بروز و چرایی کمال‌گرایی مادران را درک کند، پس به تبیین پدیده موردنظر پرداخته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) توصیف ویژگی‌ها (هدف اول)
۲) پیش‌بینی (هدف سوم)
۴) کنترل (هدف چهارم)

۲۷۷ ۴ اگر بین کار خود و پیامدهای آن رابطه‌ای نبینیم و دست از کار بکشیم، یعنی یاد می‌گیریم که نتایج به دست آمده ارتباطی با کار ما ندارند و مستقل از عمل ما هستند، به این حالت درماندگی آموخته‌شده می‌گویند.
نکته: هر چند ناکامی و فشار روانی هم ممکن است در این حالت پیش آید، اما نزدیک‌ترین پاسخ براساس تعاریف کتاب درماندگی آموخته‌شده است.

۲۷۸ ۲ نادیده گرفتن حل مسئله برای مدت زمانی مشخص ← اثر نهفتگی دادن مرخصی به کارمندان براساس نیازسنجی ← روش تحلیلی حل مسئله

۲۷۹ ۴ ما گرایش داریم اشکال را به صورت متصل و پیوسته ببینیم؛ بنابراین شکل را به همین صورت ادامه می‌دهیم ← قانون استمرار

ما تمایل داریم اشیا را براساس شباهت آن‌ها در یک مقوله طبقه‌بندی کنیم؛ بنابراین با دیدن خطوط می‌گوییم یک خط دوتایی و سه خط یکی ← قانون مشابهت

۲۸۰ ۳ هر چه موضوع تصمیم‌گیری دقیق‌تر باشد، اقدام‌های بعدی شفاف‌تر خواهد بود.